

**LIETUVOS RESPUBLIKOS KONTROLĖS INSTITUCIJŲ VIENINGO
INTEGRUOTO DAUGIAMEČIO NACIONALINIO KONTROLĖS PLANO
2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

TURINYS

I. KONTAKTINIAI DUOMENYS	4
II. SANTRAUKA	5
III. VEIKLA	19
1. MAISTO KONTROLĖ	19
1.1. Negyvūninio maisto tvarkymas	19
Valstybinė viešojo maitinimo įmonių kontrolė	20
Valstybinė didmeninės ir mažmeninės prekybos kontrolė	21
Turgaviečių kontrolės duomenys	22
Valstybinė alkoholinių gėrimų kontrolė	24
Valstybinė nealkoholinių gėrimų kontrolė	25
Valstybinė geriamojo vandens kontrolė	26
Augalinio maisto taršos stebėsenos programos vykdymas	27
Vaisių, džiovintų vaisių, daržovių ir riešutų kokybės ir ekologiškų produktų kontrolė	28
Valstybinė specialios paskirties maisto produktų kontrolė	28
Valstybinė maisto papildų kontrolė	29
Valstybinė maisto produktų vežėjų kontrolė	30
Žmonių susirgimai dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos (protrūkiai)	31
1.2. Gyvūninio maisto kontrolė	32
Mėsos sektoriaus kontrolė	33
Skerdžiamų gyvulių ir paukščių valstybinė veterinarinė kontrolė	34
Paukštienos gamybos ir kiaušinių sektoriaus kontrolė	35
Gyvulių skerdenų klasifikavimo ir ženklavimo kontrolė	36
Žuvininkystės sektoriaus kontrolė	36
Pieno sektoriaus kontrolė	39
Medžiagų liekanų gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje 2014 metų stebėsenos ataskaita	39
Medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, kontrolė	40
Vartotojų skundų, dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo paslaugų, analizė	41
Euro įvedimo įstatymo reikalavimų kontrolė	42
2. PASIENIO MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ	43
Importas	43
Tranzitas	44
Eksportas	44

3. PAŠARŲ KONTROLĖ	45
4. GYVŪNŲ SVEIKATA IR GEROVĖ	47
Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę	47
Salmoneliozė	49
Ūkinių gyvūnų registravimas ir identifikavimas	49
Gyvūnų gerovė	51
Šalutiniai gyvūniniai produktai (ŠGP)	52
Veterinarijų vaistų ir biocidų valstybinė veterinarinė kontrolė	53
5. EUROPOS KOMISIJOS SKUBIŲ PRANEŠIMŲ APIE NESAUGŲ MAISTĄ IR PAŠARUS SISTEMOS ANALIZĖ (RASFF)	55
6. ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪRA	58
7. EKOLOGINĖS GAMYBOS SERTIFIKAVIMAS IR KONTROLĖ	61
8. AUGALŲ APSAUGA	62
Augalų apsaugos produktų registravimas.....	62
Augalų apsaugos produktų ir trąšų priežiūra	63
Fitosanitarija	67
Fitosanitariniai tyrimai	73
PRIEDAS	76

I. KONTAKTINIAI DUOMENYS

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONTAKTINIS ASMUO
(INFORMACIJAI, SUSIJUSIAI SU ŠIA ATASKAITA)

Kontaktinis asmuo: Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Strateginio planavimo ir kokybės valdymo skyrius	
Adresas:	Siesikų g. 15, LT-08221 Vilnius
El. paštas:	spkvs@vet.lt
Telefonas:	+ 370 5 249 1614

II. SANTRAUKA

1. Bendras kontrolės veiksmingumas 2014 m.

Maisto sauga ir kokybė

- Bendras Lietuvoje užfiksuotas atitikties teisės aktų reikalavimams procentas, išreikštas patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų, pagal bendrą patikrinimų skaičių, – 90,1 % (planuota – 90,3 %). Pasiekta mažesnė nei planuota efekto kriterijau reikšmė, t.y. užfiksuotas nežymus – 0,2 % patikrinimų, kurių metu užfiksuoti teisės aktų pažeidimai, skaičiaus augimas.

- Per pirmuosius viešojo maitinimo įmonių atitikties higienos reikalavimams vertinimo programos metus, planinių patikrinimų metu įvertintas 21 % šalyje veikusių viešojo maitinimo įmonių, iš kurių 63 % įvertintos aukščiausiais – 4 ir 5 balais, 3 balais įvertinta 30 %, 1 ir 2 balais – 7 % viešojo maitinimo įmonių. Į vertinimo schemą visas viešojo maitinimo įmones numatoma įtraukti per 2015-2018 m.

- Gyvulių skerdimui higienos sąlygų ir pagal įmonių savikontrolės programas atliekamų skerdenų, smulkintos mėsos ir pusgaminių mikrobiologinių tyrimų atitiktis teisės aktų reikalavimams buvo patikrinta 64 gyvulių skerdyklose. Nustatyta, kad 17 skerdyklų (26 %) nepilnai laikosi reikalavimų dėl mėginių ėmimo dažnumo, skerdenų ar jų paviršių vietų skaičiaus ar mėginių tyrimams paėmimo laiko. 35 skerdyklose (54 %) buvo nustatyta teritorijos ar gamybos patalpų įrengimo ar eksploatavimo higienos pažeidimų.

- Vykdamas pieno ūkių ir superkamo žalio pieno kokybės užtikrinimo kontrolės programą, lyginant su 2013 metais pieno mėginių falsifikavimo atvejų sumažėjo 2 kartus. Iš VĮ „Pieno tyrimai laboratorijos 2014 metais gauti 28 pranešimai dėl 177 vienodos sudėties mėginių atvejų ir galimo mėginių falsifikavimo, kuriuos išnagrinėjus 4 atvejais įtarimai nebuvo patvirtinti.

- Vykdamas medžiagų liekanų stebėseną per 2014 metus, darytina išvada, kad prie padidintos rizikos priskirtini tik medus ir kiaušiniai. Ankstesnių metų problemos dėl pieno ir mėsos neliko – mėsoje ir piene nenustatyta nesteroidinių medžiagų ar antimikrobinių medžiagų liekanų. Analizuojant teigiamus atvejus galima teigti, kad didesnės rizikos grupę išlieka ūkininkai, kurie nesilaiko išlaukos laikotarpių, neveda gydomų gyvūnų ir veterinarinių vaistų apskaitos.

- 2014 m. Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje (toliau – VMVT) buvo užregistruoti 8 ūmūs infekciniai žarnyno susirgimų protrūkiai, kilę dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos. Jų metu susirgo 62 asmenys (2013 m. – 11 protrūkių, 109 susirgę asmenys). 2014 m. protrūkių skaičius, lyginant su 2013 m., sumažėjo 3 vnt. (27 %), taip pat sumažėjo susirgusiųjų asmenų skaičius 47 vnt. (43 %).

- 2014 m. buvo užregistruota ir ištirta 2 753 vartotojų skundų, iš jų: 849 (31 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2013 m., padidėjo 1 %, pagrįstų skundų skaičius sumažėjo 5 %.

- 2014 m. vykdamas valstybinę maisto produktų ženklinimo kontrolę, nustatyti ženklinimo reikalavimų pažeidimai, kurie sudarė 13,2 % visų nustatytų pažeidimų. 2013 m. šie pažeidimai sudarė 18,4 % visų nustatytų pažeidimų, t.y. ženklinimo reikalavimų pažeidimų skaičius 2014 m. sumažėjo 5,2 %.

- VMVT maisto papildų notifikavimo ir tiekimo rinkai kontrolę perėmė 2014 m., per šį

laikotarpį notifikuoti išviso 6 892 pavadinimų maisto papildai. Lyginant su 2013 m. vyraujančių pažeidimų pobūdis maisto papildų sektoriuje nepakito, dažniausiai nustatomi ženklinimo pažeidimai (76 %), tačiau bendras pažeidimų skaičius, lyginant su 2013 m. sumažėjo 4,7 %.

- 2014 m. pradėta vykdyti medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, gamybos įmonių kontrolė. 2014 m. buvo registruoti 86 šių medžiagų gamintojai, iš jų patikrinta – 68 (36,59 %). Patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai, skaičius sudarė 41,24 % nuo visų atliktų patikrinimų. Įvertinus riziką, darytina išvada, kad didžiausią pažeidimų riziką sudaro importuojami iš trečiųjų šalių gaminiai, todėl numatoma atlikti daugiau laboratorinių tyrimų dėl medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maisto produktais.

- Ekologinių produktų sertifikavimui atlikta 2014 m. atlikta 2 591 patikrinimas, nesertifikuotų sičių / ūkio subjektų – 11.

Augalų apsauga

- Vykdam augalų apsaugos produktų ir trąšų priežiūrą, 9,8 % sumažėjo ūkio subjektų, kurie tinkamai vykdė veiklą vadovaudamiesi nustatytais reikalavimais.

- Vykdam augalų apsaugos produktų įvežimo, saugojimo, prekybos, pakavimo, ženklinimo ir naudojimo priežiūrą, stebimas įvykdytų pažeidimų ir surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų bei paskirtų baudų skaičiaus didėjimas.

- Vykdam trąšų naudojimo, laikymo ir apskaitos reikalavimų priežiūrą nustatyta, kad 7,6 % padidėjo ūkio subjektų, pildančių nustatytos formos trąšų naudojimo apskaitos žurnalą, skaičius.

Ūkio subjektų veiklos rūšys	Patikrinimų dalis, kurių metu nenustatyti pažeidimai (proc.)		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Augalų apsaugos produktų prekyba	88,4	96,4	86,6
Augalų apsaugos produktų naudojimas	79,9	88,5	77,1
Augalų apsaugos produktų saugojimas	86,6	97,6	86,9
Trąšų naudojimas	49,5	58,9	66,5

Gyvūnų sveikata ir gerovė

- 2014 m. galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso programoje skaičius sudarė 97,0 %. Atsižvelgiant į Europos Komisijos metodines rekomendacijas, tai pakankama rodiklio reikšmė, siekiant išlaikyti oficialų statusą šalies, kurioje nėra užfiksuota enzootinės galvijų leukozės ir bruceliozės, bei kreipiantis į Europos Komisiją dėl šalies, kurioje nėra užfiksuojama galvijų tuberkuliozės, statuso suteikimo (2013 m. - 96,8 %, 2012 m. – 92,8 %).

- 2014 m. vykdam sustiprintą kiaulių ir šernų stebėseną ir kontrolę dėl afrikinio kiaulių maro (AKM), buvo ištirti 75 555 naminių kiaulių bei šernų kraujo ir organų mėginiai AKM nustatyti, iš jų 194 mėginiuose nustatytas AKM (2013 m. buvo atlikta tik 17 514 AKM tyrimų).

- 2014 m. nebuvo nustatyta nei vieno pasiutligės atvejo (2013 m. -1, 2012 m. -5).

- Vykdam valstybinę salmoneliozės stebėseną paukštininkystės ūkiuose, 2014 m. buvo ištirti 365 pulkai. Nustatytas 1 teigiamas Salmonella enteritidis atvejis mažame vištų dedeklių ūkyje. Taip

pat nustatyti 5 vištų dedeklių pulkai užsikrėtę Salmonella agona. (2013 m. – 322, 2012 m.- 234 paukščių pulkai, nenustatyta nė vieno teigiamo salmoneliozės atvejo).

- Didžioji dalis veterinarinių vaistų tvarkymo įmonių 85,94 % veiklą vykdo pagal teisės aktų reikalavimus. (2013 m.- 74 %, 2012 m.- 85,0 %).

- Ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas sudaro 17,9 % (2013 m. -18 %, 2012 m.- 19 %).

- 2014 m. šalutinių gyvūninių produktų (ŠGP) tvarkymo veiklą vykdė 445 subjektai, kurie buvo tikrinti 518 kartų. (2013 m.- 336 subjektai, tikrinti 384 kartus). ŠGP tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su praėjusiais metais išaugo 32 %, todėl 35 % padidėjo ir patikrinimų skaičius. Šių patikrinimų metu nustatyti 183 teisės aktų reikalavimų pažeidimų, t.y. pažeidimai buvo fiksuojami kas 3 patikrinimo metu. Vyraujantys pažeidimai buvo bendri higienos, savikontrolės, atsekamumo, ženklinimo ir kt.

- Pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, sudaro 82 %; (2013 m.- 84,8 %, 2012 m.- 81,0 %).

Ūkio subjektų rūšys	Patikrinimai, kurių metu nenustatyti pažeidimai (%)		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Viešojo maitinimo įmonės	55 %	59 %	54 %
Prekybos įmonės	72 %	68 %	69 %
Alkoholinių gėrimų gamybos įmonės	72 %	78 %	94 %
Nealkoholinių gėrimų gamybos įmonės	74 %	65 %	69 %
Geriamojo vandens tiekimo subjektai	53 %	52 %	50 %
Maisto papildų kontrolės subjektai	86 %	73 %	78 %
Mėsos įmonės	83 %	85 %	81 %
Kiaušinių tvarkymo įmonės	52 %	59 %	86 %
Paukštienos įmonės	49 %	94 %	88 %
Žuvų įmonės	69 %	78 %	84 %
Įregistruoti pašarų tvarkymo subjektai	81 %	85 %	83 %
Galvijų laikymo vietos	85 %	81 %	83 %
Avių ir ožkų laikymo vietos	76 %	81 %	85 %
Kiaulių laikymo vietos	81 %	81 %	85 %
ŠGP tvarkymo įmonės	56 %	69 %	65 %

- 2014 m. Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute atlikti 1 304 268 laboratoriniai tyrimai, iš kurių 868 395 (67 %) buvo valstybiniai ir 435 873 (33 %) ūkio subjektų savikontrolės tyrimai. Lyginant su 2013 m., laboratorinių tyrimų 2014 metais padaugėjo 6,13 %.

Tyrimai	2012 m.	2013 m.	2014 m.
	Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)	Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)	Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)
Savikontrolės mėginių tyrimai	399 258 (2,8 %)	355 701 (2,8 %)	435 873 (2,4 %)
Valstybinių mėginių tyrimai	854 937 (0,8 %)	873 255 (0,7 %)	868 395 (0,6 %)
Iš viso:	1 254 195 (1,4 %)	1 228 956 (1,3 %)	1 304 268 (1,2 %)

• 2014 metais iš atliktų valstybinių laboratorinių tyrimų teisės aktų neatitiko 0,22 % maisto produktų ir 0,83 % užkrečiamųjų gyvūnų ligų tyrimų rezultatai. Apibendrinus gautus duomenis galima teigti, kad LR rinkoje esantys maisto produktai yra kokybiški ir atitinka teisės aktų reikalavimus, taip pat gyvulių sergamumo lygis yra žemas.

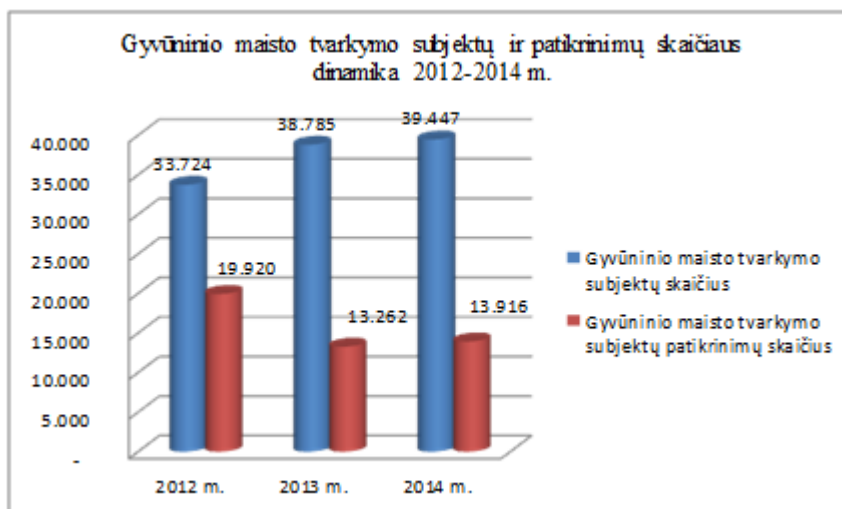
Metai	Mėginių skaičius			
	Ištirtų valstybinių gyvūnų užkrečiamųjų ligų mėginių skaičius		Ištirtų valstybinių maisto produktų mėginių skaičius	
	Iš viso	Teigiamų (nepatenkinamų)	Iš viso	Teigiamų (nepatenkinamų)
2012 m.	562 241	3 646	5 878	577
2013 m.	461 603	2 507	4 217	547
2014 m.	477 261	1 322	4 705	548

2. Kontrolės tendencijos

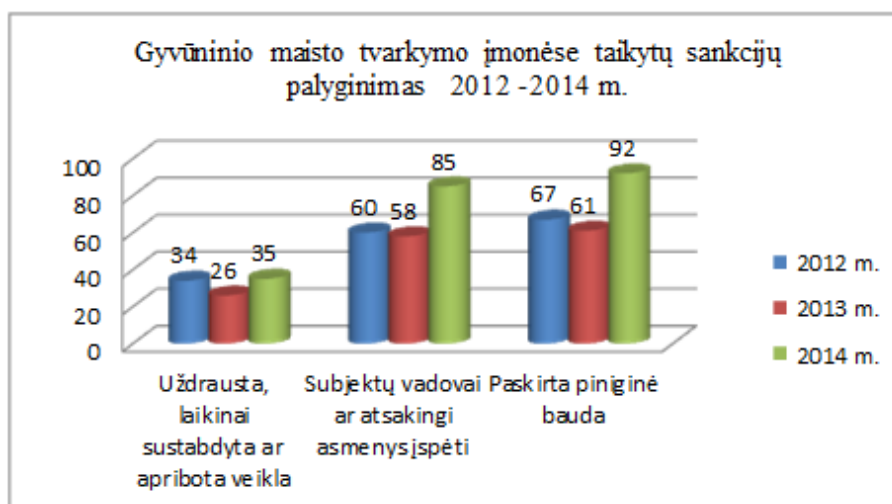
VMVT ūkio subjektų priežiūrą vykdo remiantis rizikos vertinimo sistema. Įvertinus rezultatus nustatyta, kad padidintos rizikos ūkio subjektai tikrinami vidutiniškai 3 kartus dažniau nei mažos ir vidutinės rizikos ūkio subjektai (vertinimo kriterijai: ūkio subjekto pobūdis, tvarkomo produkto rūšis, apimtys, patikrinimų duomenys, RVASVT sistemos įgyvendinimas).

• Didžiausią dalį, 39 % prižiūrimų subjektų sudaro mažos ir labai mažos rizikos ūkio subjektai, vidutinei rizikai priskiriama 29 %, didelės rizikos grupei priskirti ūkio subjektai sudaro apie 4 % visų kontroliuojamų subjektų, nepriskirtų jokiai rizikai – 9 %, gyvulių laikymo vietos – 19 %.

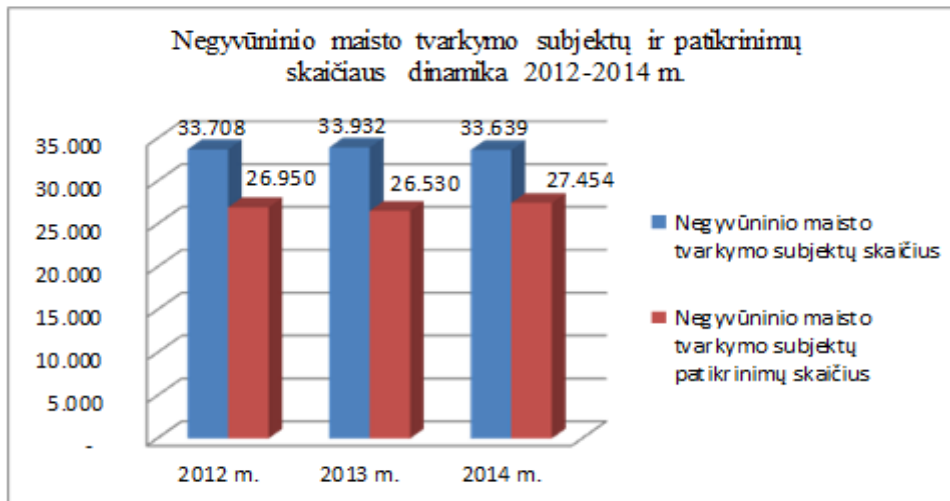
• 2014 m. gyvūninio maisto tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su 2013 m. išaugo 1,7 %, todėl ir patikrinimų skaičius nežymiai padidėjo - 4,93 %.

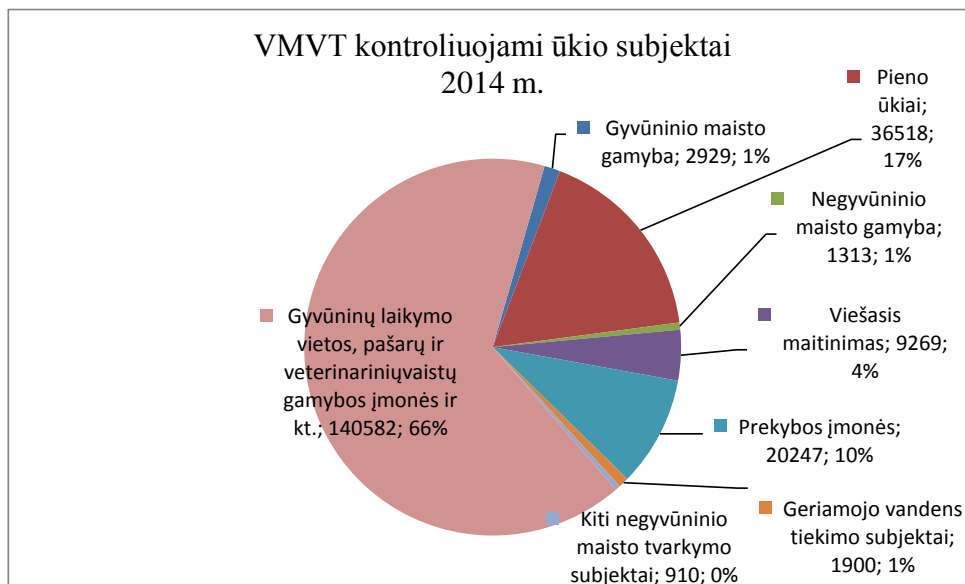
- Vykdam valstybinę kontrolę, gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose buvo atlikta 13 916 patikrinimų, 96,1 % patikrinimų metu maisto saugos ir kokybės pažeidimų nebuvo nustatyta, 546 atvejais (3,9 %) buvo nustatyti teisės aktų pažeidimai, už kuriuos subjektams buvo pritaikytos sankcijos.

- 2014 m. VMVT vykdė valstybinę maisto kontrolę 33 639 negyvūninio maisto tvarkymo subjektuose (gamybos, mažmeninės ir didmeninės prekybos, viešojo maitinimo bei geriamojo vandens tiekimo įmonėse), lyginant su 2013 m. negyvūninių maisto tvarkymo subjektų skaičius nežymiai sumažėjo 0,9 % (2013 m. buvo registruoti 33 932 subjektai).

- 2014 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektuose atlikta 27 454 patikrinimų, t. y. 3,4 % daugiau nei 2013 m. (2013 m. - 26 530, 2012 m.- 28 310 patikrinimų).

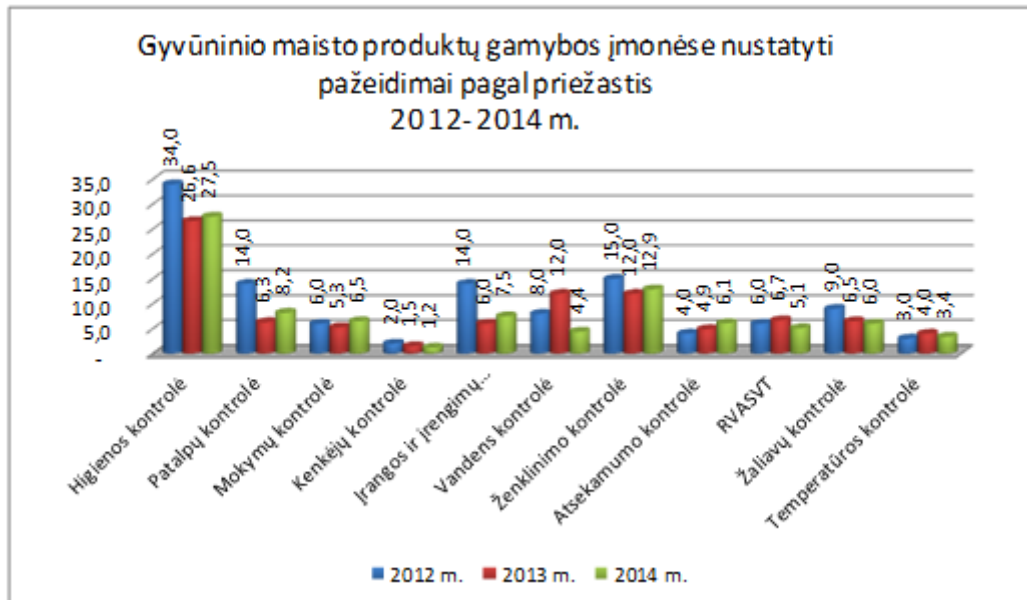

3. Neatitikčių analizė

Maisto tvarkymo įmonėse didžiausią dalį sudaro bendri higienos, savikontrolės bei maisto produktų pažeidimai:

- daugiausia pažeidimų nustatyta viešojo maitinimo įmonėse 8 201 (2013 m. – 7 127), prekybos 5 852 (2013 m.- 6 393), gamybos įmonėse 860 (2013 m. - 829).
- negyvūninio maisto gamybos, prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, kaip ir ankstesniais metais vyravo bendri higienos – 42 % (2013 m. – 40%), savikontrolės – 23 % (2013 m.- 21%) ir produktų pažeidimai 14 % (2013 m. – 15%).
- lyginant su 2013 m. vyraujančių pažeidimų pobūdis nepakito, nors padidėjo higienos (2 %), savikontrolės (2 %), o produktų pažeidimų sumažėjo (1 %).
- gyvūninio maisto produktų gamybos įmonėse 2014 m., kaip ir ankstesniais metais, vyravo bendri higienos bei maisto produktų ženklavimo pažeidimai.

• gyvūninio maisto produktų gamybos įmonėse per 2014 m. nustatyti 1 207 teisės aktų reikalavimų pažeidimai. Kaip ir ankstesniais metais, vyrauja bendrieji higienos pažeidimai sudarantys 27,5 % visų nustatomų pažeidimų. Taip pat nemažai nustatyta produktų ženklinimo pažeidimų 12,9 %. RVASVT sistemos (užtikrinančios įmonėje gaminamos produkcijos saugos kontrolę) trūkumų rasta 5,1 %.

Ūkinių gyvūnų gerovė

Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir identifikavimo patikrinimų duomenys 2012–2014 m.

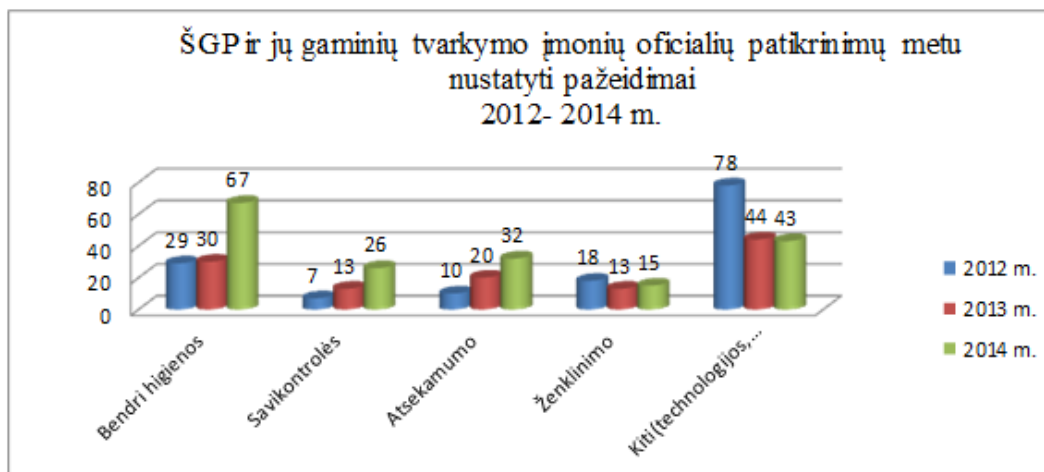
Nr	Pavadinimas	Ūkinių gyvūnų laikymo vietų patikrinimų skaičius			Ūkinių gyvūnų laikymo vietų, kuriose nustatyti pažeidimai, skaičius (dalis proc.)		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Galvijų laikymo vietos	3 904	3 904	5 445	556 (14 %)	754 (19%)	905 (17%)
2.	Avių ir ožkų laikymo vietos	1 145	1 573	1 603	280 (24 %)	305 (19%)	352 (22 %)
3.	Kiaulių laikymo vietos	1 142	1 204	2 415	213 (19 %)	234 (19%)	356 (15 %)
4.	Arklių laikymo vietos	466	537	796	94 (20 %)	176 (33%)	176 (22%)

2014 m. VMVT ir jos teritoriniuose padaliniuose gauti 1 092 (201 m. – 763) pranešimai apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus, t. y. 30 % daugiau nei 2013 m. Dėl gyvūnų

augintinių gauti 659 pranešimai, kurie sudaro 65 % visų gautų pranešimų. Išnagrinėjus gautus pranešimus dėl gyvūnų augintinių gerovės ir sveikatingumo galimų pažeidimų 190 pranešimų pasitvirtino, tai sudaro 29 % gautų pranešimų. Dėl ūkinių gyvūnų gauta 311 pranešimų, tai 30 % visų gautų pranešimų. Išnagrinėjus gautus pranešimus dėl ūkinių gyvūnų gerovės ir sveikatingumo galimų pažeidimų nustatyta, kad 125 pranešimai pasitvirtino, tai sudaro 40 % gautų pranešimų.

ŠGP tvarkymo įmonės

2014 m. ŠGP tvarkymo veiklą vykdė 445 subjektai (2013 m. – 336, 2012 m. – 248), kuriuose atlikta 518 patikrinimų (2013 m. – 384, 2012 m. – 326). ŠGP tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su praėjusiais metais išaugo 32 %, todėl 35 % padidėjo ir patikrinimų skaičius. Šių patikrinimų metu nustatyti 183 teisės aktų reikalavimų pažeidimai (2013 m. – 120, 2012 m. – 142). Vyraujantys pažeidimai buvo bendri higienos, savikontrolės, atsekamumo, ženklavimo ir kt.

Veterinarinių vaistų tvarkymo įmonės

2014 m. šiose įmonėse atlikti 3 305 patikrinimai, patikrinimų be pažeidimų - 2 881, analizuojant pastarųjų metų duomenis pastebima, kad pažeidimų mažėja. 87,17 % veterinarinių vaistų tvarkymo įmonių veiklą vykdė laikydamiesi teisės aktų reikalavimų (2013 m. - 85,94 %, 2012 m. – 85,2 %). Kontrolės metu nustatomų pažeidimų pobūdis nekito. 2013 m., kaip ir 2012 m., daugiausiai buvo nustatyta apskaitos pažeidimų, nepriklausomai nuo kontrolės subjektų tipo. Atliekant veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinę veterinarinę kontrolės efektyvumo įvertinimą, darytina išvada, kad teritorinės VMVT tinkamai atlieka veterinarinius patikrinimus ir taiko poveikio priemones, tačiau šias priemones reikalinga griežtinti. Atsižvelgiant į tai, kad didžiausią riziką sudaro maistinius gyvūnus laikantys ūkio subjektai, taip pat reikalingas šių ūkio subjektų švietimas.

Ekologiniai ūkiai

Iš visų 2014 m. pageidaujančių sertifikuotis ūkio subjektų buvo paimti 241 (2013 m. 108, 2012 m. -102) ėminiai, iš kurių buvo ištirti 228 (2013 m. – 101, 2012 m. – 95). Papildomai ištirta 18 (2013 m. -79, 2012 m. – 202) pieno mėginių.

Augalų apsauga

Vertinant bendras tendencijas augalų apsaugos produktų priežiūros srityse, pastebimas pažeidimų nustatytiems reikalavimams 3,3 % didėjimas, nors bendras patikrinimų skaičius, lyginant su 2013 m. sumažėjo 9 %.

Augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai kontrolė

2014 m. atlikti 822 patikrinimai (iš jų – 5 neplaniniai galimose prekybos vietose) ir nustatyti 108 (13,4 % nuo visų patikrinimų) neatitikimai teisės aktų reikalavimams, iš kurių didžiausia dalis – 37 pažeidimai (34,3 %) dėl netinkamo produktų laikymo prekybos patalpoje (neužrakintoje spintoje arba lentynose neišskirstyti pagal fizinį būvį ar paskirtį). Pagal ATPK 1073 straipsnį buvo surašyta 11 administracinių teisės pažeidimų protokolų ir skirtos baudos.

Augalų apsaugos produktų saugojimo kontrolė

2014 m. buvo atlikti 403 patikrinimai, 51 patikrinimo metu (13,1 % patikrinimų) nustatytas neatitikimas teisės aktų reikalavimams. Pagal ATPK 1073 straipsnį dėl saugojimo reikalavimų neatitikimų buvo surašyti 2 administracinio teisės pažeidimų protokolai ir skirtos baudos.

Augalų apsaugos produktų naudojimo kontrolė

2014 m. buvo atlikti 2 074 patikrinimai ir nustatyti 442 neatitikimai teisės aktų reikalavimams (22,9 % patikrinimų). Didžiausią pažeidimų dalį (100 pažeidimų arba 22,6 %) sudarė ūkio subjektai, kurie neturėjo galiojančio Augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimo. Už augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų pažeidimus pagal ATPK 1073 straipsnį buvo surašyti 56 administracinio teisės pažeidimų protokolai ir skirtos baudos.

4. Veiksmai neatitiktims šalinti

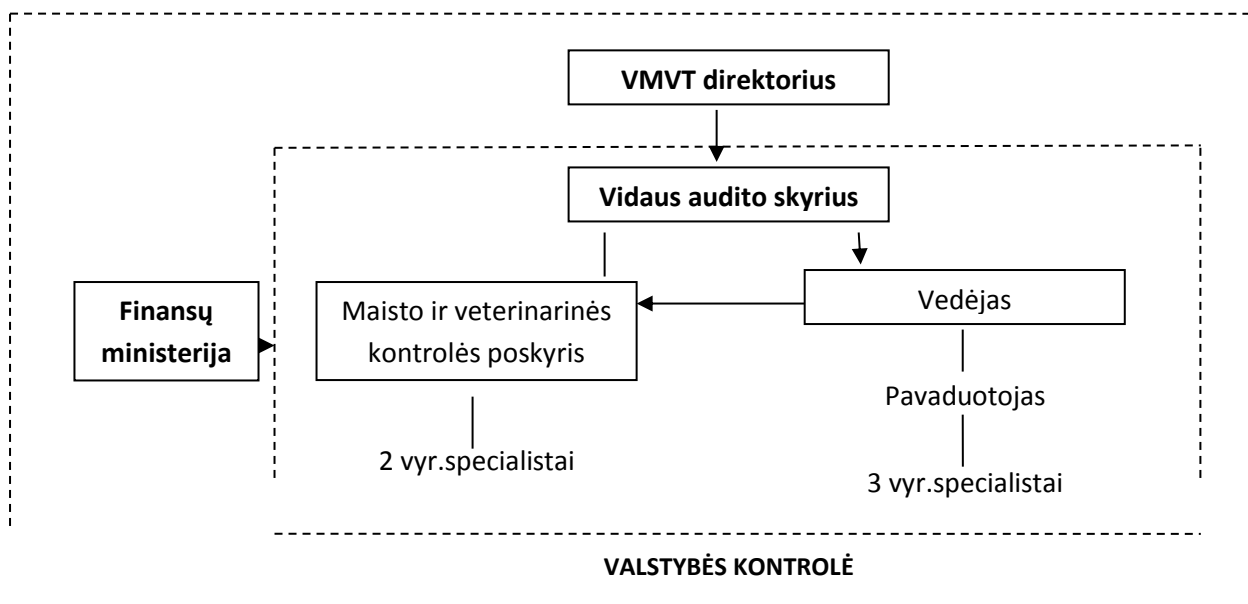
- VMVT patikrinimai, kurių metu nustatyti pažeidimai ir taikytos poveikio priemonės: 2012 – 2014 m. taikytos poveikio priemonės (pagal veiklos sritis)

Veikla	Poveikio priemonės	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
Negyvūninio maisto tvarkymas	Nuobaudų skaičius (įspėjimai ir baudos)	2 560	2 552	3 037
	Sprendimų skaičius (dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo, uždraudimo ar sprendimų dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo, uždraudimo ar sprendimai dėl nesaugaus produkto ir kt.)	1 447	1 530	2 115
Gyvūninio maisto tvarkymas	Nuobaudų skaičius	127	61	92
	Sprendimų skaičius	34	26	35
Pašarų tvarkymas	Nuobaudų skaičius	25	15	44
	Kitos poveikio priemonės	135	106	257
Augalų apsaugos	Surašytų administracinių teisės pažeidimų	69	65	69

produktų kontrolė	protokolų ir paskirtų baudų, skaičius			
	Kitos poveikio priemonės (ūkio subjektų konsultavimas, informavimas, švietimas, pagalba teikimas, siekiant eliminuoti arba sumažinti pažeidimų atsiradimo tikimybę)	436	441	464

5. Nacionalinė audito sistema

VMVT vidaus audito sistema

Vidaus auditai buvo atliekami, vadovaujantis 2014 m. sausio 24 d. VMVT direktoriaus patvirtintu metiniu VAS bei Maisto ir veterinarinės kontrolės poskyrio 2014 metų veiklos planu.

Planinių vidaus auditų, atliktų pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 reikalavimus, skaičius

Metai	Planinių vidaus auditų skaičius	Audituotų subjektų skaičius	Pateiktų rekomendacijų skaičius
2012 m.	7	21	125
2013 m.	11	15	76
2014 m.	12	11	202

2014 m. vykdomos valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės planiniai vidaus auditai (vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 882/2004):

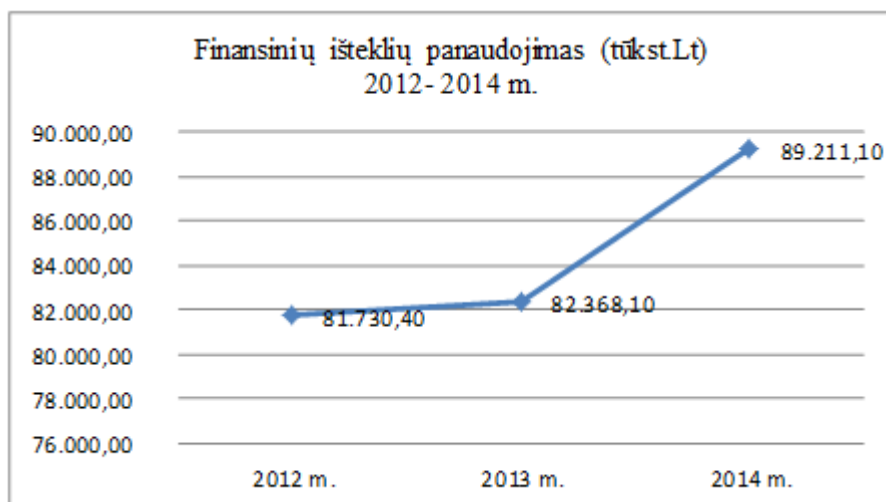
- Importuojamų iš trečiųjų šalių ir tranzitu gabenamų gyvūninių produktų siuntų valstybinės veterinarinės kontrolės, vykdomos pasienio veterinarijos postuose, įvertinimo vidaus auditas.
- Pieno produktų gamybos įmonių valstybinės kontrolės efektyvumo įvertinimo planinis vidaus auditas.

- Skubiųjų pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus (RASFF) perdavimo ir nagrinėjimo sistemos efektyvumo įvertinimo planinis vidaus auditas.
- Valstybinės veterinarinės kontrolės ir valstybinės veterinarinės priežiūros vykdomos gyvulių skerdyklose įvertinimo vidaus auditas.
- Negyvūninio maisto gamybos įmonėse atliekamų savikontrolės sistemų (paremtų rizikos veiksnių analize ir svarbių valdymo taškų procedūromis) auditų įvertinimo planinis vidaus auditas;
- Pirminės produkcijos gamybos, perdirbimo ir platinimo valstybinės kontrolės įvertinimo planinis vidaus auditas.
- Gyvūnų registravimo ir ženklinimo reikalavimų valstybinės veterinarinės kontrolės įvertinimo vidaus auditas.

2014 m. atliktas VŠĮ „Ekoagros“ vidinis auditas, nustatyti ar įstaigos veikla atitinka bendruosius LST EN 45011:2000 reikalavimus. Neatitikčių nei administracijos, nei filialų, nei skyrių vykdomame darbe nenustatyta. Pastaba pareikšta tik įstaigos direktoriui.

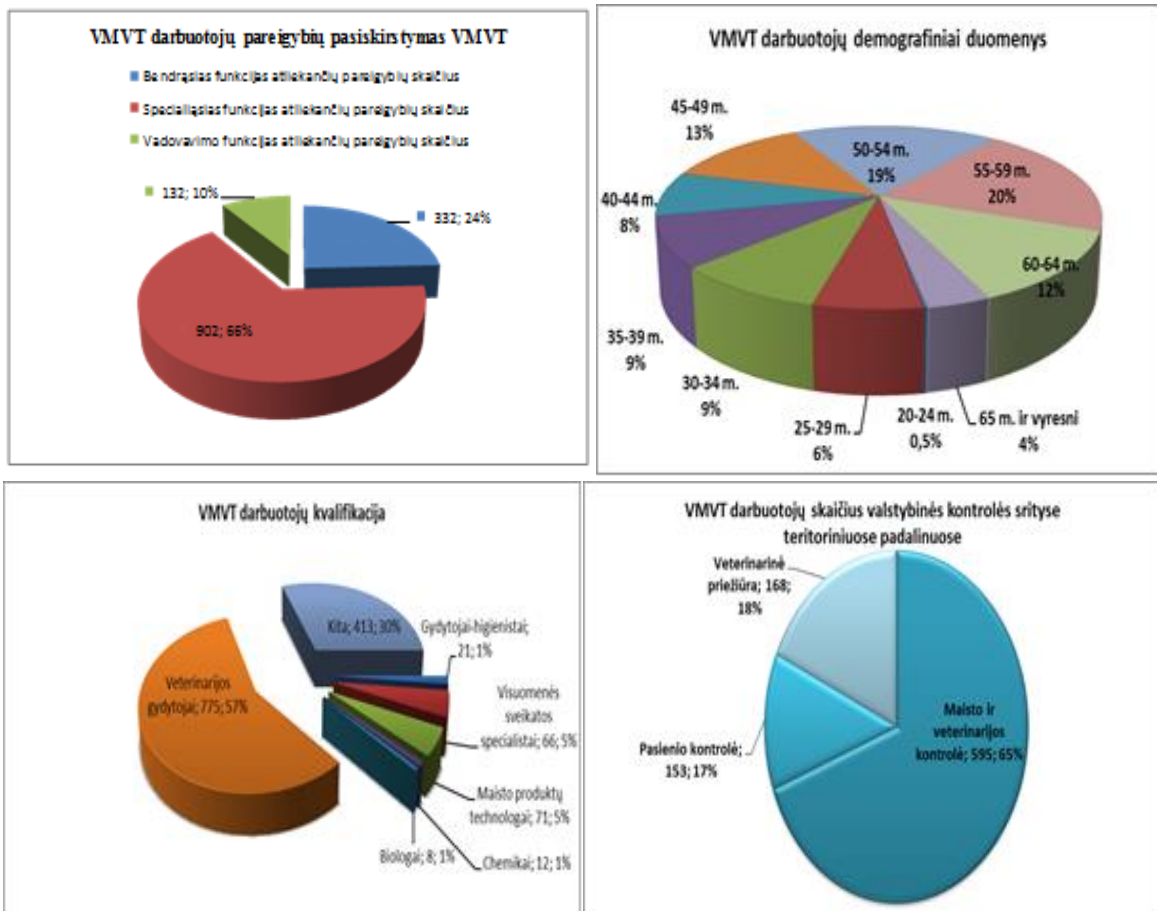
6. Ištekliai

2014 m. VMVT savo veiklai panaudojo 89 211,10 tūkst. Lt biudžeto lėšų. (2013 m. 82 368,10 tūkst.Lt; 2012 m. – 81 730,40 tūkst. Lt.).

VMVT pareigybių skaičius 2014 m. liko nepakitęs, t. y. 1 366 pareigybės. VMVT dirbo įvairių sričių specialistai, didžiausią jų dalį sudarė veterinarijos gydytojai, tai 57 % visų dirbančiųjų. Daugiau kaip 80 % dirbančiųjų turi aukštąjį išsilavinimą. VMVT dirbo 58 % moterų ir 42 % vyrų.

2014 m. VMVT darbuotojų ir specialistų skaičius, tenkantis vienam VMVT administracijos darbuotojui sudarė 9,5 darbuotojo (optimali reikšmė – ne mažiau kaip 5 darbuotojai).

7. Veiksmai kontrolės institucijų veiklai pagerinti

Vykdomos ūkio subjektų priežiūros tobulinimas:

- per 2014 m. atlikti 9 kokybės sistemos vidiniai audita, įvertintas 31 pareigūnas, teikta 80 rekomendacijų (2013 m. atlikti 8 kokybės sistemos audita ir įvertinti 64 pareigūnai, teiktos 28 rekomendacijos);
- 2014 m. VMVT buvo akredituota ir atitinka LST EN ISO/IEC 17020:2012 reikalavimus Akreditaciją vykdė Nacionalinis akreditacijos biuras prie Ūkio ministerijos. Akreditacijos sritys : gyvūninio ir negyvūninio maisto valstybinė kontrolė, eksporto ir gyvūninių produktų importo, eksporto ir vežimo tranzitu pasienio veterinariinė kontrolė;
- per 2014 m. pakeista/atnaujinta 19 kokybės sistemos programų, 25 kokybės sistemos darbo instrukcijos, 3 naujai išleistos kokybės programos ir 6 kokybės sistemos darbo instrukcijos. Panaikintos 6 kokybės sistemos darbo instrukcijos;
- keitimai kokybės sistemos dokumentuose buvo atlikti atsižvelgus į FVO misijos rekomendacijas, teritorinių VMVT įstaigų pateiktus pasiūlymus 2013 metų Vadovybinės vertinamosios analizės rekomendacijas ir kita. Pagal naująjį Standartą Kokybės sistemos programos „Kokybės vadybos sistemos reikalavimai“ (KS) buvo perkeltos į skyrių „Priežiūra ir koregavimo priemonės“ (PŽ). Nauja redakcija išleista kokybės sistemos darbo instrukcija PŽ-1-6-D1 „Valstybinės maisto ir veterinariinės kontrolės efektyvumo ir rezultatyvumo vertinimas“. Pagal šią

kokybės sistemos darbo instrukciją bus vertinama ne pavienio inspektoriaus veikla, o bendra kontrolės sektoriaus būklė.

Kvalifikacijos kėlimas:

- pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 2014 m. mokymuose dalyvavo 1836 VMVT ir teritorinių VMVT specialistai (iš jų 1711 Lietuvoje, 125 užsienyje);
- pagal 2014 m. valstybinės maisto ir valstybinės veterinarinės kontrolės specialistų mokymų programą, įvykdyti 20 (2013 m. – 27, 2012 m. – 17) mokymai įvairiomis temomis: maisto produktų ženklavimas, gyvūnų gerovė, identifikavimas, pasienio kontrolė, veterinarinių vaistų, pašarų kontrolė ir kt. klausimais;
- 2014 m. 115 VMVT ir teritorinių VMVT specialistų dalyvavo pagal Europos Komisijos mokymų programą „Geresnis mokymas siekiant užtikrinti saugų maistą“ organizuojamuose 38 temų mokymuose;
- 2014 m. dalyvauta 152 Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupėse (80% dalyvavimas sudarė iš sostinės ir 20% dalyvavimas sudarė iš Lietuvos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje). 46 Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos darbo grupėse nedalyvauta;
- VMVT per 2014 m. laimėjo ir pradėjo įgyvendinti 1 Europos Sąjungos finansuojamą projektą: trumpalaikį Dvynių projektą Bosnijoje ir Hercegovinoje BA11 IB AG 01 TWL „Parama žemės ūkiui ir maisto produktų eksporto į ES didinimui Bosnijoje ir Hercegovinoje“;
- VMVT 2014 m. dalyvavo 3 konkursuose laimėti Europos Sąjungos finansuojamus projektus ir 1 Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos finansuojamame projekte pagal Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programą.

Informacinių sistemų tobulinimas:

- 2014 m. pirmojo pusmečio metu perimti Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (dabartinio Vilniaus visuomenės sveikatos centro) Notifikuotų maisto papildų bei Medžiagų, besiliečiančių su maistu, registrai. Suderinus techninius minėtų registrų perėmimo klausimus, registrų kompiuterinės programos, įdiegtos VMVT tarnybinėse stotyse, atlikti būtini registrų funkcijų pritaikymo VMVT pakeitimai, sukurtos priegios prie šių registrų viešų duomenų (<http://vmvt.lt/maisto-papildai/>), sukurti bei apmokyti minėtų registrų naudotojai (VMVT Maisto sk., NMVRVI ir kt.);
- siekiant pagerinti VMVT teikiamų viešųjų paslaugų kokybę ir perkelti VMVT teikiamas viešąsias paslaugas į elektroninę erdvę, 2014 m. pirmo ketvirčio metu pasirašyta sutartis su projekto Nr. VP2-3.1-IVPK-14-K-01-013 „Elektroninės paslaugos maisto ir veterinarinės kontrolės srityje“ metu kuriamos Integralios maisto ir veterinarinės informacinės sistemos (toliau –IMVIS) diegėju, per 2014 metus sėkmingai užbaigtas projekto įvadinis bei analizės etapai, pradėtas IMVIS projektavimas bei programavimas;
- įgyvendinant projektą „Valstybinės maisto ir veterinarinės tarnybos veiklos efektyvumo didinimas, diegiant šiuolaikinę personalo ir dokumentų valdymo informacinę sistemą“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.2-VRM-03-V „Viešojo administravimo subjektų

sistemos tobulinimas“, per 2014 metus viešojo atviro konkurso būdu 2014 m. I-II-o ketvirčio metu sėkmingai įvykdytas projekto lėšomis finansuojamų paslaugų pirkimas, pasirašyta Personalo ir dokumentų valdymo sistemos (PDVS) kūrimo ir diegimo paslaugų teikimo sutartis. Iki 2014 m. pabaigos įgyvendintas PDVS kūrimo ir diegimo planas, užbaigti analizės, projektavimo ir sistemos kūrimo etapai, pradėti PDVS testavimo ir diegimo darbai bei VMVT darbuotojų mokymai. PDVS projektą numatoma užbaigti iki 2015 m. balandžio 15 d.;

- per 2014 metus buvo nuolat atliekamas VMVT interneto svetainės informacijos atnaujinimas.

8. Veiksmai kontroliuojamų ūkio (maisto tvarkymo) subjektų veiklai pagerinti

- 2014 m. VMVT parengė supaprastintus reikalavimus smulkiuose ūkiuose įrengiamoms mažoms skerdykloms. Paruoštas šių reikalavimų įgyvendinimo praktikoje vadovas. Taip pat paruošti projektai dėl paprastesnių reikalavimų mažoms žuvų bei mėsos perdirbimo įmonėms, kuriuos numatoma patvirtinti 2015 m.

- Įgyvendinant Deklaracijos dėl pirmųjų verslo metų nuostatas, VMVT specialistai verslą pradėjusias įmones įtraukia į metinį kontrolės planą, atlieka patikrinimus ir atitinkamai rizikos grupei priskiria ne anksčiau nei praėjus 6 mėn. nuo įmonės veiklos pradžios. Per 2014 m. Ūkio subjektų, teigiančių, kad pirmaisiais veiklos metais gavo naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės, išskyrus atvejus, kai jos buvo būtinos, procentas sudarė 60 %. Lyginant su 2013 m. šis procentas išaugo 20 %.

- 2014 m. nemokamu telefono numeriu suteikta 4 207 (2013 m. – 3 153, 2012 m. – 2 711) konsultacijų, t. y. 33% daugiau nei 2013 m. Vertinant užduodamus klausimus, daugiausiai teiraujama dėl verslo konsultacijų, jos sudaro 80% visų gautų paklausimų. Kiti 20% teiraujasi su asmeniniu vartojimu susijusiais klausimais.

- Paskelbti 455 (2013 m. – 430, 2012 m. – 478) pranešimai spaudai; el. paštu išsiųsti 1 466 (2013 m. -1 388, 2012 m. – 1 206) atsakymai į pateiktus ūkio subjektų klausimus.

- 2014 m. VMVT sėkmingai įgyvendino viešojo maitinimo įmonių reitingavimo projektą, kuriuo siekiama suteikti vartotojams papildomos informacijos, pasirenkant viešojo maitinimo įmonę, skatinti skaidrų ir sąžiningą, investuojantį į tinkamas higienos ir personalo sąlygas verslą. Per pirmuosius viešojo maitinimo įmonių atitikties higienos reikalavimams vertinimo programos metus, planinių patikrinimų metu įvertintas 21 % šalyje veikusių viešojo maitinimo įmonių, iš kurių net 63 % įvertintos aukščiausiais – 4 ir 5 balais, 3 balais įvertinta 30 %, 1 ir 2 balais - 7 % viešojo maitinimo įmonių. Šios programos, o tuo pačiu ir valstybinės kontrolės rezultatų viešinimas, skatina sąžiningą verslą, o vartotojui suteikia galimybę pasirinkti jam tinkamiausią ir geriausią viešojo maitinimo įmonę;

- Tobulinant valstybinę maisto kontrolę, atsižvelgiant į atitinkamos trečiosios šalies reikalavimus, 2014 m. VMVT priėmė JAV ir Ukrainos kompetentingų institucijų ekspertų auditus. 2014 m. suderinti veterinarijos sertifikatai dėl paukštienos ir pieno produktų eksporto į Honkongą, šviežios jautienos, jos pusgaminių, mėsos konservų, paukštienos, kitų mėsos bei žuvininkystės produktų eksporto į Libaną, jautienos, jos pusgaminių, mėsos ir žuvininkystės produktų žuvininkystės ir mėsos produktų eksporto į Serbiją, ir dėl jautienos eksporto į Egiptą.

III. VEIKLA

1. MAISTO KONTROLĖ

1.1. Negyvūninio maisto tvarkymas

Negyvūninio maisto tvarkymo subjektai 2012–2014 m.

Rodiklis	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	33 708	33 932	33 639
Patikrinimų skaičius	28 310	26 530	27 454
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	17 986	12 066	12 368

Negyvūninio maisto tvarkymo subjektų pasiskirstymas 2012–2014 m.

Rodiklis	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Negyvūninių maisto produktų gamybos įmonės	1 148	1 229	1 313
Prekybos įmonės	20 682	20 842	20 247
Viešojo maitinimo įmonės	9 180	9 150	9 269
Geriamojo vandens tiekimo subjektai	1 946	1 909	1 900
Kiti negyvūninio maisto tvarkymo subjektai	887	802	910
Iš viso:	33 708	33 932	33 639

• 2014 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektų patikrinimo metu nustatyti 15 086 (2013 m. – 14 464) teisės aktų reikalavimų pažeidimai. Daugiausia pažeidimų nustatyta viešojo maitinimo įmonėse – 8 201 (2013 m. – 7 127), prekybos – 5 852 (2013 m. – 6 393), gamybos- 860 (2013 m. – 829) įmonėse. Negyvūninio maisto gamybos, prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse, kaip ir ankstesniais metais, vyravo:

- bendri higienos – 42 % (2013 m. – 40 %);
- savikontrolės – 23 % (2013 m. – 21 %);
- produktų pažeidimai – 14 % (2013 m. – 15 %).

• Lyginant su 2013 m., vyraujančių pažeidimų pobūdis nepakito, nors padidėjo higienos (2 %), savikontrolės (2 %) ir produktų pažeidimų sumažėjo (1 %);

• Išanalizavus nustatytus maisto produktų pažeidimus pagal pažeidimo pobūdį, nustatyta, kad vyrauja maisto produktų saugos, ženklavimo, laikymo sąlygų ir kokybės pažeidimai. Pagal nustatytų atvejų skaičių tinkamumo vartoti terminų buvo 2 735 (2013 m.- 2 608), ženklavimo – 653 (2013 m.- 718), kokybės - 304 (2013 m.- 273), saugos - 24 (2013 m. -17) ir laikymo sąlygų pažeidimų – 255 (2013 m. - 213).

Maisto produktai (pagal maisto produktų patikrinimo atvejus) teisės aktų reikalavimų **dėl saugos** neatitiko 24 (2013 m. - 17) patikrinimų atvejais, t. y. 7 atvejais daugiau nei pernai. Iš jų:

- **gamybos įmonėse** – 3 produktų saugos pažeidimų atvejai (2013 m. – 3 atvejai);

- **rinkoje** – 21 atvejų (2013 m. – 14).

Negyvūninio maisto tvarkymo subjektų atsakingiems darbuotojams už teisės aktų reikalavimų nevykdymą gaminant, laikant, transportuojant ir tiekiant vartotojams maisto produktus taikytos poveikio priemonės:

Nr.	Poveikio priemonės (negyvūninio maisto tvarkymas)	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Nuobaudų skaičius:	2 560	2 552	3 037
	- baudų skaičius	2 469	2 490	2 724
	-įspėjimų skaičius	91	62	313
2.	Sprendimų skaičius:	1 447	1 530	2 115
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo	278	211	228
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos uždraudimo	34	66	104
	- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo	142	150	113
	- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo	962	1071	1621
	- sprendimai dėl nesaugaus produkto	22	22	22
	- sprendimai laikinai uždrausti teikti, siūlyti teikti į rinką, demonstruoti produktą (taikyti, jei įtariama, kad produktas nesaugus)	9	10	27

Valstybinė viešojo maitinimo įmonių kontrolė

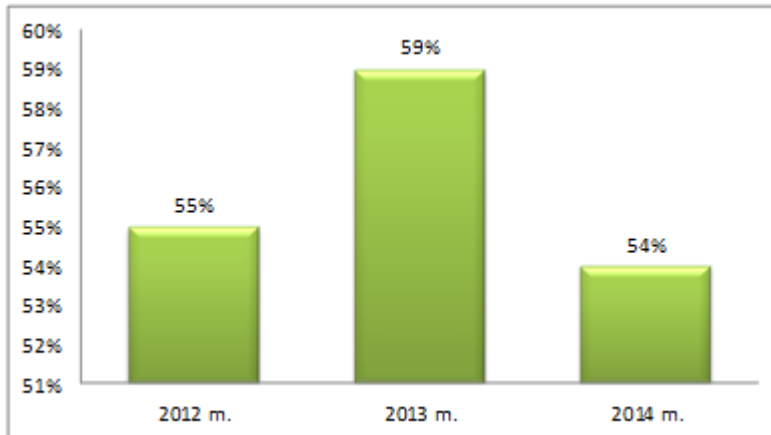
2014 m. maitinimo ir gėrimų teikimo veiklą (toliau – viešojo maitinimo veikla) vykdė 9 269(2013 m. – 9 150) įmonių. Pagal struktūrą 2014 m. (kaip ir 2013 m.) dominavo:

- kavinės, užkandinės – 32% (2013 m. - 33 %),
- bendrojo lavinimo mokyklos – 13% (2013 m. - 14 %),
- ikimokyklinio ugdymo įstaigos – 10% (2013 m. - 10 %),
- restoranai – 8% (2013 m. - 8 %)
- kita – 37 % (2013 m. – 35%)

Viešojo maitinimo įmonės 2012–2014 m.

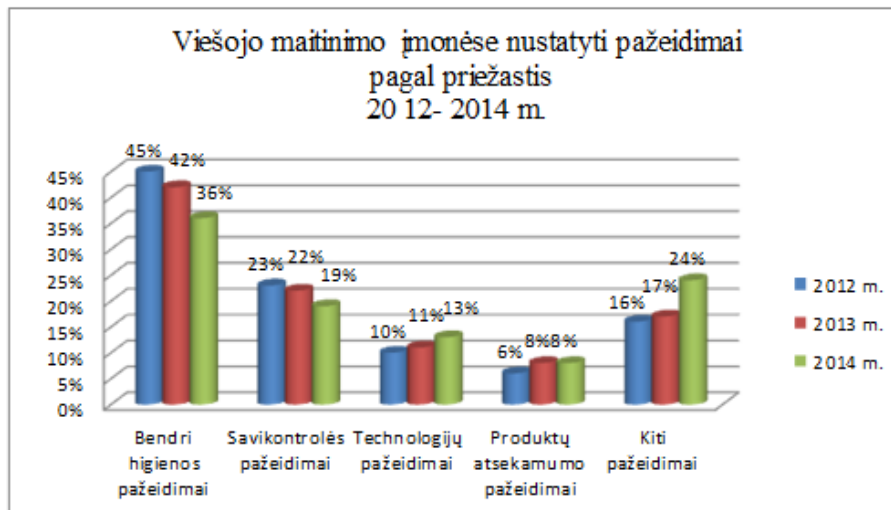
Viešojo maitinimo įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	9 180	9 150	9 269
Patikrinimų skaičius	8 503	9 570	9 763
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	4 662 (55 %)	3 954 (59 %)	4 513 (54 %)

Duomenis lyginant su 2013 m., viešojo maitinimo įmonėse patikrinimų be pažeidimų sumažėjo 5 %.

2014 m. viešojo maitinimo įmonėse vyravo šie pažeidimai:

- bendri higienos – 36 % (2013 m.- 42 %,2012m.- 45 %);
- savikontrolės – 19 % (2013 m. - 22 %, 2012 m.- 23%);
- technologijų pažeidimai – 13 % (2013 m. - 11 %, 2012 m.- 10 %);
- produktų atsekamumo – 8 % (2013 m.- 8%,2012 m.- 6 %);
- kiti - 24 % (2013 m. -17 %, 2012 m.- 16 %).

Valstybinė didmeninės ir mažmeninės prekybos kontrolė

2014 m. VMVT valstybinę maisto kontrolę vykdė 20 247 prekybos (didmeninės ir mažmeninės) įmonėse

Prekybos įmonės 2012–2014 m.

Prekybos įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius, iš jų:	20 682	20 842	20 247
- didmeninės prekybos įmonės	1 667	1 784	1 837
- mažmeninės prekybos įmonės	19 015	19 058	18 408
Patikrinimų skaičius	16 593	14 035	14 536
Patikrinimų be pažeidimų dalis,	70 %	69 %	69 %

2014 m. prekybos įmonėse, kaip ir 2013 m., vyravo bendri higienos pažeidimai, savikontrolės ir produktų pažeidimai .

Nr.	Poveikio priemonės (prekybos įmonės)	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	<i>Nuobaudų skaičius:</i>	1 380	1 517	1 712
	- baudų skaičius	1 327	1 483	1 545
	-įspėjimų skaičius	53	34	167
2.	<i>Sprendimų skaičius:</i>	1 124	1 127	1 618
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo	132	94	96
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos uždraudimo	16	22	38
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos atnaujinimo	104	65	68
	- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo	126	121	170
	- sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo	733	804	1 206
	- sprendimai dėl nesaugaus produkto	12	21	40
	- sprendimai laikinai uždrausti teikti, siūlyti teikti į rinką, demonstruoti produktą (taikyti, jei įtariama, kad produktas nesaugus)	1	4	19

Turgaviečių kontrolės duomenys

Turgaviečių kontrolės duomenys 2012–2014 m.

Turgavietės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Turgaviečių skaičius	240	245	245
- laikinosios prekyvietės	76	76	83

- asmenims, prekiaujantiems turgavietėse, išduotų maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimų skaičius	4 774	5 054	5 036
Patikrinimų skaičius:			
- turgavietėse	389	469	542
- laikinosiose prekyvietėse	63	60	57
- asmenų, prekiaujančių turgavietėse, kuriems išduoti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimai	2 615	1 391	1 859
Patikrinimų be pažeidimų dalis			
- turgavietėse	62 %	73 %	71 %
- laikinosiose prekyvietėse	79 %	90 %	75 %
-asmenų, prekiaujančių turgavietėse, kuriems išduoti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimai	78 %	74 %	80 %
Vyraujantys pažeidimai			
- turgavietėse	- bendri higienos pažeidimai; - maisto produktų pažeidimai.		
- laikinosiose prekyvietėse	- maisto produktų ženklinimo pažeidimai		

Poveikio priemonių taikymas turgavietėse

Nr.	Poveikio priemonės (turgavietės)	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Nuobaudų skaičius:	252	261	300
	- baudų skaičius	241	258	267
	- įspėjimų skaičius	11	3	13

Poveikio priemonių taikymas laikinosiose prekyvietėse

Nr.	Poveikio priemonės (laikinosios prekyvietės)	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Nuobaudų skaičius:	5	6	7
	- baudų skaičius	5	0	7
	-įspėjimų skaičius	0	0	0

2.	Sprendimų skaičius:	0	1	0
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo	0	1	0

Valstybinė alkoholinių gėrimų kontrolė

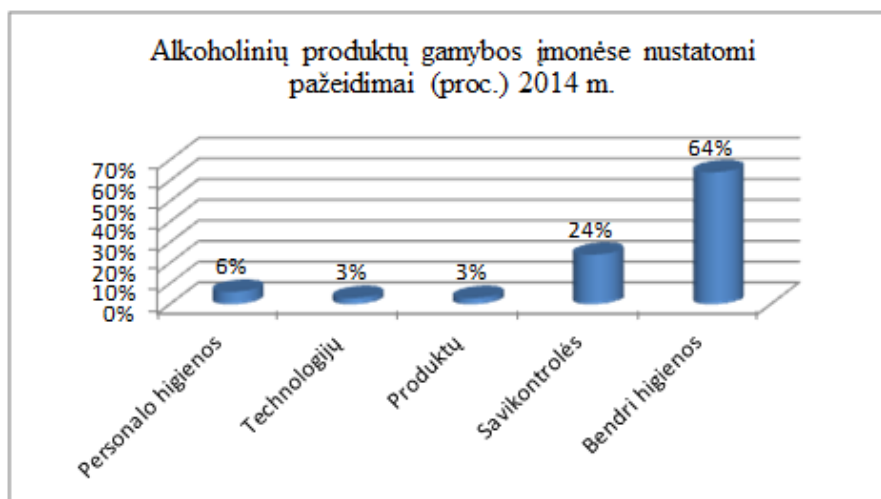
Alkoholinių gėrimų gamybos įmonių kontrolė 2012–2014 m.

Alkoholinių gėrimų gamybos įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	73	72	71
Patikrinimų skaičius	109	88	90
Patikrinimų be pažeidimų dalis	70 (64 %)	69 (78 %)	85 (94 %)

- Lyginant 2013 m. ir 2014 m. duomenis, alkoholinių gėrimų gamybos įmonėse be nustatytų pažeidimų skaičius padidėjo 16 %;

- 2014 m. paimti 194 alkoholinių gėrimų (vyno ir alaus) mėginiai ir atlikti 689 laboratoriniai tyrimai. Vyno visi mėginiai (41 vnt.) atitiko reikalavimus, o alaus iš 61 mėginio 10-yje nustatyta etilo alkoholio, rūgštingumo, spalvos ir sausų medžiagų kiekio pradinėje misoje neatitikimų;

- 2014 m. VMVT kartu su Nacionaliniu maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutu pradėjo vykdyti alkoholinių gėrimų gamybos įmonių kokybės tyrimo laboratorijų atestacijas, per šį laikotarpį buvo atliktos 11 alkoholinių gėrimų kokybės tyrimo laboratorijų atestacijos.

Apibendrinus duomenis, galima teigti, kad dažniausiai vyravo bendri higienos reikalavimų pažeidimai (netinkamas maisto žaliavų laikymas, sandėliavimo patalpų valymas, priežiūra, blogas apšvietimas ar vėdinimas) ir savikontrolės principų pažeidimai (nereguliarus žurnalų pildymas).

Poveikio priemonių taikymas alkoholinių gėrimų gamybos įmonėse .

Nr.	Poveikio priemonės (alkoholinių gėrimų gamybos įmonės)	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Nuobaudų skaičius:	6	2	7
	- baudų skaičius	6	2	7
	- įspėjimų skaičius	-	-	-
2.	Sprendimų skaičius:	2	-	1
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo	1	-	1
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos atnaujinimo	1	-	-

Valstybinė nealkoholinių gėrimų kontrolė

2014 m. nealkoholinius gėrimus (nealkoholinių gėrimų, giros, vaisių sulčių ir panašių produktų, natūralaus mineralinio vandens, šaltinio ir kito, pilstomo į butelius, vandens produkcija) gamino 30 gamybos įmonių, iš kurių patikrintos 24 (80 %) įmonės (vidutiniškai po 1,6 karto). Viso atlikti 39 patikrinimai.

Nealkoholinių gėrimų gamybos įmonių kontrolė 2012–2014 m.

Nealkoholinių gėrimų gamybos įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	27	30	30
Patikrinimų skaičius	43	34	39
Patikrinimų be pažeidimų dalis	32 (74 %)	22 (65 %)	27 (69 %)

Daugiausiai nealkoholinių gėrimų gamybos įmonėse 2014 m. nustatyta bendrų higienos pažeidimų – 8 (73 %) ir po 1 (9 %) savikontrolės sistemos bei technologijų reikalavimų pažeidimai. 2014 m., lyginant su 2013 m., nealkoholinių gėrimų gamybos įmonėse atliktų patikrinimų, kurių metu nenustatyta pažeidimų, skaičius padidėjo 4 %. 2014 m. buvo skirtas padidintas dėmesys vaisių sulčių ir panašių produktų ženklavimo reikalavimų laikymosi kontrolei, žymių pažeidimų nenustatyta.

Natūralaus mineralinio vandens pripažinimas Lietuvos Respublikoje

VMVT nuo 2014 m. sausio 1 d. paskirta institucija, atsakinga už rinkai tiekiamo natūralaus mineralinio vandens oficialų pripažinimą. Šiais metais VMVT gauti 5 maisto tvarkymo subjektų prašymai, iš jų, 2 prašymai išnagrinėti, 3 nagrinėjami, organizuoti 4 Komisijos posėdžiai, išduoti 2 Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimai (natūralus mineralinis vanduo „Akvilė“, natūralus mineralinis vanduo „Darida“ (Baltarusijos Respublika), Europos Komisijai pateikta atnaujinta informacija apie Lietuvos Respublikoje pripažintus natūralius mineralinius vandenius.

Valstybinė geriamojo vandens kontrolė

2014 m. VMVT kontroliavo 270 (2013 m.- 293, 2012 m. – 327) geriamojo vandens tiekėjus, kurie aptarnavo 1 900 geriamojo vandens tiekimo subjektus (2013 m. -1 909, 2012 m. – 1 946), iš jų: 64 (3%) (2013 m.- 62) didieji geriamojo vandens tiekimo subjektai (tiekia geriamojo vandens daugiau kaip 1000 m³ per dieną ar aprūpina geriamuoju vandeniu daugiau kaip 5 000 gyventojų), 1 836 (97%) , (2013 m.-1 847) mažieji (tiekia geriamojo vandens iki 1000 m³ per dieną), iš jų - didžioji dalis geriamojo vandens tiekimo subjektai, kurie tiekia geriamojo vandens iki 100 m³ per dieną.

Geriamojo vandens tiekimo subjektų kontrolė 2012–2014 m.

Geriamojo vandens tiekimo subjektai	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius, iš jų:	1 946	1 909	1 900
- didieji geriamojo vandens tiekimo subjektai	64	62	64
- mažieji geriamojo vandens tiekimo subjektai	1 882	1 847	1 836
Patikrinimų skaičius	1 450	1 043	1 219
Patikrinimų be pažeidimų dalis	770 (53 %)	546 (52 %)	606 (50 %)

Geriamojo vandens tiekimo subjektų pasiskirstymas pagal riziką 2014 m.:

- 75% - mažos rizikos subjektai (tikrinama vieną kartą per 2 metus);
- 25% - vidutinės rizikos subjektai (tikrinama 1 kartą per metus).

Geriamojo vandens tiekimo subjektų pasiskirstymas pagal riziką 2013 m.:

- 75 % – mažos rizikos subjektai (tikrinama vieną kartą per 2 metus);
- 25 % – vidutinės rizikos subjektai (tikrinama 1 kartą per metus).

Lyginant duomenis su 2013 m., pastebima, kad geriamojo vandens tiekimo subjektų pasiskirstymas pagal rizikas nepakito.

- Daugiausiai neatitikimų nustatoma labai smulkiuose geriamojo vandens tiekimo subjektuose (tiekiančiuose geriamojo vandens vidutiniškai iki 100 m³ per parą) – vienam patikrintam subjektui vidutiniškai tenka 1,1 (2013 m. -1,1, 2012 m. – 1,2) pažeidimas, kai tuo tarpu didžiuosiuose vandens tiekimo subjektuose – 0,4 pažeidimo. Pažymėtina, kad situacija gerėja ir smulkiuose geriamojo vandens tiekimo subjektuose.

- Valstybinės geriamojo vandens kontrolės duomenys rodo, kad padėtis viešai tiekiamo geriamojo vandens sektoriuje gerėja, tačiau išlieka aktualios šios geriamojo vandens saugos ir kokybės problemos: padidintas fluoridų kiekis viešai tiekiamame vandenyje šiaurės vakarinėje Lietuvos dalyje, padidintas boro kiekis eilėje Klaipėdos r. vandenviečių, padidintas geležies, kitų indikatorinių rodiklių (amonio, mangano, sulfatų, chlorido) kiekis, padidintas drumstumas, ypač mažų vandenviečių tiekiamame geriamajame vandenyje.

Valstybiniai patvirtinamieji viešai tiekiamo geriamojo vandens mėginių tyrimai 2012–2014 m.:

- Valstybiniai patvirtinamųjų geriamojo vandens mėginių mikrobiologiniai tyrimai:
  - 2012 m. – 218, iš jų teigiami (nepatenkinami) 22 (10 %);
  - 2013 m. – 491, iš jų teigiami (nepatenkinami) 20 (4 %);
  - 2014 m. – 489, iš jų teigiami (nepatenkinami) 38 (8 %).
- Valstybiniai patvirtinamųjų geriamojo vandens mėginių cheminiai tyrimai:
  - 2012 m. – 418, iš jų teigiami (nepatenkinami) 91 (49 %);
  - 2013 m. – 291, iš jų teigiami (nepatenkinami) 77 (26 %);
  - 2014 m. – 30, iš jų teigiami (nepatenkinami) 120 (16 %).

Nustačius, kad vanduo nesaugus, teritorinės VMVT informavo vartotojus, savivaldos institucijas, visuomenės sveikatos centrus. Taip pat vartotojai informuoti apie priemones, kurių būtina imtis užtikrinant jų naudojamo geriamojo vandens saugą ir kokybę.

Geriamojo vandens kontrolės sektoriui būdingas didelis kiekis statistinių duomenų. Siekiant užtikrinti tinkamą duomenų pateikimą, sisteminią, analizę, numatyta parengti teisės aktų, reglamentuojančių geriamojo vandens sektoriuje teikiamos informacijos turinį, formas, teikimo būdą, terminus, pakeitimus. Siekiant šiuos duomenis padaryti prieinamus vartotojams, numatyta pradėti vykdyti Investicijų projektą „Elektroninės paslaugos maisto ir veterinarijos srityje“ (2013–2015 m.) – įdiegti vandens kokybės tyrimų rezultatų pateikimo elektroninę paslaugą.

Poveikio priemonių taikymas geriamojo vandens tiekimo subjektuose 2012–2014 m.

Nr.	Poveikio priemonės	Metai		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Nuobaudų skaičius:	9	3	9
	- baudų skaičius	9	3	7
	- įspėjimų skaičius	-	-	2
2.	Sprendimų skaičius:	-	-	2
	- sprendimai dėl ūkio subjekto veiklos sustabdymo	-	-	2

Augalinio maisto taršos stebėsenos programos vykdymas

- 2014 m. vykdant augalinio maisto produktų taršos stebėsenos programą buvo atrinkti 698 mėginiai laboratoriniams tyrimams dėl pesticidų, sunkiųjų metalų, furanų ir kitų teršalų likučių nustatymo – programa įvykdyta 96,9 %.
- Ištirtuose 484 mėginiuose pesticidams nustatyti, 227 mėginiuose (46,9%) pesticidų likučiai neviršijo didžiausių leistinų normų, pesticidų likučių nerasta 253 mėginiuose (52,3%), tuo tarpu 5 mėginiuose (1%) viršijo didžiausias leistinas normas.
- Programos metu tirti produktai, kuriuose nustatyta neatitiktis teisės aktų reikalavimams sudaro 1,6 %, lyginant su 2013 metais nustatytų neatitikimų padaugėjo 8 atvejais. Šiais metais

atlikti 3 ekologinių produktų tyrimai, kuomet buvo nustatyti pesticidai, tačiau nustatytas kiekis neviršijo ne ekologiškiems produktams leidžiamo didžiausio leistino kiekio.

Vaisių, džiovintų vaisių, daržovių ir riešutų kokybės ir ekologiškų produktų kontrolė

- 2014 m. buvo registruota 1 659 maisto tvarkymo subjektų vykdančių prekybą vaisiais ir daržovėmis, juose atlikta 5 575 patikrinimų. Dažniausiai pasitaikantys pažeidimai, nustatyti patikrinimų metu buvo susiję su netinkamu vaisių ir daržovių ženkliniu - 64 % visų pažeidimų;

- 2014 m. VMVT, vykdydama ekologiškų maisto produktų valstybinę kontrolę, patikrino 315 (2013 m. - 77) maisto tvarkymo subjektų ir nustatė 54 (2013 m. – 31) ekologinę gamybą ir ženklinį reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. 22 atvejais nustatyti ekologiškų produktų ženklinimo pažeidimai, 14 atvejų nustatyta vykdoma nesertifikuota veikla su ekologiškais produktais, 8 atvejais – klaidingai pateikiama nuoroda į produkto ekologiškumą, po 2 savikontrolės, atsekamumo ir produktų pardavimo reikalavimų. 6 mėginiuose nustatytos neleistinos ekologinėje gamyboje medžiagos;

- Ištirti 44 ekologiškų vietinių ir įvežtų maisto produktų mėginiai. Iš jų 3 atvejais nustatytos medžiagos, neleistinos ekologinėje gamyboje: graikiškuose ekologiškuose apelsinuose nustatyto pesticido chlorpirifoso likutis, ekologiškuose žeminiuose kviečiuose rastas pesticido metilpirimifoso likutis ir ekologiškose kraujažolėse nustatytas DEET;

- 2014 m. vykdant valstybinę riešutų, džiovintų vaisių ir jų produktų kontrolę rinkos įmonėse, nustatyta, kad 48 atvejais šie maisto produktai neatitiko teisės aktų keliamų reikalavimų, o maisto produktų gamybos įmonėse nustatytas tik 1 neatitikimo atvejis. Atsižvelgiant į tai, būtina kontrolę orientuoti į importuojamų ir įvežamų produktų kontrolę.

Valstybinė specialios paskirties maisto produktų kontrolė

- 2014 m. buvo registruoti 1 596 prekybos subjektai (specialios paskirties maisto produktų mažmeninės ir didmeninės prekybos įmonės) visoje Lietuvoje ir 5 specialios paskirties maisto maisto gamintojus: iš jų 3 - kūdikių maisto gamintojai (UAB „Biogami“, UAB „Kaniu“, UAB „Straikas“) ir 2 - kiti specialios paskirties maisto produktų (ne kūdikiams) gamintojai (UAB „Valentis“, UAB „NVT“). Kiekvienas metais tvarkančių šią produktų grupę subjektų;

- Atliekant specialios paskirties maisto produktų patikrinimus dažniausiai buvo nustatomi specialios medicininės paskirties maisto produktų, tolesnio maitinimo mišinių kūdikiams ir perdirbtų grūdinių maisto produktų ženklinimo pažeidimai (35 produktai - 2% nuo visų tikrintų produktų);

- Specialaus maisto produktai ne tik ženklina netiksliai, bet ir pristatomi pateikiami netinkamai. Tikrinant nuotolinę prekybą nustatoma, kad pateikiant produktų aprašus pateikiami sveikatingumo teiginiai neatitinka leidžiamų naudoti sveikatingumo teiginių sąrašo. Tikrinant sporto klubus nustatoma, kad iš specialios paskirties maisto produktų sportuojantiems, kurie turi būti tiekiami vartotojui sufasuoti, daromi kokteiliai ir parduodami vartoti vietoje. Specialios paskirties maisto produktai turi atskirą notifikavimo procedūrą pagal kurią reikalaujama, kad

tiekiama rinkai produktai turi būti notifikuoti. Kontrolės metu (didmeninės prekybos įmonėje) buvo nustatyta, kad tik vieno pavadinimo specialios medicininės paskirties maisto produktas buvo nenotifikuotas;

- Atlikus patikrinimus specialios paskirties maisto produktus tvarkančiuose subjektuose nustatyta, kad 8 subjektai šios kategorijos produktus tvarkė neprisilaikydami teisės aktų reikalavimų. Iš 13 atliktų patikrinimų 4 (31 %) didmeninės prekybos įmonės neprisilaikė bendrųjų higienos reikalavimų, o iš 208 mažmeninės prekybos įmonėse patikrinimų 14 (7 %) nustatyta bendrųjų higienos pažeidimų. Tikrinant Lietuvoje tris veikiančias specialaus vaikų maitinimui skirto maisto gamybą bendrųjų higienos pažeidimų nustatyta nebuvo.

- Vykdam patikrinimus pagal VMVT patvirtintus patvirtinamųjų mėginių atrinkimo planus buvo nustatytas vienas atvejis, kai Lietuvos gamintojas vieno iš savo pagaminto specialaus maisto ženklime nenurodė tinkamai maistinės vertės, pažeidimas nustatytas atlikus laboratorinį ištyrimą.

- 2014 m. buvo nustatyti ir ištirti du 2 nesaugūs specialios paskirties maisto produktai (maistas sportuojantiems ir kūdikiams skirta sausa grūdų košė) dėl netinkamos sudėties.

- Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamus specialios paskirties maisto produktus reikia notifikuoti, tačiau iki šiol yra notifikuotas tik 1 produktas.

- Teritorinėms VMVT organizuoti mokymai "Maisto papildų ir specialios paskirties maisto produktų notifikavimas, ženklinimas ir valstybinė kontrolė.

- Vaikų mitybai pramoniniu būdu pagamintas maistas kūdikiams ir mažiems vaikams iki 3 metų yra kokybiškas, atitinkantis nustatytus sudėties reikalavimus. Tačiau būtina toliau stiprinti specialios paskirties maisto produktų notifikavimo kontrolę.

Valstybinė maisto papildų kontrolė

- 2014 m. viso buvo registruoti 1 484 maisto papildų tvarkymo subjektai: 176 maisto papildų didmeninės prekybos įmonės, 16 maisto papildų gamybos įmonių ir 1 292 vaistinės (2013 m. – 1 537 subjektų);

- 2014 m. atlikti 526 patikrinimai: 23 maisto papildų gamybos įmonėse, 135 maisto papildų didmeninės prekybos įmonėse ir 368 vaistinėse, lyginant su 2013 m. patikrinimų atlikta 13 % daugiau. Patikrinimai be pažeidimų maisto papildų gamybos įmonėse sudarė 78 %, maisto papildų didmeninės prekybos įmonėse – 59 %, vaistinėse – 83 %. Patikrinimų be pažeidimų maisto papildų gamybos įmonėse padidėjo 3 %, vaistinėse sumažėjo 6 %, o maisto papildų didmeninėse įmonėse padidėjo 48 %;

- 2014 m. gauti 68 vartotojų skundai dėl maisto papildų, 28 iš jų pasitvirtino. 2013 m. buvo gauti 41 vartotojų skundai dėl maisto papildų. Skundų skaičius, lyginant su praėjusiais metais išaugo 67 %. Dažniausi vartotojų nusiskundimai dėl netinkamo maisto papildų ženklinimo, neužtikrinamo atsekamumo, dėl nesilaikymo saugos, bendrųjų higienos ir laikymo reikalavimų.

Valstybinė maisto papildų kontrolė 2012–2014 m.

Maisto papildų kontrolės subjektai	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius, iš jų:	1 574	1 537	1 484

- maisto papildų didmeninės prekybos įmonės	161	166	176
- maisto papildų gamybos įmonės	14	16	16
- vaistinės	1 401	1 355	1 292
Patikrinimų skaičius, iš jų:	836	532	526
- maisto papildų didmeninės prekybos įmonės	200	111	135
- maisto papildų gamybos įmonės	21	13	23
- vaistinės	615	408	368
Patikrinimų be pažeidimų skaičius, iš jų:	716 (86 %)	387 (73 %)	405 (77 %)
- maisto papildų didmeninės prekybos įmonės	146 (73 %)	54 (49 %)	80 (59 %)
- maisto papildų gamybos įmonės	17 (81 %)	7 (54 %)	18 (78 %)
- vaistinės	553 (90 %)	326 (80 %)	307 (83 %)

- 2014 m. surašyta 29 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo maisto papildais pažeidimo protokolų, (2013 m.- 18, 2012 m. – 14.)

- VMVT per RASFF sistemą 2014 m. išsiuntė 20 (2013 m.- 6, 2012 m. – 12) pranešimų dėl nesaugių maisto papildų;

- Vertinant visus 2014 m. teisės aktų pažeidimus, maisto papildai sudarė tik 0,2 proc., tačiau vertinant pranešimus, išsiunčiamus RASFF sistema, pranešimai apie nesaugius maisto papildus sudarė 83 % visų pranešimų apie nesaugius negyvūninius maisto produktus;

- 2014 m. nustatyti 50 maisto papildų, neatitikusių teisės aktų reikalavimų atvejai. Iš jų 8 atvejais nustatyti maisto papildų saugos, 38 – ženklinimo, 2 - atsekamumo ir 2 – tinkamumo vartoti terminų neatitikimai. (2013 m. nustatyti 57 maisto papildų, neatitikusių teisės aktų reikalavimų atvejai. Iš jų 4 atvejais nustatyti maisto papildų saugos, 49 – ženklinimo ir 4 – tinkamumo vartoti terminų neatitikimai);

- Lyginant su 2013 m. duomenimis, padidėjo patikrinimų, bei patikrinimų be pažeidimų skaičius. Kontroluojamų maisto papildų subjektų skaičius sumažėjo 2 %.

- Lyginant su 2013 m. vyraujančių pažeidimų pobūdis nepakito, dažniausiai nustatomi ženklinimo pažeidimai (76 %).

Valstybinė maisto produktų vežėjų kontrolė

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, siekdama užtikrinti, kad visuose maisto tvarkymo etapuose maisto verslo operatoriai, didesnę dėmesį skirtų nefasuotų skysčių, granuliu ar miltelių pavidalo greitai ir negreita gendantiesiems maisto produktams, jų transportavimui, bendriems higienos reikalavimams, pervežamų maisto produktų saugos ir kokybės, atsekamumo reikalavimams.

Patikrinimų metu vyravo negrubūs higienos pažeidimai.

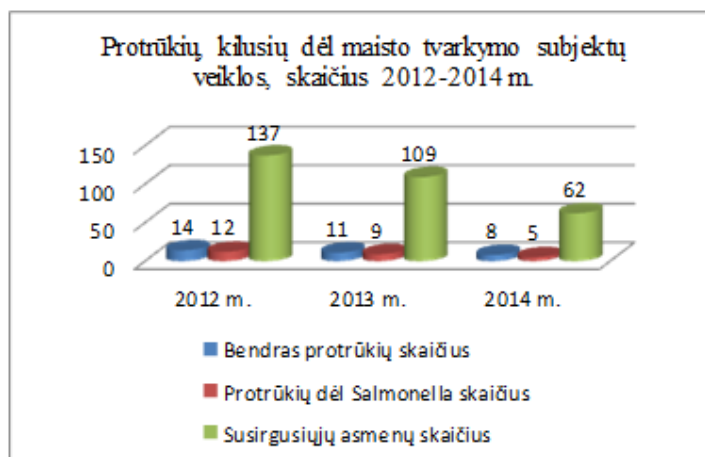
Maisto produktų vežėjų kontrolė 2012–2014 m.

Maisto produktų vežėjai	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	393	578	440
Patikrintų subjektų skaičius	108	77	95
Patikrinimų skaičius	119	87	95
Patikrinimų be pažeidimų skaičius (%)	105	80	87

Valstybinės maisto kontrolės duomenimis nė vienam maisto krovinių pervežėjui nėra numatyta sugriežtinta kontrolė, t.y. šios veiklos maisto verslo operatoriai įprastai tikrinami rečiau nei vieną kartą per metus, išskyrus numatytus neplaninius atvejus (gauta informacija/pranešimai).

Žmonių susirgimai dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos (protrūkliai)

- 2014 m. VMVT buvo užregistruota 8 ūmūs infekciniai žarnyno susirgimų protrūkliai, kilę dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos. Jų metu susirgo 62 asmenys (2013 m. – 11 protrūkių, 109 susirgę asmenys).
- 2014 m. protrūkių skaičius, lyginant su 2013 m., sumažėjo 3 vnt. (27 %), taip pat sumažėjo susirgusiųjų asmenų skaičius 47 (43 %).

- Įvertinus keleto pastarųjų metų duomenis, pastebimas ūmių žarnyno infekcijų protrūkių skaičiaus mažėjimas bei susirgusių asmenų skaičiaus mažėjimas. Dažniausios protrūkių priežastys – laikymo sąlygų, higienos, savikontrolės pažeidimai, kryžminė tarša.

1.2. Gyvūninio maisto kontrolė

2014 m. buvo kontroliuojami 39 447 (2013 m.- 38 758, 2012 m. – 33 724) gyvūninio maisto tvarkymo subjektai, iš jų:

- 469 (2013 m.- 449, 2012 m. – 444) subjektai, turintys veterinarinį patvirtinimą,
- 2 460 (2013 m.- 2 463, 2012 m. – 2 120) pirminės gamybos ir mažų kiekių, parduodamų tiesiogiai vartotojui, gyvūninio maisto tvarkymo subjektai,
- 36 518 (2013 m. - 35 873, 2012 m. – 31 160) pieno ūkiai.

Pagal veiklos rūšis patvirtintos įmonės :

- 49,5 % – mėsos įmonės (2013 m. - 50,6 %, 2012 m. - 48,6 %);
- 16,4 % – šaltieji gyvūninio maisto saugojimo sandėliai (2013m.- 16,9 %, 2012 m. - 16,9%);
- 12,8 % – žuvininkystės produktų įmonės (2013 m.- 11,8 %, 2012 m. - 11,9 %);
- 10,5 % – pieno produktų gamybos įmonės (2013 m.- 10,7 %, 2012 m. - 11,7 %);
- 10,8 % – kt. (2013 m.- 10%, 2012 m.-10,9 %)

Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų pasiskirstymas

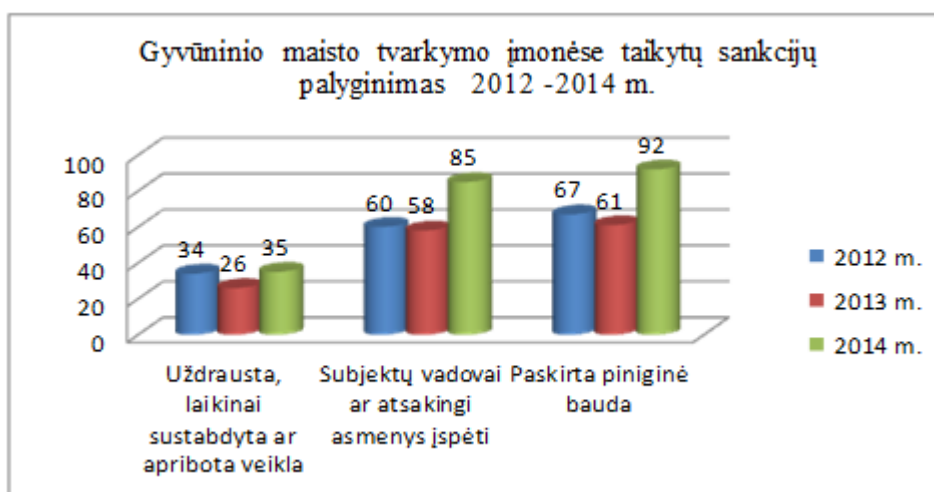
Gyvūninio maisto tvarkymo subjektai	Skaičius		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
<i>Veterinarinį patvirtinimą turinčios gyvūninio maisto gamybos įmonės:</i>	444	450	469
Mėsos įmonės	216	227	232
Paukštienos įmonės	15	14	14
Žvėrienos įmonės	2	1	3
Triušienos įmonės	1	1	0
Pieno įmonės	52	48	49
Kiaušinių įmonės	16	17	18
Žuvų įmonės / laivai šaldytuvai	53	53	60
Sandėliai	75	76	77
Kitos įmonės	14	13	16
<i>Pirminės gamybos ir nedidelių kiekių gyvūninio maisto tvarkytojai:</i>	33 280	38 336	38 978
Mėsinės	383	392	409
Žvejojimo laivai	186	176	184
Pieno supirkimo punktai	1 135	1 497	1 448
Gamintojai ūkiuose	416	398	419
Pieno ūkiai	31 160	35 873	36 518
IŠ VISO:	33 724	38 785	39 447

Gyvūninio maisto tvarkymo subjektai 2012–2014 m.

Gyvūninio maisto tvarkymas	Iš viso		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	33 724	38 785	39 447
Patikrinimų skaičius	19 920	13 262	13 916
Patikrinimų be pažeidimų skaičius (dalis proc.)	17 942 (90,1 %)	12 659 (95,5 %)	12 481 (97,3%)

• Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su 2013 m. išaugo 1,7 %, todėl ir patikrinimų skaičius nežymiai padidėjo- 4,93 %.Vykdam valstybinę kontrolę, gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose buvo atlikti 13 916 patikrinimų, 96,1 % patikrinimų metu maisto saugos ir kokybės pažeidimų nebuvo nustatyta, 546 atvejais (3,9 %) buvo su nustatyti teisės aktų pažeidimai už kuriuos subjektams buvo pritaikytos sankcijos.

Gyvūninio maisto tvarkymo subjektams taikytos poveikio priemonės 2012–2014 m.

Mėsos sektoriaus kontrolė

Mėsos įmonių kontrolė 2012–2014 m.

Mėsos įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m .
Subjektų skaičius	216	227	232
Patikrinimų skaičius	520	539	675
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	431 (83 %)	474 (85 %)	549 (81 %)

• VMVT atlieka Lietuvoje pagamintų ir įvežamų mėsos ir mėsos produktų, gaminių saugos, kokybės, ženklinimo kontrolę. 2014 m., vykdam mėsos ir mėsos gaminių įvežimo kontrolę, buvo atlikta:

• 14 392 (2013 m.- 6 300, 2012 m. – 6 716) siuntų dokumentiniai tikrinimai, nustatyta 8 (2013 m. -10, 2012 m. – 115) pažeidimų;

• 10 879 (2013 m. – 3 635, 2012 m. – 4063) siuntų atitikties patikrinimai, nustatyta 20 pažeidimų (2013 m.- 10, 2012 m. – 1);

- 10 287 (2013 m.- 3 261, 2012 m. – 3 684) siuntų fiziniai patikrinimai, nustatyti 18 (2013 m.- 8, 2012 m. – 31) pažeidimai;
- atrinkta 15 (2013 m.-80, 2012 m. – 83) siuntų mėginiai laboratoriniams tyrimams, 0 (2013 m. -1, 2012 m. – 3) atveju nustatyta mikrobiologinė tarša (salmonelės).

Įvežamos mėsos kontrolė

- 2014 m. į Lietuvą įvežta 90,47 tūkst. tonų mėsos ir jos gaminių (3,3 tūkst. tonų arba 0,4 % mažiau negu per 2013 m.). 2013 m. buvo įvežta 90,8 tūkst. tonų mėsos ir jos gaminių. Daugiausiai įvežama šviežios kiaulienos, paukštienos ir mėsos gaminių. Avienos, ožkienos ir kitų gyvūnų mėsos įvežami kiekiai nedideli;
- Per 2014 m. vykdant mėsos ir mėsos gaminių įvežimo kontrolę buvo atlikti: 14 392 siuntų dokumentiniai tikrinimai, nustatyti 8 pažeidimai; 10 879 siuntų atitikties patikrinimai, nustatyta 20 pažeidimų; 10 287 siuntų fiziniai patikrinimai, nustatyti 18 pažeidimų.

Laikotarpis	Įvežta mėsos ir mėsos gaminių (t)					
	Jautienos	Kiaulienos	Paukštienos	Subproduktų	Mėsos gaminių	Iš viso
2012 m.	893,2	59.565,7	16.818,3	8.616,8	24.753	110.930
2013 m.	796,5	49.287,7	20.041	6.563	13.840,4	90800,6
2014 m.	840,6	49.673,1	17.579,0	7.467,4	11.807,9	90.472,6
Palyginimas (t) 2013-2014 m.	44,10	385,40	-2.462,00	904,40	-2.032,50	-328,00
Palyginimas % (2013-2014 m.)	5,5%	0,8%	-12,3%	13,8%	-14,7%	-0,4%

Didžiausią dalį pagal mėsos rūšį sudaro įvežama kiauliena – 54,9 %, paukštiena – 19,4 %, mėsos gaminiai – 13,1 % ir subproduktai 8,3 % nuo viso įvežamo mėsos ir mėsos gaminių kiekio.

Skerdžiamų gyvulių ir paukščių valstybinė veterinarinė kontrolė

2014 m. gyvulių ir paukščių skerdyklose buvo atliekamas skerdžiamų gyvulių ir paukščių prieskerdiminis apžiūrėjimas ir poskerdiminis mėsos ir kitų skerdimo produktų tikrinimas. Visų rūšių gyvulių ir paukščių 2014 m. paskersta daugiau negu 2013 m. Paukščių paskersta ir patikrinta 50.543.472 vnt. tai yra 2.568.502 vnt. (5,4 %) daugiau, kiaulių – 888.663 vnt. tai 10.193 vnt. (1,2 %), galvijų - 159.585vnt. tai 6.209 vnt. (4 %), avių 6.778 vnt. – tai 282 vnt. (4,3 %) daugiau negu per 2013 metus.

Skerdžiami gyvuliai ir paukščiai

Paskersta vnt.	Galvijai	Kiaulės	Paukščiai	Avys	Arkliai	Triušiai
2012 m.	165.381	790.667	45.094.360	5.759	1.887	15.503

2013 m.	153.376	878.470	47.974.970	6.496	1.055	16.271
2014 m.	159.585	888.663	50.543.472	6.778	1.529	22.549
Palyginimas vnt. 2013-2014 m.	6.209	10.193	2.568.502	282	474	6.278
Palyginimas, % 2013-2014 m.	4,0 %	1,2 %	5,4 %	4,3 %	44,9 %	38,6 %

Atliekant priešskerdiminį apžiūrėjimą ir poskerdiminį tikrinimą 2014 m. 23,6 % skerdžiamų galvijų buvo nustatyti patalogoanatominiai pakitimai ir diagnozuotos ligos, atitinkamai kiaulėms šis rodiklis siekė – 20,3 %, paukščiams - 1,4%, avims – 0,9%.

Paukštienos gamybos ir kiaušinių sektoriaus kontrolė

Kiaušinių tvarkymo įmonių kontrolė 2012–2014 m.

Kiaušinių tvarkymo įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	16	17	18
Patikrinimų skaičius	27	27	43
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	14 (52 %)	16 (59%)	37 (86%)

Metai	Kiaušinių pakavimo centrai		Kiaušinių produktų gamybos įmonės	
	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius
2012 m.	19	7 (37 %)	8	2 (25 %)
2013 m.	18	12 (67 %)	9	4 (44 %)
2014 m.	30	24 (80 %)	7	7 (100 %)

• 2014 m. gamybos įmonėse buvo imami mėginiai kiaušinių ir kiaušinių produktų mikrobiologiniams ir cheminiams tyrimams, bei kenksmingų medžiagų ir medžiagų likučių stebėsenos tyrimams atlikti. Atlikti 46 mikrobiologiniai kiaušinių ir kiaušinių produktų, nei vienu atveju mikrobinės taršos nebuvo nustatyta, vienu atveju kiaušiniuose buvo nustatyti kokcidiostatiko lasalocido likučiai, kurie viršijo didžiausią leidžiamą koncentraciją.

Paukštienos įmonių kontrolė 2012–2014 m.

Paukštienos įmonės	2012 m.	2013.	2014 m.
Subjektų skaičius	16	14	14
Patikrinimų skaičius	61	53	41
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	30 (49 %)	50 (94 %)	36 (88 %)

- 2014 m. atsitiktine tvarka didžiausiuose vištų ir kalakutų skerdyklose buvo atrinkti 425 aklyjų žarnų mėginiai bakterijų rūšių nustatymui. Mėginiai buvo atrinkti iš 6 didžiausių paukščių skerdyklų Lietuvoje. Šis stebėsenos plano tikslas įvykdytas – 100 %.

- Per 2014 m. iš Europos Komisijos skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema RASFF buvo gauti du pranešimai apie nesaugios ir nekokybiškos paukštienos pateikimą į ES šalių rinką. Vienas iš jų dėl Lietuvos įmonės pateiktos produkcijos, antras – dėl daniškos paukštienos, kuri buvo išplatinta mūsų šalies rinkoje.

Gyvulių skerdenų klasifikavimo ir ženklinimo kontrolė

2014 m. buvo atlikti 36 (2013 m. – 22, 2012 m. – 26) galvijų skerdenų paruošimo klasifikuoti patikrinimai, iš kurių 11 (2013 m.- 11, 2012 m. – 7) patikrinimų, kai nustatytos nepatenkinamai paruoštos klasifikavimui skerdenos;

- Atlikti 70 kiaulių skerdenų paruošimo klasifikuoti patikrinimai, kurių metu patikrintos 2 720 kiaulių skerdenos, nepatenkinamai paruoštų klasifikavimui kiaulių skerdenų nebuvo nustatyta, tačiau net 118 skerdenoms buvo skirtas tik patenkinamas vertinimas.

2014 m. gyvulių skerdenų paruošimo klasifikavimui ir gyvulių skerdenų klasifikavimo kontrolė

	Skerdenų paruošimo klasifikuoti patikrinimas			Skerdenų vertinimo patikrinimas		
	Galvijai	Kiaulės	Iš viso	Galvijai	Kiaulės	Iš viso:
2012 m.	26	63	89	32	90	122
2013 m.	22	70	92	41	101	142
2014 m.	36	70	106	44	102	146

Žuvininkystės sektoriaus kontrolė

- 2014 m. veiklą vykdė 14 žvejybos laivų (9 žvejybos laivų šaldytuvų, 2 gamykliniai žvejybos laivai ir 3 transportiniai refrižeratoriai), 45 žuvų perdirbimo įmonės, iš jų 3 gali tiekti tik vietinei rinkai dėl laikinojo patvirtinimo, 1 aukcionas ir 180 VMVT Klaipėdos, Palangos, Šilutės, Molėtų VMVT registruoti žvejybos laivai (valtys, botai).

Žuvininkystės įmonių (žuvų įmonės/laivai šaldytuvai) kontrolė 2012–2014 m.

Žuvų įmonės	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Subjektų skaičius	53	53	60
Patikrinimų skaičius	98	139	171
Patikrinimų be pažeidimų skaičius	68 (69 %)	119 (86 %)	143 (84 %)

Žuvų perdirbimo įmonės 2012–2014 m.

- 2014 m. žuvų perdirbimo įmonėse atlikti 127 patikrinimai (viena įmonė vidutiniškai tikrinta 2,8 karto (2013 m. viena įmonė vidutiniškai tikrinta 3 (atlikti 139 patikrinimai). Patikrinimų metu 28 atvejais nustatyti pažeidimai (2013 m. – 20 pažeidimų atvejų). Daugiausiai pažeidimų nustatyta dėl bendrosios higienos (sanitarijos), ženklavimo, atsekamumo, savikontrolės (RVASVT).

Metai	Patvirtintų įmonių skaičius	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų dažnumas	Nustatyta pažeidimų	Taikytų poveikio priemonių skaičius
2012 m.	44	93	2	30	8 (27 % visų nustatytų pažeidimų)
2013 m.	43	111	2,6	20	20 (100% visų nustatytų pažeidimų)
2014 m.	45	127	2,8	28	28 (100% visų nustatytų pažeidimų)

- 2014 m. -28 pažeidimų atvejai (2013 m. – 20 atvejų, 2012 m. tik 8 atvejais – 27 proc. visų nustatytų pažeidimų). Lyginant su praėjusiais metais, pažeidimų padidėjo 40 %. 2014 m. taikytos sankcijos: 13 įspėjimų, 12 baudų (viso: 1 520 Lt), 2 uždrausta veikla, 1 apribota veikla 2013 m. 8 administracinės nuobaudos (610 Lt), 8 įspėjimai, 1 – uždrausta veikla, 2 apribota veikla, 1 laikinai sustabdyta veikla).

Pirminė žuvininkystės produktų gamyba

- Tolimuosiuose vandenyse (Atlanto vandenyne) žvejojantys laivai šaldytuvai ir gamykliniai žvejybos laivai yra patvirtinti VMVT, suteikiant jiems veterinarinio patvirtinimo numerį, kiti žvejybos laivai (botai, valtys), žvejojantys Baltijos jūroje ir jos priekrantėje, vidaus vandenyse, yra registruojami teritorinėje VMVT.

Pirminė žuvininkystės produktų gamyba 2012–2014 m.

Metai	Laivai-šaldytuvai		Gamykliniai žvejybos laivai	
	Subjektų skaičius	Patikrintų subjektų skaičius	Subjektų skaičius	Patikrintų subjektų skaičius
2012 m.	8	4	1	-
2013 m.	8	-	1	1
2014 m.	9	2	2	-

Įregistruoti žvejybos laivai (žvejojantys Baltijos jūros priekrantėje ir Kuršių mariose) 2012–2014 m.

Metai	Subjektų skaičius	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius
2012 m.	186	102	102 (100 %)
2013 m.	176	79	79 (100 %)
2014 m.	184	101	101 (100 %)

Žvejybos laivai priskiriami mažos rizikos grupei, todėl planiniai patikrinimai atliekami kas 2 metus ir rečiau, atsižvelgiant į riziką. Neplaniniai patikrinimai dažniausiai atliekami registruojant naujus žvejybos laivus.

Dioksinų kontrolė Baltijos jūroje sugaunamose žuvyse

2014 m. pagal stebėsenos planą dėl dioksinų ir polichlorintų bifenių (PCB) Baltijos jūroje sugaunamose žuvyse nustatymo ištirti 6 mėginiai, (2013 m. - 6):

- 2 mėginiai – šprotų (2013 m. -3),
- 3 mėginiai – strimelių (2013 m. – 3),
- 1 mėginys - lašišos (2013 m.- 0).

Ištirti mėginiai atitiko teisės aktų nustatytas normas.

- Siekiant nustatyti, ar rūkyti žuvininkystės produktai atitinka t. y. nustatytą didžiausią leidžiamąją koncentraciją dėl policiklinių aromatinių angliavandenilių (benzo(a)pireno ir susumuotų benzo(a)pireno, benz(a)antraceno, benzo(b)fluoranteno ir chrizeno), 2014 m. buvo paimti 4 mėginiai iš skirtingų mažesnio pajėgumo žuvų perdirbimo įmonių, tyrimų rezultatai atitiko reikalavimus.

- 2014 m. atliktas tikslinis patikrinimas įvertinti žuvininkystės produktų saugą, kokybę bei vartotojams pateikiamos ženklavimo informacijos atitiktį teisės aktų reikalavimams. Visoje Lietuvoje atlikti 262 patikrinimai (patikrinta 125 didžiųjų prekybos centrų, pasirinktinai 64 kitos parduotuvės, 45 turgavietės, 5 šaltieji sandėliai, 23 žuvų perdirbimo įmonės), patikrinta 3 900 partijų įvairių pavadinimų žuvininkystės produktų (šviežių, šaldytų ir gaminių), viso virš 198 tonų, iš kurių 163 partijose (4,2 %) nustatyti pažeidimai (daugiausiai dėl ženklavimo ar atsekamumo, netinkamų produktų laikymo sąlygų, pakavimo, pasibaigusio vartojimo terminų prekybos įmonėse, ypač turgavietėse, higienos).

- Siekiant įvertinti žuvininkystės produktų saugą ir kokybę, patikrinimų metu buvo paimti mėginiai laboratoriniams tyrimams dėl mikrobiologinės taršos. Iš viso atlikta 214 mėginių tyrimų, iš jų 8 neatitiko nustatytų reikalavimų: rasti tik negyvi matomi parazitai, mikrobiologinės taršos, šviežumo kriterijų neatitikimo nenustatyta.

Pieno sektoriaus kontrolė

Vykdamas pieno sektoriaus kontrolę, buvo kontroliuojami 36 390 pienininkystės ūkių, vykdančių pieno gamybą ir parduodančių jį maistui, iš jų 396 pienininkystės ūkiai tiekia pieną ir jo produktus tiesiogiai vartotojams. Pienas superkamas 1 448 pieno supirkimo punktuose;

Analizuojant pieno ūkių ir superkamo pieno kokybės užtikrinimo kontrolės programos įgyvendinimo rezultatus, nustatyta, kad lyginant su 2013 m. 2 kartus sumažėjo pieno mėginių falsifikavimo atvejų. Iš VI „Pieno tyrimai laboratorijos 2014 m. gauti 28 pranešimai dėl 177 galimo mėginių falsifikavimo, 4 atvejais įtarimai nebuvo patvirtinti.

VMVT 2014 metais pradėjo įgyvendinti Karvių sergamumo mastitu mažinimo ir pieno kokybės gerinimo programos antrąjį etapą – Mastitų sukėlėjų nustatymo programą. Buvo ištirti 6588 pieno mėginiai, iš kurių 790 nustatytas auksinis stafilokokas (*Staph. Aureus*), tai sudaro 12 % ir *Streptococcus agalactiae*, tai sudaro 4 % visų pieno mėginių, be to, 5 mėginius pertyrus PGR (polimerazinės grandininės reakcijos) metodu, buvo nustatytos mikoplazmos.

Karvių sergamumo mastitu mažinimo ir pieno kokybės gerinimo programos įgyvendinimo metu pavyko išsiaiškinti karvių sergamumo mastitais priežastis ir paplitimo zonas. Nustatytas ir kitų sukėlėjų paplitimas, taip pat ženkliai sumažinti pieno mėginių falsifikavimų atvejai.

Vykdamas 2014 metų tikslinių tikrinimo planą, buvo atlikti:

- valgomųjų ledų (patikrinta 3,9 t valgomųjų ledų prekybos įmonėse ir 40,1 t gamybos įmonėse),
- mažo riebumo grietinės (patikrinta 26,92 t grietinės ir jos gaminių),
- pieno riebalų ir mišinių (patikrinta 15 pavadinimų (109,15 kg) tepijų riebalų mišinių).

Dažniausiai nustatyti temperatūros režimo ir ženklavimo pažeidimai.

Medžiagų liekanų gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje 2014 metų stebėsenos ataskaita

Vykdamas 2014 metų medžiagų liekanų gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje stebėsenos planą buvo ištirti 2136 mėginiai (planuota - 2132 mėginiai).

Mėginių, kuriuose nustatyti neatitikimai, palyginimas.

Metai	Ištirtų mėginių skaičius	Nustatyti neatitikimai	
		skaičius	%
2012 m.	3084	8	0,259 %
2013 m.	2116	21	0,992 %
2014 m.	2136	10	0,47 %

• Vykdamas medžiagų liekanų stebėseną per 2014 metus, darytina išvada, kad prie padidintos rizikos priskirtini tik medus ir kiaušiniai. Ankstesnių metų problemos dėl pieno ir mėsos neliko –

mėsoje ir piene nenustatyta nesteroidinių medžiagų ar antimikrobinių medžiagų liekanų. Analizuojant teigiamus atvejus galima teigti, kad didesnės rizikos grupę išlieka ūkininkai, kurie nesilaiko išlaukos laikotarpių, neveda gydomų gyvūnų ir veterinarinių vaistų apskaitos.

- Kelių metų analizė rodo, kad stebint medžiagų lieknas gyvūnuose ir jų mėsoje, piene, paukštienoje, kiaušiniuose, žvėrienoje, žuvyse ir meduje dirbama kryptingai. VMVT teritorinių VMVT inspektoriai geriau atrenka mėginius planų vykdymui, geriau išaiškina kiekvieną teigiamą atvejį, ima įtarimų mėginius, o laboratorijos daugiau įsisavinusios tyrimų metodų įvairioms medžiagų liekanoms nustatyti. Laboratorija diegia naujus, kokybiškus, atitinkančius ES reikalavimus jautrius tyrimo metodus, kuriais sugebama aptikti net mažiausius teršalų kiekius maisto produktuose.

Medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, kontrolė

2014 m. pradėta vykdyti Lietuvos Respublikoje medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, gamybos įmonių kontrolė. 2014 m. buvo registruoti 86 šių medžiagų gamintojai, iš jų patikrinta – 68 (36,59 %). Patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai, skaičius sudarė 41,24 % nuo visų atliktų patikrinimų.

2014 m. dėl medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, patikrintos:

- Negyvūninio maisto tvarkymo įmonės:
  - patikrinta 4 253 (2013 m.- 4 324, 2012 m.- 4 413) negyvūninio maisto gamybos įmonių, iš jų 7 % (2013 m.- 316 (7,3%), 2012 m.- 357 (8,1%) nustatyta pažeidimų;
  - pagrindiniai pažeidimai: netinkamas pakuočių laikymas, susidėvėjęs inventorių, patalpų trūkumas ir netinkamas įrengimas.
- Gyvūninio maisto tvarkymo įmonės:
  - patikrintos 229 (2013 m.- 421, 2012 m. – 407) gyvūninio maisto gamybos įmonės, iš jų 7 (3%) nustatyti pažeidimai, (2013 m.- 28 (7%), 2012 m. - 19 (5 %))
  - pagrindiniai pažeidimai: netinkamas pakuočių laikymas, susidėvėjęs inventorių, patalpų (sandėliavimo) trūkumas ir netinkamas įrengimas.
- Pakavimo ir fasavimo veiklą vykdančios įmonės:
  - patikrintos 32 pakavimo ir fasavimo veiklą vykdančios įmonės, iš jų 23 nustatyti pažeidimai (72%), (2013 m. –30, iš jų 6 (20%) su pažeidimais, 2012 m. – 28, iš jų 18 (64%) su pažeidimais;
  - pagrindiniai pažeidimai: netinkamas pakuočių laikymas (sandėliavimas).

Metai	Maisto tvarkymo subjektai	Patikrinimų skaičius		Nustatyti pažeidimai	Proc.
2012 m.	Negyvūninio maisto gamybos įmonės	4 413		357	8,1 %
	Gyvūninio maisto gamybos įmonės	407	309 mėsos įmonės	15	5 %
			57 pieno įmonės	3	5 %

			33 žuvų įmonės	1	3 %
			8 kiaušinių įmonės	0	0
	Pakavimo ir fasavimo veikla	28		18	64 %
	Iš viso	4 848		394	8,1 %
2013 m.	Negyvūninio maisto gamybos įmonės	4 324		316	7,3 %
	Gyvūninio maisto gamybos įmonės	421	292 mėsos įmonės	28	10 %
			43 pieno įmonės	0	0
			71 žuvų įmonė	10	14 %
			12 kiaušinių įmonių	1	8 %
	Pakavimo ir fasavimo veikla	30		6	20 %
Iš viso	4 775		361	7,6 %	
2014 m.	Negyvūninio maisto gamybos įmonės	4 253		298	7 %
	Gyvūninio maisto gamybos įmonės	229	120 mėsos įmonės	6	5 %
			51 pieno įmonės	1	1,96 %
			52 žuvų įmonės	0	0 %
			6 kiaušinių įmonės	0	0 %
	Pakavimo ir fasavimo veikla	32		23	71,88 %
Iš viso	4 514		328	7,3 %	

- Didžioji dalis medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu, gamybos įmonių buvo priskirtos mažai rizikos, ir tai sudarė net 67,7 %;

- 2014 m. VMVT Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistema RASFF gavo 3 pranešimus dėl nesaugių medžiagų ir gaminių, besiliečiančių su maistu;

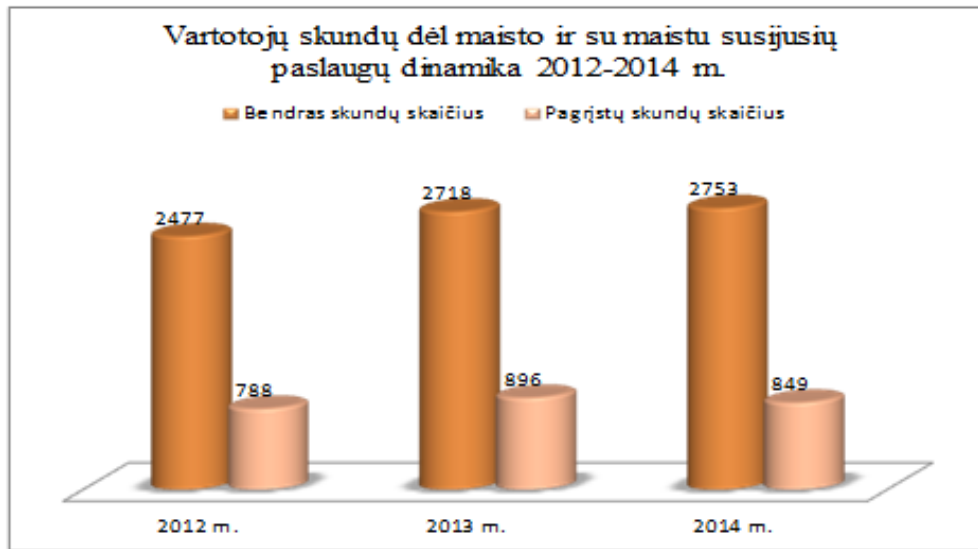
- Įvertinus riziką, darytina išvada, kad didžiausią pažeidimų riziką sudaro importuojami iš trečiųjų šalių gaminiai, todėl numatoma atlikti daugiau laboratorinių tyrimų dėl medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maisto produktais.

Vartotojų skundų, dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo paslaugų, analizė

- VMVT nemokamu numeriu 8~800 404 03 ir elektronine skundų pildymo forma VMVT internete (<http://vmvt.lt/>), bei teritorinėse VMVT, 2014 m. buvo užregistruota ir ištirta 2 753 vartotojų skundų, iš jų: 849 (31 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2013 m., padidėjo tik 35 (1 %), pagrįstų skundų skaičius sumažėjo 47 (5 %).

- 2014 m., kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai vartotojų skundų gauta didžiuosiuose šalies miestuose: Vilniaus VMVT ištyrė 998 vartotojų skundus, iš kurių pasitvirtino 209 (21 %), Kauno VMVT ištyrė 549, iš kurių pasitvirtino 176 (32 %), Klaipėdos VMVT ištyrė 304, iš kurių pasitvirtino 88 (29 %) ir kt.

- Skundai dėl kokybės 2014 m. sudarė 44 % iš visų pagrįstų atvejų (buvo skundžiamasi dėl pakitusio produkto kvapo, konsistencijos, blogų skoninių savybių). Skundai dėl higienos pažeidimų sudarė 17 % (2013 m.- 17 %) iš visų pagrįstų atvejų, dėl maisto produktų su pasibaigusiais tinkamumo vartoti terminais – 13% (2013 m. -14 %) iš visų pagrįstų atvejų, dėl ženklinimo pažeidimų – 7% (2013 m. - 6 %).

- Analizuojant vartotojų skundus pagal produktų grupes pažymėtina, kad 2014 m. daugiausiai vartotojų skundų pasitvirtino dėl:
  - viešojo maitinimo patiekalų – 164 (2013 m. – 181, 2012 m. – 129, 2011 m. – 176, 2010 m. – 138),
  - dėl mėsos ir mėsos gaminių – 121 (2013 m. – 124, 2012 m. – 129, 2011 m. – 134, 2010 m. – 162),
  - dėl žuvų ir žuvų gaminių – 73 (2013 m. – 65, 2012 m. – 56, 2011 m. – 65, 2010 m. – 72),
  - dėl vaisių, daržovių – 48 (2013 m. – 47, 2012 m. – 32, 2011 m. – 91, 2010 m. – 58).
- Mažiausiai vartotojų skundų 2014 m. gauta dėl kavos, arbatos ir prieskonių bei kulinarijos gaminių.

Euro įvedimo įstatymo reikalavimų kontrolė

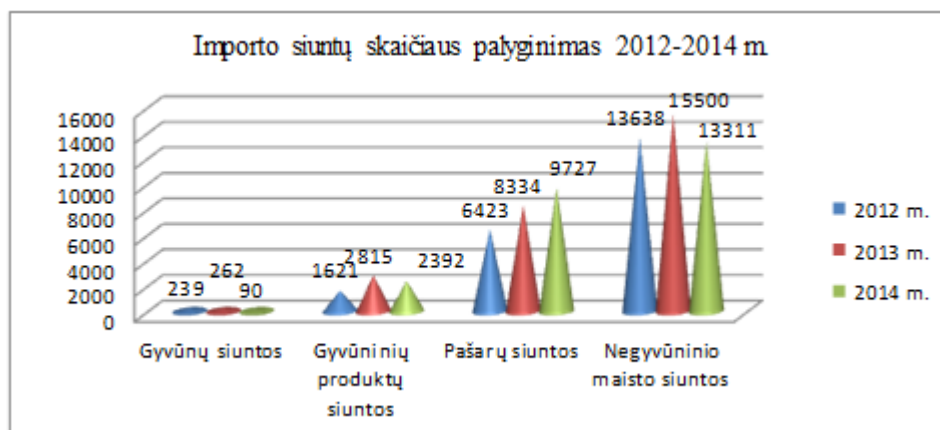
- Nuo 2014 m. rugpjūčio 22 d. iki gruodžio 31 d. buvo atlikti 5 974 patikrinimai (planuota – 5 950 patikrinimų). Per visą 2014 m. kontrolės laikotarpį patikrinta 30 % daugiau prekybos subjektų nei viešojo maitinimo įmonių;

- Iš 744 subjektų, pasirašiusių Geros verslo praktikos Memorandumą, 16 subjektų nustatyti pažeidimai;
- Patikrinimai su pažeidimais sudarė 3,2 %. Daugiausia nustatyta, kad neteisingai suapvalinama kaina arba kainos nenurodytos dvejomis valiutomis. Kontrolės periodo pradžioje patikrinimai su pažeidimais sudarė 11 %, o gruodžio mėn. – jų skaičius sumažėjo iki 2,3 %;
- Per 2014 m. gauti 33 skundai dėl kainų nurodymo litais ir eurais, iš kurių 10 pagrįstų;
- Už Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo pažeidimus ūkio subjektams taikyti 188 įspėjimai ir 6 baudos (150 Lt).

2. PASIENIO MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ

Importas

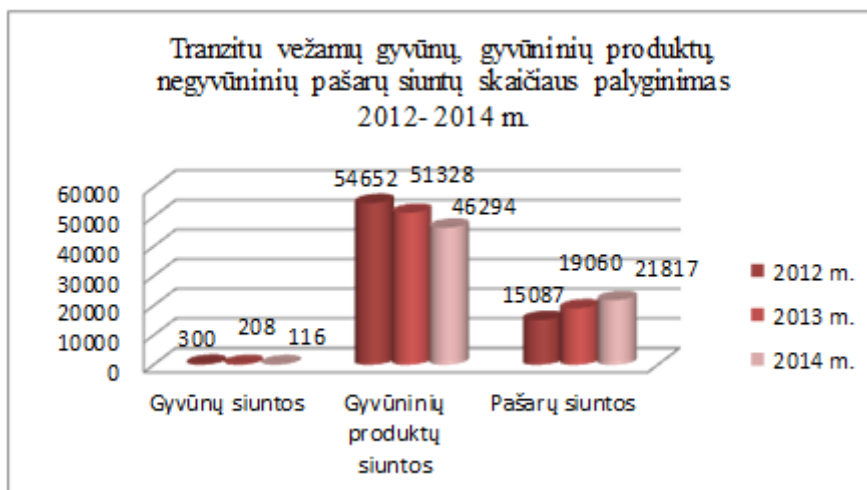
- 2014 m. pasienio veterinarijos postuose (PVP) iš viso buvo patikrinta 25 520 (2013 m. – 26 911, 2012 m. – 21 921) importo siuntų, iš jų:
  - gyvūnų siuntos – 90 (2013 m. – 262, 2012 m. – 239) ,
  - gyvūninių produktų – 2 392 (2013 m.- 2 815, 2012 m. – 1 621),
  - pašarų – 9 727 (2013 m. – 8 334, 2012 m. – 6 423),
  - negyvūninio maisto – 13 311 (2013 m.- 15 500, 2012 m. – 13 638).

- 2014 m. bendras per pasienio veterinarijos postus (PVP) importuojamų siuntų skaičius, lyginant su 2013 m., sumažėjo 4,6 %. Tame skaičiuje gyvūnų siuntų skaičius sumažėjo 66 %, gyvūninių produktų importo siuntų skaičius sumažėjo 15 %, o negyvūninio maisto siuntų skaičius – 14 %. Tuo tarpu pašarų siuntų importas, lyginant su 2013 m., padidėjo 17 %.
- Šalutiniai gyvūniniai produktai augintinių ėdalui gaminti, šunų, kačių ėdalas, žuvų miltai, vilna, galvijų odos, lydyti riebalai biodizelinui gaminti, kazeinas techniniams tikslams, medžioklės trofėjai, kraujo serumas, buvo importuojami iš N. Zelandijos, Kanados, Maroko, Mauritanijos, Brazilijos, Rusijos, Baltarusijos, Moldovos, Izraelio, Indijos, Kirgizijos, Azerbaidžano, Pietų Afrikos Respublikos.

Tranzitas

Tranzitu buvo vežami žuvininkystės produktai, pieno produktai, mėsos gaminiai ir mėsos konservai, medus, kiaušiniai, paukštiena, jautiena, kiauliena, arkliena, avienu, sūdytos žarnos, kolagenas, žuvų miltai, perdirbti gyvūniniai baltymai, pašarai, kurių sudėtyje yra gyvūninės (kilmės) medžiagų iš Rusijos, Baltarusijos, Vietnamo, Ekvadoro, Brazilijos, Peru, JAV, Indijos, Seišeliai, Tailando, Argentinos, Čilė, Kinijos, Mauritanijos, Urugvajaus, Australijos, Maroko, N. Zelandijos, Islandijos, Kanados.

- 2014 m. bendras per PVP tranzitu vežamų siuntų skaičius sumažėjo 3 %. Palyginus su 2013 m., pastebėta, kad tranzitu vežamų gyvūnų skaičius sumažėjo 44 %, tai pat 10 % sumažėjo tranzitinių gyvūninių produktų siuntų skaičius, tuo tarpu pašarų siuntų skaičius išaugo 14 %. Tranzitu iš Kaliningrado srities į Rusiją vežtos net 73 galvijų siuntos (4 240 vnt.).

Eksportas

- 2014 m. Eksportuotų siuntų (išduotų veterinarinių sertifikatų) skaičius, lyginant su 2013 m. sumažėjo 18%. Daugiausia tam įtakos turėjo 2014 m. rugpjūčio 7 d. Rusijos paskelbtas embargas, kuriuo buvo uždrausta įvežti ir vežti tranzitu per Rusijos teritoriją iš Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos šalių narių VMVT kontroliuojamas prekes pagal nutarimu patvirtintą sąrašą.

Dėl teisės aktų reikalavimų neatitikimų PVP 2014 m.:

- 23 siuntas grąžino į trečiąsias šalis (2013 m. – 10, 2012 m. – 16);
- 21 siunta buvo sunaikinta (2013 m. – 5, 2012 m. – 5).

3. PAŠARŲ KONTROLĖ

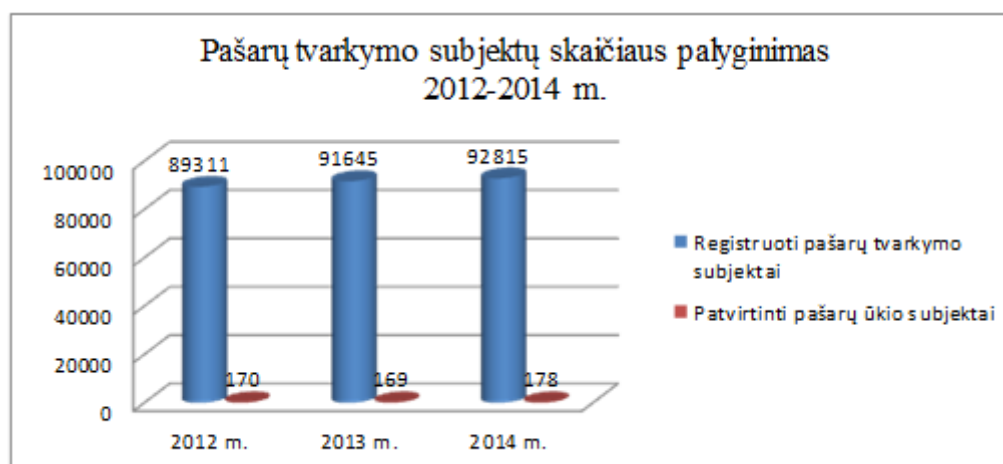
Teritorinės VMVT atlieka valstybinę kontrolę visuose pašarų produktų gamybos, tiekimo, pardavimo ir naudojimo etapuose, t. y. visoje pašarų produktų tvarkymo grandinėje. Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė atliekama pagal kokybės sistemos programą KT-2-5 „Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė“, NMVRVI parengtą ir VMVT patvirtintą kasmetinį pašarų stebėsenos planą, NMVRVI pateiktas rekomendacijas importuojamų pašarų mėginių atrinkimui, VMVT nustatytu pašarų tvarkymo subjektų valstybinės kontrolės dažnumu.

Pašarų ūkio subjektai, vykdantys su pašarų produktų, įskaitant genetiškai modifikuotus organizmus (toliau – GMO), gamybą, apdirbimą, sandėliavimą, gabenimą ar platinimą susijusią veiklą, turi būti registruoti arba patvirtinti ir įtraukti į Lietuvos pašarų ūkio subjektų registrą. Pagrindinis įregistravimo ir patvirtinimo tikslas – užtikrinti pašarų atsekamumą nuo pašarų gamintojo iki galutinio naudotojo ir įgyvendinti veiksmingą valstybinę pašarų kontrolę.

Patvirtinti Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registre	Skaičius		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
PT – Tiekti į apyvartą premiksus	137	134	139
PPT – Tiekti į apyvartą pašarų priedus	62	64	75
KPG – Gaminti tiekimui į apyvartą kombinuotuosius pašarus	18	18	17
PG – Gaminti ir tiekti į apyvartą premiksus	3	3	3
KPS – Gaminti savo reikmėms kombinuotuosius pašarus	6	6	7

Įregistruoti Lietuvos Respublikos pašarų ūkio subjektų registre	Skaičius		
	2012 m.	2013 m.	2014 m.
GT – Auginti maisto pramonei gyvūnus	76 926	77 490	75 945
KPS – Gaminti savo reikmėms kombinuotuosius pašarus	74 474	74 175	71 402
AT – Gaminti tiekimui į apyvartą augalininkystės produktus	70 509	72 666	74 586
PGA – Gabenti pašarus	25 472	25 505	25 151
ŽT – Tiekti į apyvartą pašarines žaliavas	635	670	735
KPT – Tiekti į apyvartą kombinuotuosius pašarus	488	541	581
PLA – Laikyti pašarus	398	567	838
ŽG – Gaminti tiekimui į apyvartą pašarines žaliavas	139	151	213
KPG – Gaminti tiekimui į apyvartą kombinuotuosius pašarus	43	46	53
PPT – Tiekti į apyvartą pašarų priedus	80	107	129
PT – Tiekti į apyvartą premiksus	38	59	79
PG – Gaminti ir tiekti į apyvartą premiksus	10	16	20
PPG – Gaminti ir teikti į apyvartą pašarų priedus	4	4	5

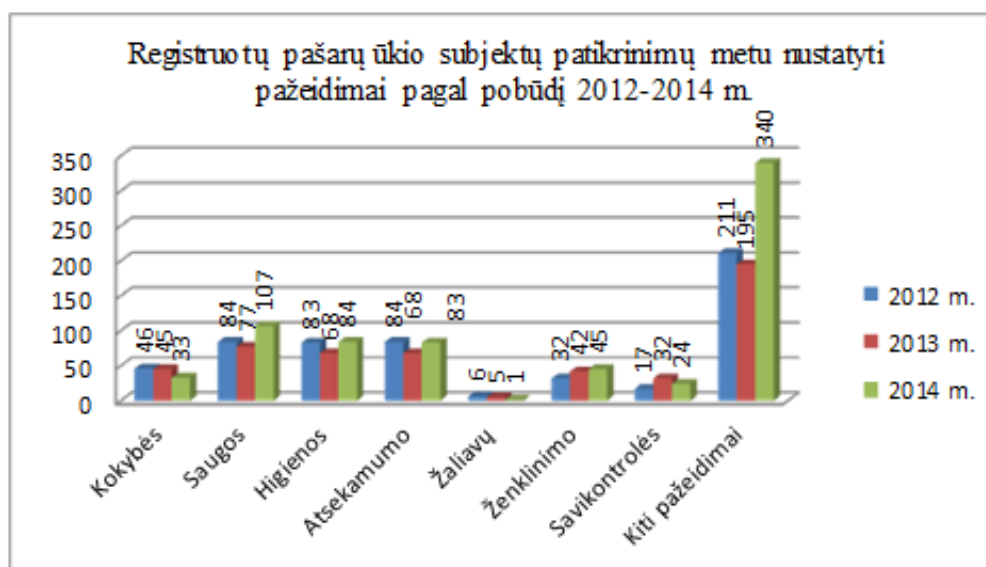
- 2014 m. Lietuvoje veiks 92 815 (2013 m. – 91 645, 2012 m. – 89 311) registruotų ir 178 (2013 m. – 169, 2012 m. – 170) patvirtintų pašarų ūkio subjektų.
- Lyginant su 2013 m. duomenimis 1,3% padidėjo registruotų pašarų ūkio subjektų, taip pat 5,3 % išaugo patvirtintų pašarų ūkio subjektų.

Teritorinės VMVT, atlikusios 5 759 (2013m. - 958, 2012 m. - 4 466) įregistruotų ir 189 (2013 m. – 128, 2012 m. – 136) patvirtintų pašarų ūkio subjektų patikrinimus, nustatė, kad iš jų veiklą be teisės aktų reikalavimų pažeidimų vykdė atitinkamai 88,6 % ir 75,3 % (2013 m. 85,3 % ir 69,5 %, 2012 m. - 81,3 % ir 48,5 %).

Pašarų tvarkymo subjektuose nustatytos neatitiktys:

- Atlikus įregistruotų pašarų ūkio subjektų patikrinimus buvo nustatyti 717 (2013 m. – 532, 2012 m. – 563) teisės aktų reikalavimų pažeidimai, iš jų: 3 (2013 m. – 21, 2012 m. – 11) kokybės, 33 (2013 m. – 45, 2012 m. – 46) saugos, 107 (2013 m. -77, 2012 m. – 84) higienos, 84 (2013 m. – 68, 2012 m. – 83) atsekamumo, 1 (2013 m. – 5, 2012 m. – 6) žaliavų, 45 (2013 m.- 42, 2012 m. – 32) ženklinimo, 24 (2013 m.- 32, 2012 m. – 17) savikontrolės, 340 (2013 m. 195, 2012 m. – 211) kito pobūdžio pažeidimai;

4. Gyvūnų sveikata ir gerovė

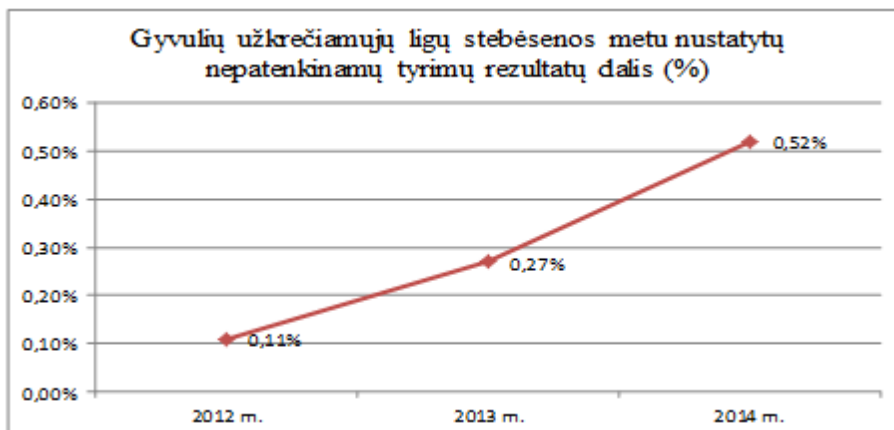
Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę

- Efektyviam gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės vykdymui, ypatingas dėmesys skirtas teritorinių VMVT pasirengimui organizuoti gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimą, susidarius ekstremalioms situacijoms. 2014 m. organizuoti veterinarijos inspektorių, privačių veterinarijos gydytojų bei medžiotojų mokymai, pratybos gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir likvidavimo klausimais. Buvo peržiūrėti ir tobulinami neatidėliotinių priemonių planai.

- Visos šios priemonės buvo skirtos pagerinti teritorinių VMVT pasirengimą likviduoti gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkius, sugebėti taikyti neatidėliotinių priemonių planus praktikoje. 2014 m. buvo suorganizuoti 129 renginiai ir mokymai, skirti ūkinių gyvūnų laikytojams ir privatiems veterinarijos gydytojams.

- Vykdamas gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą, buvo atliekami laboratoriniai tyrimai, kurių metu nustatyta nepatenkinamų tyrimų rezultatų vidutinė metinė reikšmė siekia 0,5 %. Nepatenkinamų laboratorinių tyrimų pikas sutampa su mėnesiais, kuomet

buvo nustatyti afrikinio kiaulių maro (AKM) židiniai ūkinių gyvūnų (kiaulių) laikymo vietose. Kitais atvejais nepatenkinamų rezultatų dalis neviršijo VMVT numatyto tolerancijos lygio.

- Siekiant apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų patekimo iš kaimyninių valstybių, buvo vykdoma transporto priemonių, kuriomis vežami gyvūnai, valymo, plovimo ir dezinfekavimo efektyvumo kontrolė. Per 2014 m. patikrinta 73 transporto priemonės. Pažeidimų nenustatyta;

- 2014 m. Lietuvoje buvo vykdomos 5 užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programos: paukščių gripo, mėlynojo liežuvio ligos, užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų, pasiutligės, afrikinio kiaulių maro. Šios programos įvykdytos iš dalies- oralinė vakcinacija nuo pasiutligės išmėtant jaukus su vakcina -100 %, vakcinacijos efektyvumo įvertinimas imant žandikaulio ir kraujo mėginius- atitinkamai 96 % ir 40 %;

- 2014 m. dėl AKM pagal planą numatyta ištirti 20 000 kiaulių ir šernų mėginių, tačiau dėl nustatytų šios ligos protrūkių kaiulių laikymo vietose ir šernuose buvo ištirta 29 369 kiaulių ir 16 501 šernų mėginiai. Koofinansavimo programos įgyvendinimas 229 %.

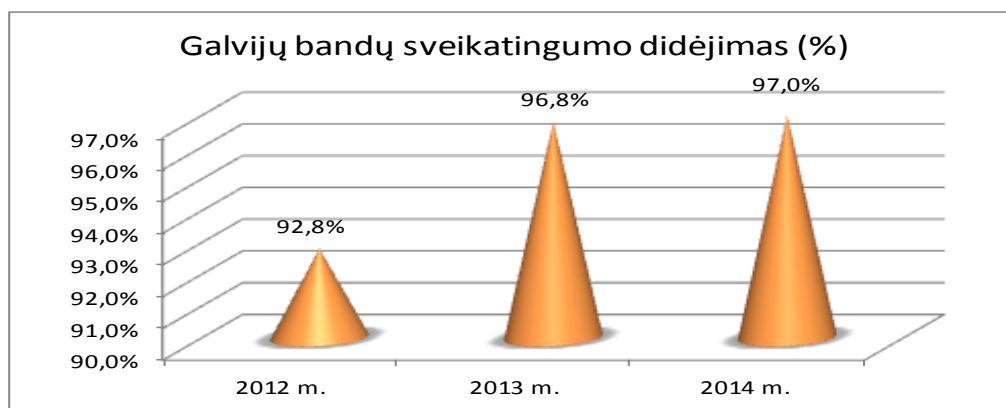
- 2015 metams parengtos 5 gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamos iš ES lėšų, kontrolės programos šioms ligoms: paukščių gripas, mėlynojo liežuvio liga, užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos, pasiutligė, afrikinis kiaulių maras.

- Aujesnio ligos stebėseną – atlikti 7 078 tyrimai, lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 25,79 % daugiau, kiaulių vezikulinės ligos stebėseną – 1 355 tyrimai, lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 0,95 % mažiau, paukščių gripo stebėseną - 945 tyrimai, lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 3,62 % daugiau, Šmalenbergo viruso stebėseną – 59 tyrimai, lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 57,25 % mažiau. Vykdamas bičių ligų stebėsenos programą – atlikti 83 tyrimai;

- 2014 metais atliktas 477 261 tyrimas pagal gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą, iš kurių teigiamų atvejų nustatyta 1 322, t.y. 0,3 %. Mėginių ėmimo planas viršytas dėl afrikinio kiaulių maro protrūkių ir padidinto kiaulių ir šernų mėginių tyrimo AKM skaičiaus. Atliekant AKM stebėseną buvo nustatyti 45 AKM atvejai laukinėje faunoje ir 6 – kiaulių laikymo vietose.;

- Vykdamas bičių ligų stebėsenos programą, atlikti 83 tyrimai ir nustatytas vienas amerikinio puvinio atvejis;

- Atliekant mėlynojo liežuvio ligos tyrimus, ūkiniams gyvūnams nustatyti antikūnai. Daugiau labai pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų 2014 metais nenustatyta;
- Norint plėtoti prekybą galvijais su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis bei trečiosiomis šalimis, planingai buvo siekiama rodiklio „Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas“ įgyvendinimo. Šiam uždaviniui pasiekti, VMVT jau keletą metų įgyvendina kontrolės ir stebėsenos priemonės, būtinas oficialiam pripažinimui, kad Lietuvoje galvijai neserga tuberkulioze, brucelioze ir enzootine galvijų leukoze.

2014 m. galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso programoje skaičius sudarė 97 % . Atsižvelgiant į Europos Komisijos metodines rekomendacijas, tai pakankama rodiklio reikšmė, siekiant išlaikyti oficialų statusą šalies, kurioje nėra užfiksuota enzootinės galvijų leukozės ir bruceliozės, bei kreipiantis į Europos Komisiją dėl šalies, kurioje nėra užfiksuojama galvijų tuberkuliozės, statuso suteikimo.

Salmoneliozė

Vykdam valstybinę salmoneliozės stebėseną paukštininkystės ūkiuose, 2014 m. ištirti 365 paukščių pulkai. Nustatytas vienas teigiamas Salmonella enteritidis atvejis mažame vištų dedeklių ūkyje. Taip pat nustatyti 5 vištų dedeklių pulkai užsikrėtę Salmonella agona . 2013 m. – 322, 2012 m. - 343 ištirti paukščių pulkai, nenustatytas nė vienas teigiamas salmoneliozės atvejis.

Ūkinių gyvūnų registravimas ir identifikavimas

2014 m. VMVT atliko 10 259 (2013 m.- 7 218, 2012 m. – 6 657) patikrinimus dėl gyvūnų registravimo ir identifikavimo reikalavimų laikymosi, iš kurių 8 470 (83 %) be pažeidimų (2013 m. – 5 749 (76 %), 2012 m. – 6 657 (83%)) .

Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir identifikavimo patikrinimų duomenys 2012–2014 m.

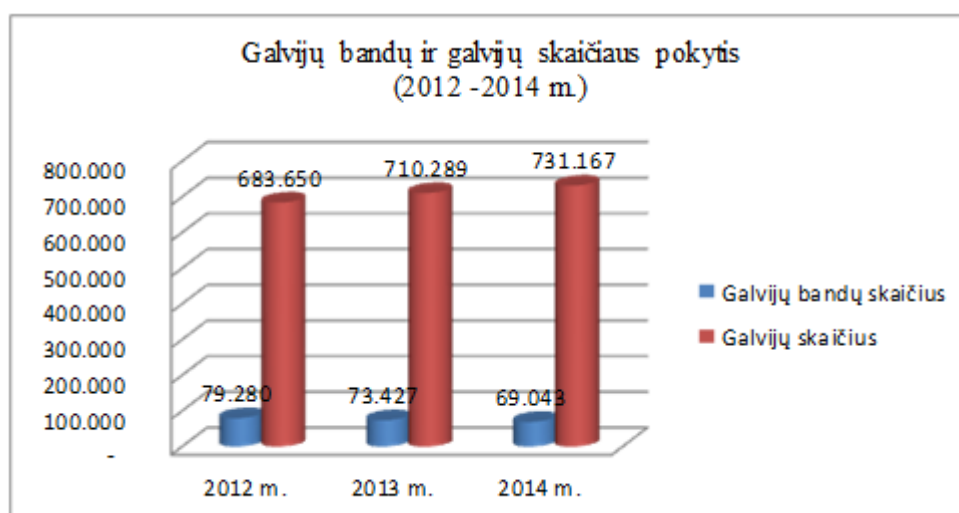
Nr.	Pavadinimas	Ūkinių gyvūnų laikymo vietų patikrinimų skaičius			Ūkinių gyvūnų laikymo vietų, kuriose nustatyti pažeidimai, skaičius (dalis proc.)		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.

1.	Galvijų laikymo vietos	3 904	3 904	5 445	556 (14 %)	754 (19 %)	905 (17 %)
2.	Avių ir ožkų laikymo vietos	1 145	1 573	1 603	280 (24 %)	305 (19 %)	352 (22 %)
3.	Kiaulių laikymo vietos	1 142	1 204	2 415	213 (19 %)	234 (19 %)	356 (15 %)
4.	Arklių laikymo vietos	466	537	796	94 (20 %)	176 (33 %)	176 (22 %)

Dėl ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo reikalavimų laikymosi, 2014 m.:

Galvijų laikymo vietose:

- atlikti 5 445 patikrinimai, tai sudarė 47,4 % visų Lietuvoje registruotų galvijų laikymo vietų;
- patikrinti 136 203 (2013 m.- 153 457, 2012 m. – 116 204) galvijai; 38 (2013 m. 38, 2012 m – 52) skerdimo įmonės; pakartotinai patikrintos 81 (2013 m. – 118, 2012 m. – 73) galvijų laikymo vietų, kuriose buvo nustatyti pažeidimai;
- nustatyta pažeidimų 905 (2013 m.- 754, 2012 m. – 556) galvijų laikymo vietose, tai sudarė 16,6 % (2013 m.- 19,6 % 2012 m. - 14,5 %) patikrintų laikymo vietų;
- galvijų laikytojams taikytos 276 (2013 m.- 148, 2012 m. – 134) sankcijos, t. y. 30,5 % (2013 m. – 19,6 %, 2012 m. - 24,1 %) pažeidimų atvejų;
- registruota 69 043 (2013 m. – 73 427, 2012 m. – 79 280) galvijų laikymo vietų, kuriose buvo laikoma 731 167 (2013 m. – 710 289, 2012 m. - 683 650) galvijų.

Lyginant su 2013 m., registruotų galvijų bandų skaičius sumažėjo 6 %, tačiau galvijų auginamų šiose bandose skaičius išaugo 3 %. Šių rodiklių kitimo dinamika rodo, kad galvijų bandos šalyje yra stambinamos.

Avių ir ožkų laikymo vietose:

- užregistruota 11 057 (2013 m. – 9 598, 2012 m. – 782) 1 avių ir ožkų laikymo vieta, kur laikytos 109 330 (2013 m.- 91 567, 2012 m. - 67 786) avys ir ožkos;
- atlikti 1 603 (2013 m.- 1573, 2012 m. – 1 145) patikrinimai avių ir ožkų laikymo vietose, tai sudarė 14,5 % (2013 m.- 16,3%, 2012 m. - 14,6 %) visų Lietuvoje registruotų avių ir ožkų laikymo vietų;
- patikrintos 41 269 (2013 m.- 32 351, 2012 m. - 30 659) avys ir ožkos; patikrinta 18 (2013 m.- 15, 2012 m. - 15) skerdimo įmonių, 1 turgavietė; pakartotinai patikrintos 352 (2013 m.- 303, 2012 m. - 48) laikymo vietos, kuriose buvo nustatyta pažeidimų;
- nustatyta 352 (2013 m.- 305, 2012 m. – 280) avių ir ožkų laikymo vietų su pažeidimais, tai sudarė 21,9 % (2013 m.- 19,4%, 2012 m. - 24,4 %) patikrintų laikymo vietų;
- bendras taikytų sankcijų skaičius avių ir ožkų laikytojams sudarė 100 (2013 m.- 62, 2012 m. – 70), t. y. 28,4% (2013 m.- 20,3%, 2012 m. - 25 %) nuo pažeidimų skaičiaus.

Kiaulių laikymo vietose:

- registruota 18 526 (2013 m.-7 208, 2012 m. – 5 714) kiaulių laikymo vietų, kuriose laikytos 657 288(2013 m. - 514 031 , 2012 m. – 577 129) kiaulės;
- atlikti 2 415 (2013 m. – 1 204, 2012 m. – 1 142) patikrinimai kiaulių laikymo vietose, tai sudarė 13 % (2013 m.- 16,7 %, 2012 m. - 20 %) visų Lietuvoje registruotų kiaulių laikymo vietų;
- patikrintos 40 skerdimo įmonių 636 408 (2013 m.- 40, 2012 m. – 435 453) kiaulės; patikrinta 40 (2012 m. – 47) skerdimo įmonių, 1 (2013 m.- 5, 2012 m. - 7 turgavietės); pakartotinai patikrinta 60 (2013 m.- 61, 2012 m. – 60) laikymo vietų, kuriose buvo nustatyta pažeidimų;
- nustatyta 356 (2013 m.- 234, 2012 m. – 213) kiaulių laikymo vietų su pažeidimais, tai sudarė 14,7 % (2013 m. – 19,4 %, 2012 m.-18,7 %) patikrintų laikymo vietų;
- kiaulių laikytojams taikyta 173 (2013 m.- 29, 2012 m. – 21) sankcijos, t. y. 48,6 % (2013 m. 12,4, 2012 m. - 9,9 %) nuo laikymo vietose patikrinimų su pažeidimais skaičiaus.

Arklių laikymo vietose:

- registruota 8 945 (2013 m.- 7 817, 2012 m. – 6 580) arklių laikymo vietų, kuriose laikyta 17 205 (2013 m.- 15 339, 2012 m. – 14 601) arklys;
- atlikti 796 (2013 m.- 537, 2012 m. – 466) patikrinimai arklių laikymo vietose, tai sudarė 8,9%% (2013 m.- 6,7%, 2012 m. - 7,1 %) visų Lietuvoje registruotų arklių laikymo vietų;
- nustatytos 176 (2013 m. – 176, 2012 m. – 94) arklių laikymo vietos su pažeidimais, tai sudarė 22,1 % (2013 m.- 32,8 %, 2012 m. - 20,2 %) patikrintų laikymo vietų skaičiaus;
- arklių laikytojams taikyta 63 (2013 m.- 82, 2012 m. – 10) sankcijų, tai sudarė 35,8 % (2013m. -46,6 %, 2012 m. - 10,6%) pažeidimų skaičiaus.

Gyvūnų gerovė

2014 m. buvo patikrinta 9 281 ūkinių gyvūnų laikymo vieta dėl jų atitikimo ūkinių gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams. Atlikus patikrinimus nustatyta, kad 8 666 ūkinių gyvūnų laikymo vietos atitinka bendruosius ir specialiuosius ūkinių gyvūnų laikymo

reikalavimus – jose nenustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, tai sudaro 93,4 % nuo bendro patikrinimų ūkinių gyvūnų laikymo vietų skaičiaus.

Metai	Patikrinimų dėl ūkinių gyvūnų laikymo atitikties teisės aktų reikalavimams skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius
2012 m.	9 427	7 740 (82 %)
2013 m.	8 472	6 958 (82 %)
2014 m.	9 281	8 666 (93 %)

Duomenis lyginant su 2013 m. pastebima, kad patikrinimų be pažeidimų padaugėjo 25 % .

Atliekant ūkinių gyvūnų laikymo vietų patikrinimus dažniausiai nustatomi pažeidimai: ūkinių gyvūnų laikytojai neregistruoja ūkinių gyvūnų gydymo atvejų, ūkiniai gyvūnai laikomi netinkamomis sąlygomis, ūkiniams gyvūnams nesuteikiamas reikiamas plotas – ribojama gyvūnų judėjimo laisvė, ūkiniai gyvūnai šeriami nepakankamu kiekiu pašarų, pašarų ir vandens kiekis netenkina ūkinių gyvūnų fiziologinių poreikių.

Pranešimai apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus

2014 m. VMVT ir jos teritoriniuose padaliniuose gauti 1 092 (2013 m.- 763, 2012 m. – 676) pranešimai apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus, tačiau nagrinėti 1 013 pranešimai, kadangi kai kuriuose pranešimuose buvo pateikta neišsami informacija.

Daugiausia pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus gauta dėl:

- gyvūnų augintinių 659 (65 %), pasitvirtino – 190 (29 %);
- ūkinių gyvūnų 311 (30 %), pasitvirtino - 125 (40%);
- kiti 43 (4 %).

2014 m. VMVT pareigūnai bendradarbiavo su kitomis institucijomis ir perdavė joms nagrinėti 355 (2013 m.- 159, 2012 m. – 171) pranešimus.

2014 m. tiriant pranešimus, buvo taikytos poveikio priemonės:

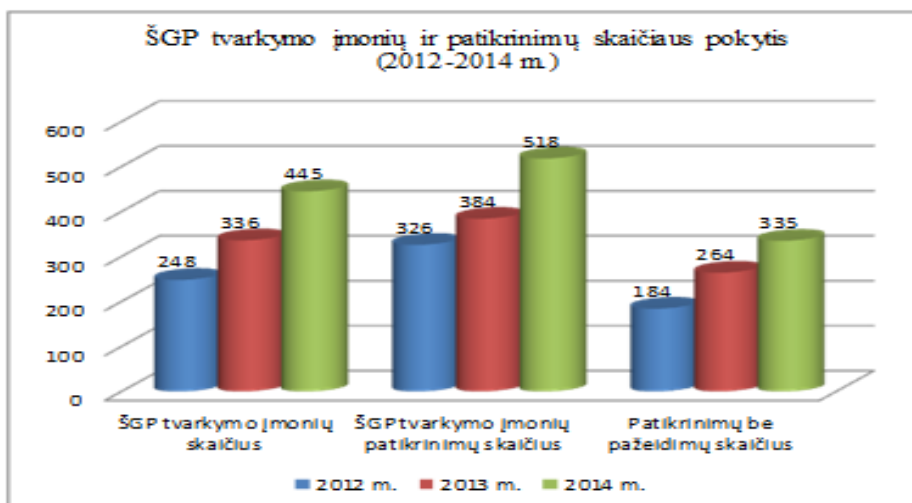
- įspėjimai 37 atvejais (2013 m.- 24, 2012 m. – 24) ;
- baudų pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą 49 (2013 m.- 3, 2012 m. – 6).
-

Šalutiniai gyvūniniai produktai (ŠGP)

2014 m. ŠGP tvarkymo veiklą vykdė 445 subjektai (2013 m. – 336, 2012 m. – 248), kuriuose atlikta 518 patikrinimų (2013 m. – 384, 2012 m. – 326) .

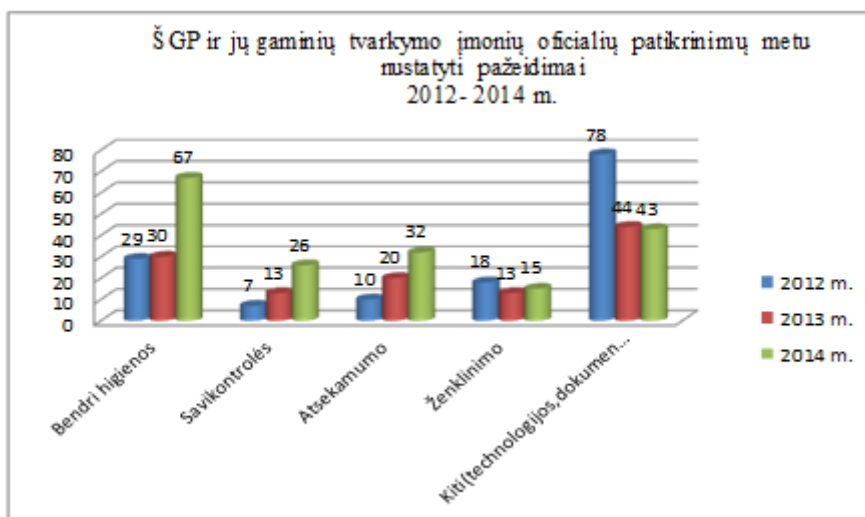
Metai	ŠGP tvarkymo įmonių skaičius	ŠGP tvarkymo įmonių patikrinimų skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius
2012 m.	248	326	184 (56 %)

2013 m.	336	384	264 (69 %)
2014 m.	445	518	335 (65 %)

ŠGP tvarkymo subjektų skaičius, lyginant su praėjusiais metais išaugo 32 %, todėl 35 % padidėjo ir patikrinimų skaičius.

Patikrinimų metu nustatyti 183 teisės aktų reikalavimų pažeidimų (2013 m. – 120, 2012 m. – 142). Vyraujantys pažeidimai buvo bendri higienos, savikontrolės, atsekamumo, ženklavimo ir kt.

Veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinė veterinarinė kontrolė

Lietuvos Respublikos veterinarinių vaistų registro duomenimis, registruotų veterinarinių vaistų skaičius padidėjo. 2014 m. sausio 1 d. iš viso užregistruoti 1 279 veterinariniai vaistai (2013 m. – 1 242; 2012 m. – 1 177).

2014 m. laikotarpiu iš 73 užregistruotų veterinarinių vaistų, 4 veterinariniams vaistams buvo taikyta nacionalinė registravimo procedūra, 11 veterinarinių vaistų – savitarpio pripažinimo procedūra, 58 veterinariniams vaistams – decentralizuota procedūra. Atkreiptinas dėmesys, kad 15 veterinarinių vaistų užregistruoti pagal centralizuotą registravimo procedūrą, t. y. veterinarinių vaistų kokybę, saugumą ir efektyvumą vertino Europos vaistų agentūra.

Veterinarinių vaistų registracijos duomenys 2012-2014 m.

Metai	Registruotų veterinarinių vaistų skaičius	Atnaujinta veterinarinių vaistų registracija	Veterinarinių vaistų sąrankų keitimai
2012 m.	60	46	612
2013 m.	62	48	643
2014 m.	73	68	698

2014 m. laikotarpiu iš 73 užregistruotų veterinarinių vaistų, 4 veterinariniams vaistams buvo taikyta nacionalinė registravimo procedūra, 11 veterinarinių vaistų – savitarpio pripažinimo procedūra, 58 veterinariniams vaistams – decentralizuota procedūra. Atkreiptinas dėmesys, kad 15 veterinarinių vaistų užregistruoti pagal centralizuotą registravimo procedūrą, t. y. veterinarinių vaistų kokybę, saugumą ir efektyvumą vertino Europos vaistų agentūra.

Veterinarinės paskirties biocidų autorizavimo duomenys 2012–2014 m.

Metai	Autorizuotų veterinarinės paskirties biocidų skaičius	Atnaujintas veterinarinės paskirties biocidų autorizavimas
2012 m.	15	9
2013 m.	27	16
2014 m.	21	8

Veterinarinių vaistų tvarkymo veikla užsiimančių juridinių asmenų skaičius 2014 m. padidėjo 2% – 179 juridiniai asmenys (2013 m.- 175, 2012 m. – 174). 2014 m. 765 asmenys turėjo galiojančias fizinių asmenų veterinarinės farmacijos licencijas (2013 m. - 883, 2012 m. – 807) ir 1 593) asmenys – galiojančias veterinarinės praktikos licencijas (2013 m. – 1 662, 2012 m. – 1 662).

Juridiniams asmenims išduotų veterinarinės veiklos licencijų skaičius 2012 – 2014 m.

Metai	Veterinarijos vaistinės veiklos licencijos	Didmeninės veterinarinių vaistų prekybos licencijos	Veterinarinių vaistų gamybos licencijos	Viso
2012 m.	135	38	1	174
2013 m.	137	37	1	175
2014 m.	139	39	1	179

2014 m. laikotarpiu buvo atlikti 3 305 (2013 m. - 3 294, 2012 m. - 2 921) didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių, veterinarijos vaistinių, veterinarijos paslaugų teikėjų ir maistinius gyvūnus laikančių ūkio subjektų patikrinimai. Už teisės aktų reikalavimų pažeidimus

skirta: 7 įspėjimai (2013 m.- 11), 52 baudos (2013 m. - 20), 8 ūkio subjektams sustabdyta veikla (2013 m.- 1).

Veterinarinių vaistų tvarkymo įmonių kontrolės duomenys 2012–2014 m.

Metai	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų, kurių metu nebuvo nustatyta pažeidimų, skaičius
2012 m.	2 921	2 489 (85,2 %)
2013 m.	3 294	2 831 (85,9 %)
2014 m.	3 305	2 881 (87,2 %)

Atliekant veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinę veterinarinę kontrolės efektyvumo įvertinimą, darytina išvada, kad teritorinės VMVT tinkamai atlieka veterinarinius patikrinimus ir taiko poveikio priemones, tačiau šias priemones reikalinga griežtinti. Lyginant duomenis su 2013 m., pastebima, kad patikrinimų be pažeidimų padaugėjo 1,3 %.

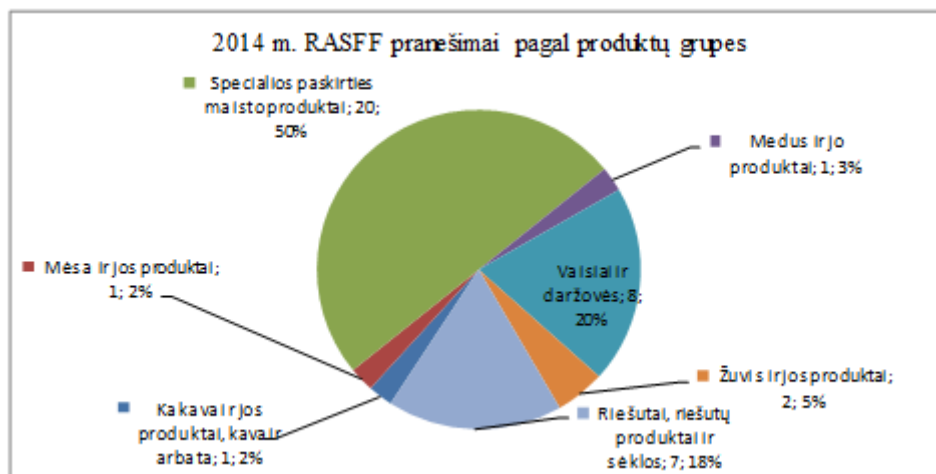
5. EUROPOS KOMISIJOS SKUBIŲ PRANEŠIMŲ APIE NESAUGŲ MAISTĄ IR PAŠARUS SISTEMOS ANALIZĖ (RASFF)

2014 m. Europos Komisija informavo 2 800 atvejus apie maisto produktų ir su maistu besiliečiančių medžiagų saugos reikalavimų neatitikimą Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėse narėse. (2013 m. – 2 940, 2012 m. – 3 165) . Dėl nesaugių maisto produktų ir su maistu besiliečiančių medžiagų buvo gauti 1 513 skubūs pranešimai apie pažeidimus, nustatytus rinkos kontrolės metu (2013 m. - 1 563, 2012 m. – 1 559) ir 1 287 skubūs pranešimai apie pažeidimus, nustatytus importo kontrolės metu) (2013 m.- 1 377, 2012 m. – 1 606). Dėl maisto produktų iš Lietuvos gauta 5 (2013 m. - 11, 2012 m. – 13).

VMVT 2014 m. Europos Komisijai išsiuntė 40 skubių pranešimų dėl nesaugaus maisto. Iš viso išsiųsta 30 skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų rinkos kontrolės metu, ir 10 skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų importo kontrolės metu.

Dažniausiai VMVT informavo Europos Komisiją apie šias nesaugių produktų grupes: specialios paskirties maisto produktus – 20, vaisius ir daržoves – 8, riešutus, riešutų produktus ir sėklas – 7 ir kt.

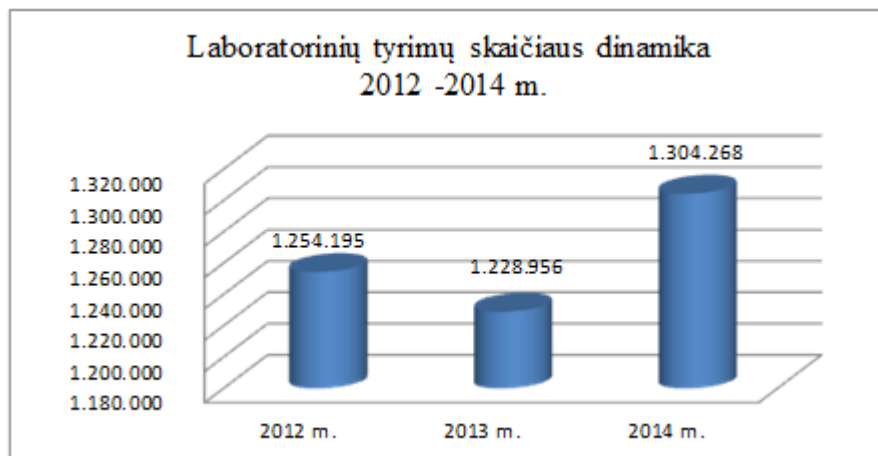
Skubūs pranešimai dėl nesaugių maisto produktų ir pašarų pagal rizikos faktorių:

Rizikos faktorius	Pranešimų skaičius
Maisto priedai / skoniai / aromatai	4
Mikotoksina	7
Naujas maisto produktas	1
Sudėties neatitikimas	21
Sunkieji metalai	1
Svetimkūniai	1
Patogeniniai mikroorganizmai	3
Pesticidai	1
Veterinarinių vaistų likučiai	1
Viso:	40

Mokslinis rizikos vertinimas ir laboratorinė kontrolė

2014 m. sausio 23 d. įsigaliojo VMVT direktoriaus 2014-01-16 įsakymu Nr. B1-22 „Dėl Pranešimo (notifikavimo) apie Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamus maisto papildus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pranešimo (notifikavimo) apie Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamus maisto papildus tvarkos aprašas. 2014 m. Institutui pranešta apie 6 892 Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamus maisto papildus. Per 2014 metus išnagrinėta 1 511 produktų, o baigti nagrinėti – 628 maisto papildai. 2014 metų antrojoje pusėje pranešimų apie Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamus maisto papildus skaičius ėmė sparčiai didėti ir gruodžio mėnesį notifikuotų maisto papildų skaičius pasiekė 2 775.

– 2014 m. Institute atlikti 1 304 268 laboratoriniai tyrimai, iš kurių 868 395 (67 %) buvo valstybiniai ir 435 873 (33 %) ūkio subjektų savikontrolės tyrimai. Lyginant su 2013 m., savikontrolės tyrimų 2014 metais padaugėjo 6,13 %.

- 2014 metais iš atliktų valstybinių laboratorinių tyrimų teisės aktų neatitiko 0,22 % maisto produktų ir 0,83 % užkrečiamųjų gyvūnų ligų tyrimų rezultatai. Apibendrinus gautus duomenis galima teigti, kad LR rinkoje esantys maisto produktai yra kokybiški ir atitinka teisės aktų reikalavimus, taip pat gyvulių sergamumo lygis yra žemas.
- Įgyvendinat gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą, 2014 m. atlikta 477 261 tyrimas:
- - pasiutligės stebėsenos ir patvirtinimo - 630 tyrimų,
  - - pasiutligės oralinės vakcinacijos efektyvumo įvertinimas – 3 458 tyrimai,
  - - galvijų bruceliozės stebėsenos – 287 518 tyrimų (lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 10,43 % mažiau),
  - - enzootinės galvijų leukozės stebėsenos – 80 871 tyrimas (lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 13,11 % mažiau),
  - - snukio ir nagų ligos stebėsenos - 598 tyrimai (lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 2,57 % daugiau),
  - mėlynojo liežuvio ligos stebėsenos – 2 926 tyrimai (lyginant su 2013 metais tyrimų atlikta 1,78 % mažiau),
  - - klasikinio kiaulių maro stebėsenos – 16 050 tyrimų.
  - Iš visų šių tyrimų, teigiamų atvejų nustatyta 1 322 tyrimų metu, t.y. 0,3 %.

Siekiant užtikrinti, kad Institutas atitiktų standartą LST EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ ir tinkamai vykdytų jam pavestas užduotis, 2014 m. Institute Vokietijos akreditavimo tarnybos DAkkS ekspertai atliko išorinius auditus ir patikrino 76 laboratorinių tyrimų metodus, bei procedūras (planuotas rodiklis – 14). Tai sąlygojo tokie veiksniai, kaip FVO misijų rekomendacijos, poreikis rinktis jautresnius metodus, oficialios valstybinės kontrolės vykdymui, užsakovų poreikių tenkinimas.

6. ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪRA

VMVT nuo 2012 m. birželio mėn. įdiegė veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklius, kaip vieną iš priežiūros funkcijų optimizavimo priemonių, padedančių siekti pagrindinio VMVT užsibrėžto tikslo – mažinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimą ir užtikrinti maisto saugą bei kokybę. Pažymėtina tai, kad VMVT taikoma veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklių sistema yra sietina su VMVT strateginio planavimo procesu. Susiejant veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklių sistemą ir strateginio planavimo dokumentuose nustatytus prioritetus, VMVT veiklos tikslų pasiekimui įvertinti naudojami efekto bei rezultato rodikliai:

1. Žmonių grupinių ūmių žarnyno infekcinių susirgimų (protrūkių) skaičius.
2. Saugus ir kokybiškas maistas, t. y. vertinama nesaugių ir nekokybiškų maisto produktų mėginių dalis palyginus su visais atliktais maisto produktų mėginiais.
3. Gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos metu nustatytų teigiamų tyrimų dalis, t. y. vertinama, kokią dalį sudaro tyrimų dalis, kurių metu nustatyta gyvūnų užkrečiamųjų ligų, palyginus su bendru atliktų tyrimų skaičiumi.
4. Pasiutligės atvejų mažėjimas.
5. Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas.
6. Maisto tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų nuostatas, augimas.
7. Kenksmingų medžiagų liekanų (pavyzdžiui, antimikrobinių medžiagų, veterinarinių vaistų, sunkiųjų metalų ir kt.) gyvūniniuose produktuose mažėjimas.
8. Skubiųjų pranešimų apie Lietuvos Respublikoje nustatytus pavojingus maisto produktus skaičius.

Siekiant informuoti visuomenę apie vykdomos veiklos rezultatus, veiklos efektyvumo (rezultatyvumo) rodiklių vertinimo duomenys ir vykdomos maisto ir veterinarinės kontrolės (veiklos) ataskaitos yra skelbiamos viešai Tarnybos interneto svetainėje:

<http://vmvt.lt/lt/top/veikla/veiklos.ataskaitos/>

Įvertinus finansinių ir žmogiškųjų išteklių pasiskirstymą, nustatyta, kad didžiausia dalis -40 % išteklių skiriama rizikos vertinimui, planavimui ir analizei. Atitinkamai išteklių dalis fiziniams patikrinimams sudarė apie 25 %, konsultavimui ir informavimui – 35 %. Siekiant prisidėti prie verslo priežiūros pertvarkos tikslo įgyvendinimo bei kuo mažiau trikdyti prižiūrimų ūkio subjektų veiklą, didesnis dėmesys skirtas tinkamam planavimo organizavimui, valstybinės veterinarinės ir maisto kontrolės planų rengimui bei jų įgyvendinimo priežiūrai (kontrolei).

Siekdama racionaliai panaudoti turimus finansinius ir žmogiškuosius išteklius ir taikant proporcingos priežiūros naštos principą, VMVT visuose kontrolės sektoriuose vykdo priežiūrą, pagrįstą rizikos vertinimu. Teritorinių VMVT patikrinimai planuojami ir vykdomi atsižvelgiant į VMVT direktoriaus patvirtintą tikrinimų dažnumą. VMVT prižiūrimų ūkio subjektų rizikingumo vertinimo sistema veikia nuo 2006 m. ir yra nuolat peržiūrima, atnaujinama. VMVT yra patvirtinta procedūra, kurioje nustatyta rizikos rodiklių sistema. Skiriami šie pagrindiniai riziką identifikuojantys kriterijai:

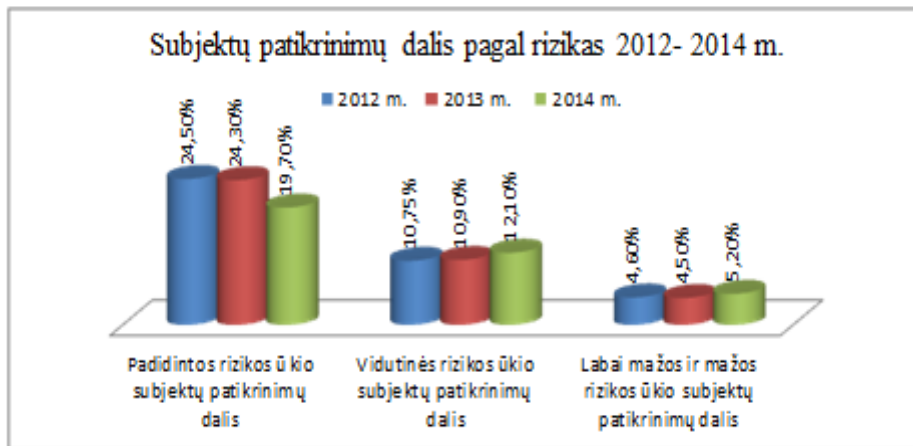
- veiklos pobūdis;
- veiklos apimtys;

- ūkio subjekto savikontrolės sistemos funkcionavimas;
- atliktų patikrinimų rezultatai;
- išoriniai veiksniai (pavyzdžiui, pranešimai).

Kiekvienas ūkio subjektas yra vertinamas atskirai pagal jo veiklos rūšį ir atitinkamai veiklai numatytus vertinimo kriterijus (balų sistemą). Ūkio subjektų priskyrimo atitinkamai rizikos grupei medžiaga (skaičiavimai, išvados) yra saugoma nustatyta tvarka ir suvedama į atitinkamas informacines duomenų sistemas. Duomenys apie konkretaus maisto tvarkymo subjekto suskirstymą pagal rizikos grupes yra viešai prieinami bei skelbiami VMVT interneto svetainėje <http://www.vet.lt/mtsr/>

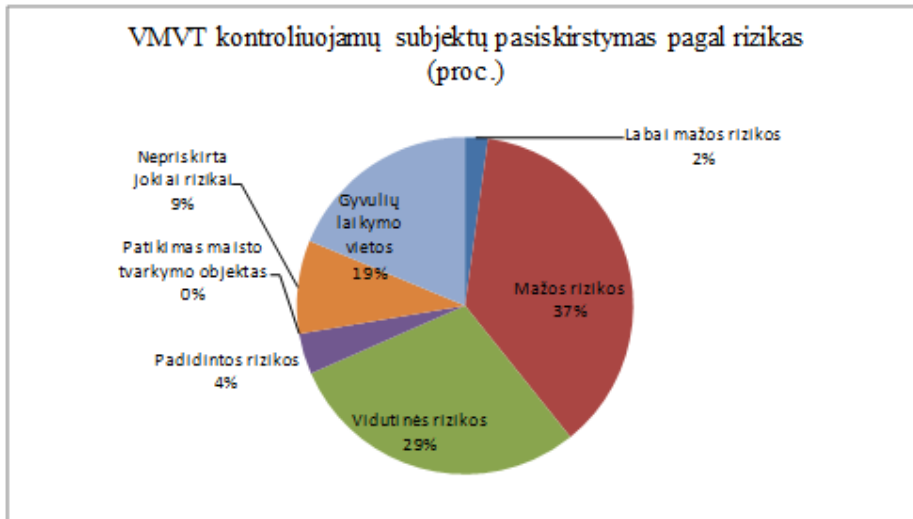
Norint užtikrinti, kad vykdoma priežiūra pirmiausia būtų skirta didžiausios rizikos atvejams šalinti ir kad padidintos rizikos ūkio subjektai būtų tikrinami dažniau nei mažesnės rizikos ūkio subjektai, VMVT kas mėnesį vertina, kokią dalį patikrinimų sudaro patikrinimai atitinkamos rizikos ūkio subjektuose, ir duomenis skelbia VMVT interneto svetainėje:

<http://www.vmvt.lt/lt/top/veikla/ukio.subjektu.prieziura/vmvt.veiklos.vertinimo.kriteriju.dinamika/>

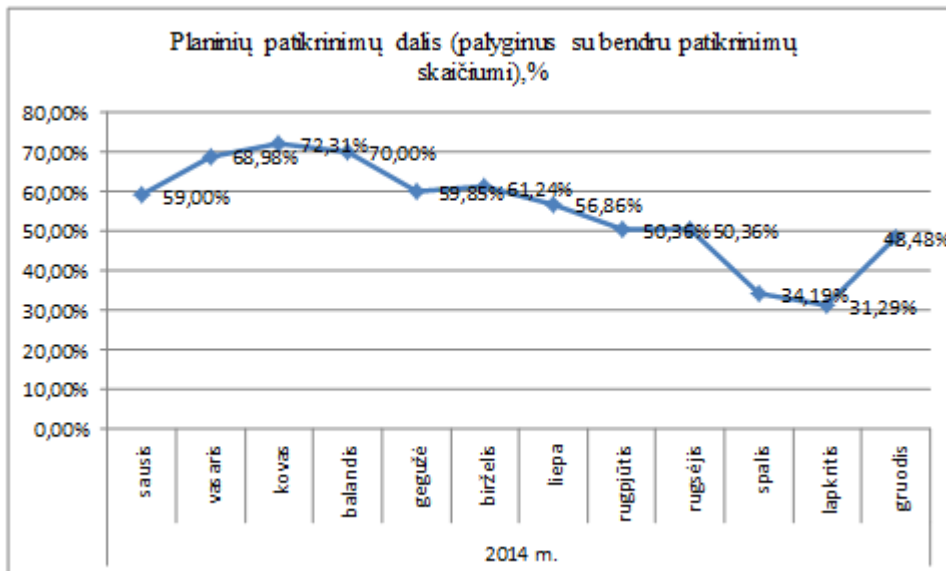

Įvertinus rezultatus nustatyta, kad padidintos rizikos ūkio subjektai tikrinami vidutiniškai 3 kartus dažniau nei mažos ir vidutinės rizikos ūkio subjektai (t. y. tinkamai įgyvendinantys teisės aktų nuostatas, vykduantys mažesnės apimties veiklą ir pan.).

- Didžiausią dalį prižiūrimų subjektų sudaro mažos (37 %) ir vidutinės (29 %) rizikos grupei priskirti ūkio subjektai. Didelės rizikos grupei priskirti ūkio subjektai sudaro apie 4 % visų kontroliuojamų subjektų. Labai mažos rizikos subjektų – 2 %, nepriskirta jokiai rizikai- 9 %, gyvulių laikymo vietos – 19 %.

Planinių patikrinimų dalis, palyginus su bendru atliekamų patikrinimų skaičiumi, sudarė apie 55 proc.

Vykdam valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę, vadovaujamosi 106 klausimynais (2013 m.- 87, 2012 m. – 84 klausimynais). Didžiąją jų dalį (53 proc.) sudaro maisto kontrolės srities klausimynai, kitą dalį – veterinarinės kontrolės klausimynai (40 proc.) bei bendri kelioms kontrolės sritims skirti klausimynai (7 proc.). Visi patikrinimai (įskaitant ir neplaninius patikrinimus) atliekami naudojantis kontroliniais klausimynais. Klausimai yra pagrįsti teisės aktuose nustatytais reikalavimais. Kontroliniai klausimynai yra viešai skelbiami VMVT interneto svetainėje.

VMVT taiko dviejų teisės aktų įsigaliojimo datų taisyklę verslui, t. y. VMVT, priimdama teisės aktus, įtvirtinančius naują arba keičiančius esamą ūkio subjektų veiklos reglamentavimą ir (ar) priežiūros teisinį reguliavimą, nustato, kad jie įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną bei priima ir paskelbia juos ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki jų įsigaliojimo, t. y. iki vasario 1 d. arba rugpjūčio 1 d.

7. EKOLOGINĖS GAMYBOS SERTIFIKAVIMAS IR KONTROLĖ

VŠĮ „Ekoagros“ yra pelno nesiekiantis juridinis asmuo, veikiantis ekologinės gamybos ir išskirtinės kokybės produktų sertifikavimo ir kontrolės srityse. VŠĮ „Ekoagros“ pavesta vykdyti sertifikavimo įstaigos funkcijas pagal patvirtintas Ekologinio žemės ūkio taisykles. VŠĮ „Ekoagros“ įtraukta į patvirtintų sertifikavimo įstaigų sąrašą pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2092/91 9 straipsnį. Nuo 2005 m. spalio 18 d. šiai viešajai įstaigai suteikta nacionalinė akreditacija pagal LST EN 45011:2000 atlikti ekologinės gamybos sertifikavimo ir kontrolės darbus. Nuo 2008 m. rugpjūčio mėn. VŠĮ „Ekoagros“ leista sertifikuoti išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktus, pagal nustatytus reikalavimus.

Sertifikuojamos veiklos sritys:

- ekologinės gamybos sertifikavimas;
- išskirtinės kokybės produktų sertifikavimas;
- specialios literatūros apie ekologinės žemės ūkio ir maisto produktų ir išskirtinės kokybės produktų gamybos ir tvarkymo standartus bei sertifikavimą rengimas ir platinimas;
- švietėjiška veikla ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ir išskirtinės kokybės produktų gamybos ir tvarkymo temomis;
- kitų sertifikavimo paslaugų teikimas Lietuvoje ir kitose šalyse.

VŠĮ „Ekoagros“ tikrina visus ūkio subjektus, pateikusius būtinus dokumentus ekologinės gamybos ūkio ar įmonės sertifikavimui:

Nr.	Subjektas	Kasmetinių patikrų skaičius			Papildomų patikrinimų skaičius		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Ekologinės gamybos ūkiuose	2 493	2 609	2 591	438	378	434
2.	Ekologinės tvarkybos įmonėse arba ūkiuose	86	117	68	24	28	17
3.	Išskirtinės kokybės ūkiuose	65	104	128	3	-	1
Iš viso:		2 644	2 830	2 787	405	406	452

Iš visų 2014 m. pageidaujančių sertifikuotis ūkio subjektų buvo paimti 241 ėminiai, iš kurių buvo ištirti 228. Papildomai ištirti 18 pieno mėginių.

Nr.	Subjektas	2012 m.	2013 m.	2014 n.
1.	Paimtų ėminių skaičius	102	108	241

2.	Ištirtų ėminių skaičius	95	101	228
3.	Papildomai ištirtų pieno mėginių skaičius	202	79	18

2014 m. atliktas VŠĮ „Ekoagros“ vidinis auditas, kurio metu vertinta, ar įstaigos veikla atitinka bendruosius LST EN 45011:2000 reikalavimus. Neatitikčių nei administracijos, nei filialų, nei skyrių vykdomame darbe nenustatyta.

8. AUGALŲ APSAUGA

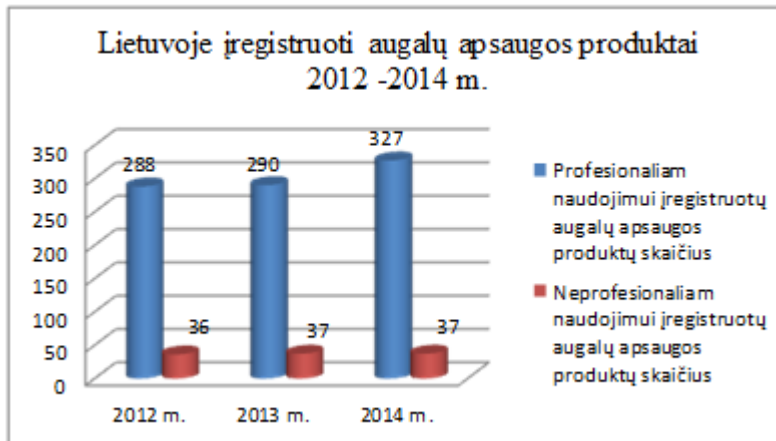
Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Augalininkystės tarnyba) pagal kompetenciją įgyvendina valstybės politiką fitosanitarijos, augalų apsaugos, trąšų kontrolės, augalų veislių tyrimo ir sėklininkystės bei grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo srityse ir užtikrina įstatymų ir kitų su minėtomis veiklos sritimis susijusių teisės aktų vykdymą. Pagal kompetenciją su Vieningo integruoto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano įgyvendinimu susiję šie Augalininkystės tarnybos struktūriniai padaliniai: Augalų apsaugos produktų registravimo skyrius, Agrochemijos skyrius, Fitosanitarijos skyrius ir Fitosanitarijos skyriaus pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postai (toliau – fitosanitarijos postai), Fitosanitarinių tyrimų laboratorija ir regioniniai skyriai.

Augalų apsaugos produktų registravimas

2014 m. Lietuvos Respublikoje profesionaliajam naudojimui įregistruota 327 augalų apsaugos produktai: 154 herbicidai, 23 insekticidai, 103 fungicidai, 18 beicų, 12 augimo reguliatorių, 17 kitų (2 augimo inhibitoriai, 2 defoliantai, 6 fumigantai, 1 dezinfekcijos priemonė, 2 biologiniai preparatai, 3 repelentai, 1 moliuskocidas). Neprofesionaliajam naudojimui įregistruoti 37 augalų apsaugos produktai: 3 insekticidai, 8 fungicidai, 23 herbicidai, 2 repelentai ir 1 moliuskocidas.

Duomenis lyginant su 2013 m. pastebima, kad 37 (13 %) padaugėjo profesionaliajam naudojimui įregistruotų augalų produktų. 2013 m. profesionaliajam naudojimui buvo įregistruota 290 augalų apsaugos produktų: 145 herbicidai, 21 insekticidas, 80 fungicidų, 18 beicų, 10 augimo reguliatorių, 16 kitų (2 augimo inhibitoriai, 2 defoliantai, 6 fumigantai, 1 dezinfekcijos priemonė, 2 biologiniai preparatai, 2 repelentai, 1 moliuskocidas). Neprofesionaliajam naudojimui įregistruoti 37 augalų apsaugos produktai: 3 insekticidai, 8 fungicidai, 23 herbicidai ir 2 repelentai ir 1 moliuskocidas.

Nr.	Subjektas	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Profesionaliam naudojimui įregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	288	290	327
2.	Neprofesionaliam naudojimui įregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	36	37	37

2014 m. įvertintos 34 paraiškos ir išduoti leidimai atlikti neregistruotų augalų apsaugos produktų tyrimus Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialuose: Žemdirbystės institute, Sodininkystės ir daržininkystės institute, Joniškėlio bandymų stotyje.

Išnagrinėtos 4 paraiškos dėl analogiškų augalų apsaugos produktų prekybos leidimų. Išduoti 3 leidimai, iš jų: herbicidui *Clopiran*, fungicidui *Atila 250 SC*, insekticidui Abatin. Neišduotas 1 leidimas, nes neatitiko augalų apsaugos produkto sudėtis. Išnagrinėtos paraiškos, įvertinti pateikti duomenys ir išduoti leidimai augalų apsaugos produktams dėl 120 dienų naudojimo, kadangi nebuvo registruotų augalų apsaugos produktų: fungicidui *Merpan 80 WG* naikinti obelių ir kriaušių rauples, akaricidui *Envidor* naikinti serbentines, voratinklines, raudonąsias sodines, paprastąsias voratinklines, kriaušines, rusvąsias sodines ir žemuogines erkes.

Parengtas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. A1-48 „Dėl Leidimų išimties tvarka tiekti į rinką augalų apsaugos produktus ne ilgesniam kaip 120 dienų naudojimo laikotarpiui išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas.

Pagal pateiktą paraišką Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Miškų institutui buvo išduotas Geros augalų apsaugos produktų veiksmingumo ir (arba) atrankumo bandymų praktikos sertifikatas (toliau – GBP sertifikatas). Taip pat 2014 m. buvo atlikti Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialų, t. y. Žemdirbystės instituto, Sodininkystės ir daržininkystės instituto, Miškų instituto, Joniškėlio bandymų stoties metiniai tikrinimai, įvertinta, kaip laikomasi GBP taisyklių. Tikrinimo metu nustatyta, kad minėtos institucijos atitinka GBP taisyklių reikalavimus.

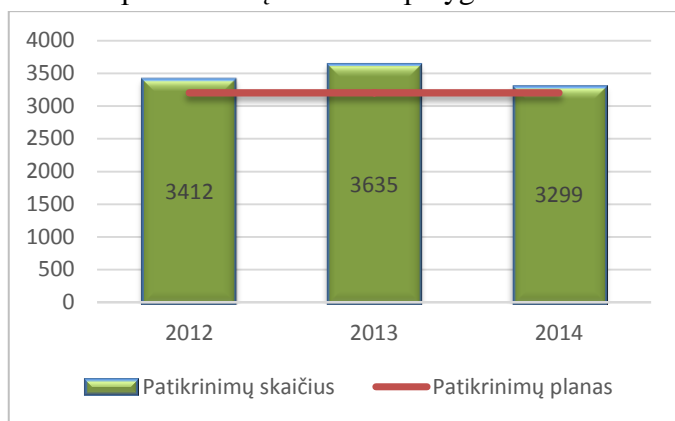
Augalų apsaugos produktų ir trąšų priežiūra

2014 m. augalų apsaugos produktų priežiūros klausimais ūkio subjektams buvo suteikta 1 930 konsultacijų žodžiu ir 8 konsultacijos raštu. Daugiausia išaiškinimo reikalavo Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gegužės 29 d. įsakymo Nr. 3D-321 redakcija) nuostatos. Aktualiausi klausimai buvo susiję su tinkamu produktų naudojimu, leidimų prekiauti

augalų apsaugos produktais ir vienkartinį leidimų įvežti produktus iš ne Europos Sąjungos ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių išdavimu.

Vykdamas augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo ir tiekimo rinkai priežiūrą 2014 m. buvo patikrinti 2 809 ūkio subjektai. Iš viso atlikta 2 980 patikrinimų, iš jų – 2 602 planiniai ir 378 neplaniniai patikrinimai. Kadangi kai kurių ūkio subjektų tikrinimo metu buvo tikrinamos kelios veiklos sritys (pvz., augalų apsaugos produktų saugojimas ir tiekimas rinkai), pagal veiklos sritis atlikti 3 299 patikrinimai: 403 augalų apsaugos produktų saugojimo, 2 074 naudojimo ir 822 tiekimo rinkai patikrinimai.

Bendras patikrinimų skaičiaus palyginimas 2012- 2014 m.

Iš viso patikrinimų metu 464 ūkio subjektų veikloje nustatyti pažeidimai, iš kurių 69 ūkio subjektams pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 107³ straipsnį surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai ir paskirtos baudos. Ūkio subjektams iš viso pateikta 601 pastaba: 51 – dėl augalų apsaugos produktų saugojimo, 442 – dėl naudojimo ir 108 – dėl tiekimo rinkai.

Nr.	Subjektas	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Priimtų sprendimų dėl augalų apsaugos produkto skaičius	41	40	51
2.	Įregistruotų augalų apsaugos produktų profesionaliajam naudojimui skaičius	31	21	31
3.	Įregistruotų augalų apsaugos produktų neprofesionaliajam naudojimui skaičius	2	-	5
4.	Perregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	2	9	20
5.	Augalų apsaugos produktų neregistruotų dėl nepriimtinos rizikos aplinkai skaičius	1		2
6.	Pakeistų naudojimo reglamentų skaičius	5	10	2
7.	Įregistruotų papildomų augalų apsaugos produktų pakuočių skaičius	7	4	3
8.	Augalų apsaugos produktų, kuriems pakeistas klasifikavimas, skaičius	2	1	15

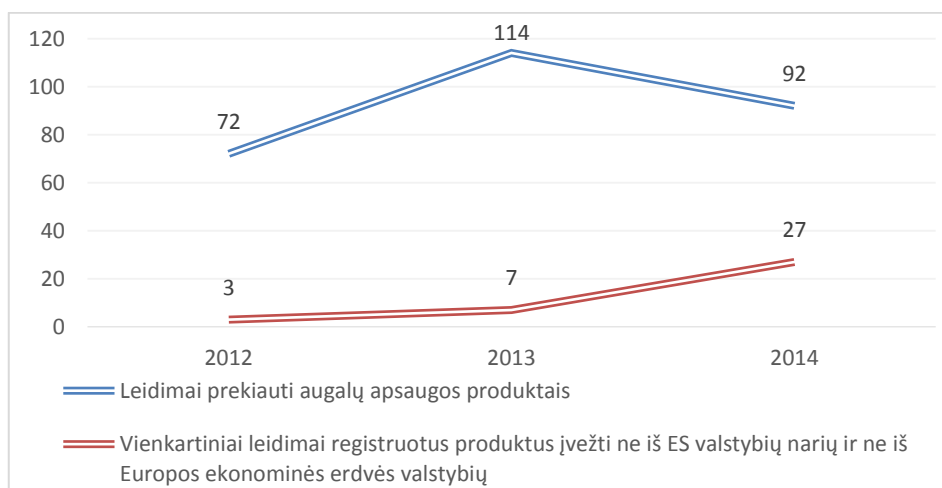
Vykdamt augalų apsaugos produktų tiekimo rinkai priežiūrą buvo atlikti 822 patikrinimai (iš jų – 5 neplaniniai galimose prekybos vietose) ir nustatyti 108 (13,4 % nuo visų patikrinimų) neatitikimai teisės aktų reikalavimams, iš kurių didžiausia dalis – 37 pažeidimai (34,3 %) dėl netinkamo produktų laikymo prekybos patalpoje (neužrakintoje spintoje arba lentynose neišskirstyti pagal fizinį būvį ar paskirtį). Pagal ATPK 107³ straipsnį buvo surašyta 11 administracinių teisės pažeidimų protokolų ir skirtos baudos.

Dėl augalų apsaugos produktų saugojimo reikalavimų atitikimo teisės aktų reikalavimams buvo atlikti 403 patikrinimai, 51 patikrinimo metu (13,1 % patikrinimų) nustatytas neatitikimas teisės aktų reikalavimams. Pagal ATPK 107³ straipsnį dėl saugojimo reikalavimų neatitikimų buvo surašyti 2 administracinio teisės pažeidimų protokolai ir skirtos baudos.

Daugiausia patikrinimų atlikta ir daugiausia neatitikimų teisės aktų reikalavimams nustatyta vykdant augalų apsaugos produktų naudojimo priežiūrą. 2014 m. buvo atlikti 2 074 patikrinimai ir nustatyti 442 neatitikimai teisės aktų reikalavimams (22,9 % patikrinimų). Didžiausią pažeidimų dalį (100 pažeidimų arba 22,6 %) sudarė ūkio subjektai, kurie neturėjo galiojančio Augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimo. Už augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų pažeidimus pagal ATPK 107³ straipsnį buvo surašyti 56 administracinio teisės pažeidimų protokolai ir skirtos baudos.

Augalininkystės tarnyba išduoda leidimus prekiauti augalų apsaugos produktais bei vienkartiniais leidimus įvežti produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių. 2014 m. išduoti 92 leidimai prekiauti augalų apsaugos produktais. Taip pat išduoti 27 vienkartiniai leidimai įvežti augalų apsaugos produktus iš ne ES valstybių narių ir iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių.

Išduotų leidimų prekiauti augalų apsaugos produktais bei vienkartinių leidimų įvežti produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių pokytis 2012–2014 metais

Siekiant padėti ūkio subjektams įgyvendinti numatytus reikalavimus trąšų srityje, buvo suteiktos 28 konsultacijos raštu ir 340 konsultacijų žodžiu. Aktualiausi klausimai – trąšų tinkamumas naudoti ekologinėje gamyboje, naudojamų trąšų maistinė sudėtis, galimas jų kenksmingumas aplinkai, trąšų laikymo reikalavimai, trąšų apskaitos reikalingumas ir nauda planuojant tręšimą, reikalavimai tiekiant rinkai trąšas ar tręšiamuosius produktus.

Vykdamą trąšų naudojimo, laikymo ir apskaitos reikalavimų priežiūrą, 2014 m. atlikti 1 168 patikrinimai. Buvo patikrinta 1 100 ūkininko ūkių, 38 žemės ūkio bendrovės ir 30 kitų ūkio subjektų. Remiantis tikrinimo aktų duomenimis, per metus įvertinti ir dėl trąšų laikymo, naudojimo ir apskaitos konsultuoti 597 augalininkystės ūkiai, 560 mišrių ūkių (augalininkystė ir gyvulininkystė), 11 specializuotų ūkių. Tarp tikrintų ūkių buvo 77 ekologiniai ūkiai. 99 tikrintų ūkių subjektai turėjo daugiau kaip 85 sutartinius gyvulius ir tręšė 50 arba daugiau ha žemės ūkio naudmenų organinėmis trąšomis. 81,82 % šių ūkių turėjo parengę nustatytus reikalavimus atitinkančius tręšimo planus (su tręšiamų laukų žemėlapiais, dirvožemių tyrimų duomenimis, tręšimo kalendoriniu grafiku, numatomu panaudoti mėšlo ir srutų kiekiu) ir juos įgyvendino. Nustatyta, kad 2014 m. 777 žemės ūkio subjektas pildė nustatytos formos trąšų naudojimo apskaitos žurnalą, o tai sudaro 66,52 % visų tikrintų ūkių.

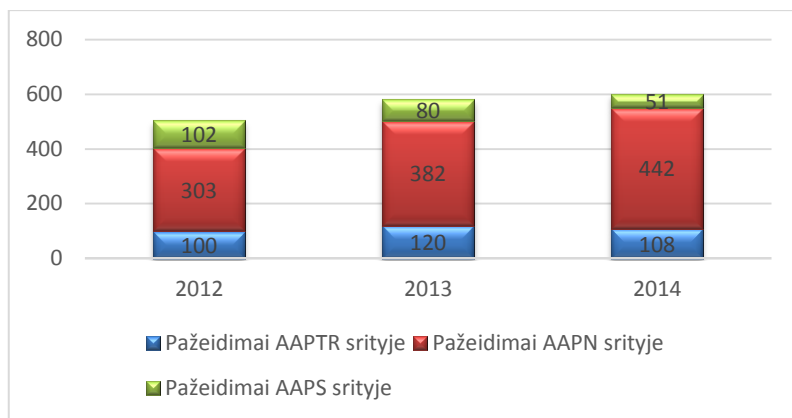
2014 m. per Fitosanitarijos skyriaus pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postus (toliau – fitosanitarijos postai) (išskyrus Klaipėdos fitosanitarijos postą) iš trečiųjų šalių į Lietuvos Respubliką įvežta 565,5 tūkst. t trąšų.

Augalininkystės tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. 3D-245 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, išduoda patvirtinimus, kad tam tikro pavadinimo trąšos ir (ar) dirvožemio gerinimo priemonės yra tinkamos naudoti ekologinėje gamyboje, ir, įvertinusi ūkio subjektų pateiktus kitų ES šalių išduotus patvirtinimo dokumentus dėl trąšų ar dirvožemio gerinimo priemonių tinkamumo naudoti ekologiniuose ūkiuose, paskelbia šią informaciją savo interneto svetainėje. 2014 m. buvo išduotas 31 patvirtinimas dėl trąšų tinkamumo naudoti ekologiniuose ūkiuose ir paskelbta informacija apie 158 trąšų ir dirvožemio gerinimo priemones, kurių tinkamumą naudoti ekologinėje gamyboje patvirtino kitų ES šalių sertifikavimo įstaigos.

Nr.	Subjektas	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Bendras atliktų patikrinimų skaičius (augalų apsaugos produktų įvežimas, saugojimas, prekyba, pakavimas, ženklavimas ir naudojimas)	3 412	3 315	2 980
1.1.	Planinių patikrinimų skaičius	3 002	3 200	2 602
1.2.	Neplaninių patikrinimų skaičius	410	115	378
2.	Ūkio subjektų, kuriuos patikrinus nustatyta pažeidimų, skaičius	505	582	464
3.	Surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų ir paskirtų baudų, skaičius	69	65	69

Iš viso patikrinimų metu 464 ūkio subjektų veikloje nustatyti pažeidimai, iš kurių 69 ūkio subjektams pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 107³

straipsnį surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai ir paskirtos baudos. Ūkio subjektams iš viso pateikta 601 pastaba: 51 – dėl augalų apsaugos produktų saugojimo, 442 – dėl naudojimo ir 108 – dėl tiekimo rinkai.

Nr.	Subjektas	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1.	Bendras atliktų patikrinimų skaičius (prekybos kontrolė)	698	1 136	822
2.	Ūkio subjektų, kuriuos patikrinus nustatyti pažeidimai, skaičius	81	120	108
3.	Surašytų administracinių teisės pažeidimų protokolų ir paskirtų baudų, skaičius	12	8	11

Vykdamat augalų apsaugos produktų naudojimo kontrolę pažeidimai nustatyti 382 ūkio subjektams. Pagal ATPK 107³ straipsnį buvo surašyti 52 administracinių teisės pažeidimų protokolai ir skirtos baudos; 269 ūkio subjektai pažeidimus ištaisė iki pakartotinio patikrinimo; 61 ūkio subjektas pažeidimų neištaisė dėl augalų apsaugos kursų baigimo pažymėjimo ar produktų purškimo įrangos (purkštuvo) pažymėjimo neturėjimo arba pasibaigusio galiojimo laiko ir neturėjo galimybių juos gauti 2013 m., kadangi nebuvo organizuojami kursai pagal augalų apsaugos produktų profesionaliųjų naudotojų mokymo programas.

Fitosanitarija

Augalininkystės tarnyba, siekdama padėti ūkio subjektams tinkamai įgyvendinti fitosanitarijos sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir užtikrinti augalų sveikatingumą, 2014 m. fitosanitarijos srities klausimais suteikė 2 326 konsultacijas žodžiu ir 141 konsultaciją raštu.

Dažniausiai išaiškinimo reikalavo Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 4 straipsnio „Apsaugos nuo kenksmingųjų organizmų priemonės“ 1 dalies nuostata dėl augalų, augalinių produktų ir kitų objektų atitikimo fitosanitarijos reikalavimams įvežimo, išvežimo, vežimo ir vežimo tranzitu, auginimo, dauginimo, gamybos sandėliavimo, supirkimo ir realizavimo. Taip pat konsultacijos teiktos registracijos fitosanitariniame registre, eksporto į Muitų Sąjungą, medinės pakavimo medžiagos ir dažniausiai pasitaikančių bulvių ligų bei jų prevencijos klausimais, dėl augalo pasų išdavimo, fitosanitarinių reikalavimų importuojant augalus ir augalinius produktus, taip pat ir GMO rizikos kultūras į Lietuvą ir Europos Sąjungą, Fitosanitarinio registro informacinės sistemos (toliau – FRIS) ir kitais klausimais.

Funkcijas, susijusias su fitosanitarinių priemonių taikymu, siekiant nustatyti prevencines priemones, kad į Lietuvos Respubliką nebūtų įvežami ir šalies viduje nepaplistų augalams ir

augaliniams produktams kenksmingieji organizmai, vykdo Augalininkystės tarnybos fitosanitarijos postai bei regioniniai skyriai, koordinuojami Fitosanitarijos skyriaus.

Vykdydami ūkio subjektų veiklos priežiūrą regioninių skyrių specialistai 2014 m. atliko 4 740 patikrinimų, 3 054 planinius ir 1 686 neplaninius patikrinimus. Planinių patikrinimų metu skirtos 4 administracinės nuobaudos.

2014 m. fitosanitarijos postų specialistai dėl netvarkingų fitosanitarinių dokumentų ir dėl medinės pakavimo medžiagos neatitikties Tarptautinio fitosanitarinių priemonių standarto Nr. 15 „Nurodymai medinei pakavimo medžiagai tarptautinėje prekyboje“ reikalavimams sulaukė 189 krovinius. Už nustatytus grubius fitosanitarinių reikalavimų pažeidimus 42 kroviniai grąžinti į šalį siuntėją.

Didžiausia dalis sulaikytų krovinių neatitiko Tarptautinio fitosanitarinių priemonių standarto Nr. 15 reikalavimų. Apie kiekvieną tokį atvejį buvo siunčiami informaciniai pranešimai valstybėms narėms, trečiosioms šalims bei Europos ir Viduržemio jūros baseino šalių augalų apsaugos organizacijai (*European and Mediterranean Plant Protection Organization*, toliau – EPPO).

2014 m. fitosanitarijos postuose buvo atlikta 30 770 importuojamos į Lietuvos Respubliką ir kitas ES šalis fitosanitariškai kontroliuojamos produkcijos patikrinimų, arba 78,54 % daugiau negu 2013 m. Patikrinimų skaičius žymiai išaugo ne vien dėl to, kad 2014 m. į Lietuvos Respubliką ir kitas ES šalis daugiau nei 2013 m. buvo importuota sėklų, šviežių vaisių, medienos gaminių (vnt. ir m³) ir medienos, bet buvo pradėta kontroliuoti visa medinė pakavimo medžiaga (padėklai, dėžės, dėžutės, skydai, atramos), nepriklausomai nuo to ar pakavimo medžiaga naudojama fitosanitariškai kontroliuojamai, ar nekontroliuojamai produkcijai vežti iš tam tikrų šalių kaip Kinija, Vietnamas.

Augalinės kilmės produkcijos importo į Lietuvos Respubliką ir kitas ES valstybes 2012–2014 m. duomenų palyginimas

Eil. Nr.	Produkcijos pavadinimas	Mato vnt.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2014 m. palyginimas su 2013 m. (proc.)
1.	Šviežios daržovės	t	1 151,97	1 430,39	783,11	54,74
2.	Švieži vaisiai	t	54 607,16	75 789,73	84 593,33	111,61
3.	Kiti maistiniai kroviniai	t	99,11	355,82	74,13	20,83
4.	Sėklos	t	62,75	61,51	82,81	134,62
5.	Sodinamoji medžiaga	t	20,00	39,60	-	-
		vnt.	516	13	-	-
6.	Techninės kultūros	t	58,98	59,56		-
7.	Mediena	m ³	112 504,86	115 917,20	120 995,77	104,38
		vnt.	24,00	2 487,00	210,00	8,44
8.	Medienos gaminiai	vnt.	994 252,00	1 770 838,00	1 844 541,00	104,16
		m ³	1 861,14	1 729,57	2 087,12	120,67
		t	0,04	-	0,77	-

9.	Vazoninės gėlės	vnt.	-	10 720,00	-	-
10.	Durpės	t	3 879,97	2565,30	450,46	17,55
11.	Kiti kroviniai	m ³			166,68	-
		t			22,50	-
Atliktų tikrinimų skaičius			17 352	17 234	30 770	178,54

2014 m. šviežių daržovių, kitų maistinių krovinių ir durpių importas į Lietuvos Respubliką ir kitas ES šalis sumažėjo 82,45 % lyginant su 2013 m. 2014 m. augalinių produktų vežta iš 55 pasaulio šalių.

Nuo 2014 m. fitosanitarijos postų specialistai informaciją apie patikrintus importuojamus krovinius pradėjo vesti į TRACES (prekybos kontrolės ir ekspertizės sistema) internetinę duomenų bazę. Per metus buvo suformuoti 3 767 bendrieji įvežimo dokumentai augalams ir augaliniams produktams (BID-AAP).

Kaip ir 2013 m., intensyviai buvo vykdoma eksportuojamų ir reeksportuojamų krovinių kontrolė. 2014 m. užregistruoti augalinių produktų eksporto į trečiąsias šalis srautai byloja apie Lietuvos kaip tranzitinės valstybės svarbą, tačiau 2014 m. augalinių produktų buvo išvežta 0,96 % mažiau nei 2013 m., skaičiuojant pagal išduotų sertifikatų skaičių.

2014 m. 17,09 %, palyginti su 2013 m., išaugo maistinių grūdų eksportas. Iš visų eksportuotų maistinių grūdų daugiau kaip 90% sudarė maistiniai kviečiai, kurių daugiausia buvo eksportuota į Iraną, Saudo Arabiją, Egiptą, Turkiją.

Augalinės produkcijos eksporto į trečiąsias šalis 2012–2014 metais duomenų palyginimas

Eil. Nr.	Produkcijos pavadinimas	Mato vnt.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2014 m. palyginimas su 2013m. (proc.)
1.	Pašariniai grūdai	t	144 551,65	344 230,39	219 258,79	63,69
2.	Maistiniai grūdai	t	1 162 777,43	1 887 400,91	2 210 139,82	117,09
3.	Šviežios daržovės	t	232 973,04	292 530,61	187 162,74	63,98
4.	Švieži vaisiai	t	304 347,73	304 869,87	326 785,01	107,18
5.	Kiti maistiniai kroviniai	t	45 073,08	52 820,40	8 737,43	165,41
6.	Sėklos	t	1 210,22	1 258,93	1005,62	79,87
7.	Sodinamoji medžiaga	t	841,34	1303,11	2207,52	169,40
		vnt.	146 646 529	226 498 972	227 102 259	100,26
8.	Techninės kultūros	t	13 169,37	18 727,48	16 055,17	85,73
9.	Mediena	m ³	189 206,86	432 355,22	443 956,41	102,68
		m ²	902,05	28,08	211,36	752,70
10.	Medienos gaminiai	vnt.	763712	1 731 822	702 382	40,55
		m ²	211 335,13	292 763,34	259 263,33	88,56
		m	102 835,57	194 417,25	138 904,91	71,45
		m ³	5 996,09	7 459,02	9 477,69	127,06

		t	618,00	691,92	451,02	65,18
11.	Grybiena substrate	t	9 394,64	11 392,90	11 024,00	96,76
12.	Durpės	t	153 250,41	191585,05	192 324,69	100,39
13.	Skintos gėlės	vnt.	636 920 280	424 071 307	540 651 635	127,49
14.	Vazoninės gėlės	vnt.	23 445 657	30 823 167	26 888 183	87,23
15.	Kiti kroviniai	t	2 803,62	4 841,69	6 606,60	136,45
		vnt.	24 161 734	20 523 773	3 050 317	14,86
		pak.	115 406	223 182	120 368	53,93
		m ³	1,90	344,31	372,85	108,29
Išduota eksporto sertifikatų		vnt.	54 981	60 041	49 316	82,13
Išduota reeksporto sertifikatų		vnt.	2 922	2 937	13 060	444,67
Išduota sertifikatų iš viso:		vnt.	57 903	62 978	62 376	99,04

Šviežių daržovių eksportas 2014 m., lyginant su 2013 m., sumažėjo daugiau kaip 36 %. To pagrindinė priežastis – Rusijos Federacijos draudimas importuoti šviežius vaisius ir daržoves iš Europos Sąjungos ir kai kurių kitų šalių, kuris pradėtas taikyti nuo 2014 m. rugpjūčio mėn. Dėl šių draudimų daržovių eksportas į Rusijos Federaciją 2014 m. sumažėjo daugiau kaip 23 %, lyginant su 2013 m. Todėl Lietuvos vežėjai ir augintojai buvo priversti ieškoti naujų rinkų ir daržoves pradėjo eksportuoti į Iraką, Kirgiziją, Mongoliją, taip pat padidino eksporto apimtį į Baltarusijos ir Kazachstano Respublikas, Azerbaidžaną.

Šviežių vaisių eksportas 2014 m., lyginant su 2013 m., padidėjo 7 %, tačiau reikia pažymėti, kad ankstesniais metais beveik 80 % visų eksportuojamų vaisių buvo išvežama į Rusijos Federaciją, o 2014 m. dėl anksčiau minėtų įvestų draudimų į šią šalį buvo eksportuota tik 44,85 % šviežių vaisių nuo viso eksportuoto kiekio. Todėl smarkiai išaugo šviežių vaisių eksportas / reeksportas į Baltarusijos ir Kazachstano Respublikas, padidėjo eksporto apimtys į Kirgiziją, pradėta eksportuoti į Mongoliją.

Į Rusijos Federaciją eksportuota daugiau kaip 89 % sodinamosios medžiagos nuo viso eksportuoto kiekio, skintų ir vazoninių gėlių eksportuota 97,18 % ir visa 100 % grybiena substrate.

Augalininkystės tarnybos regioniniuose skyriuose, Klaipėdos jūrų uosto ir Kauno oro uosto pasienio kontrolės punkto fitosanitarijos postuose 2014 m. atlikti 62 376 eksportuojamos ir reeksportuojamos augalinės produkcijos fitosanitariniai tikrinimai. Patikrintai produkcijai surašyti 49 316 eksporto fitosanitariniai sertifikatai ir 13 060 reeksporto fitosanitariniai sertifikatai. 2014 m. augaliniai produktai eksportuoti į 68 pasaulio šalis.

Nuolatos vykdant fitosanitarinius patikrinimus, atliekamus ne vien ūkio subjektų ūkiuose ar šios srities mokslo įstaigose, bet ir natūraliose augavietėse bei parkuose, kiekvienais metais peržiūrimas Lietuvai aktualių kenksmingųjų organizmų sąrašas. 2014 m. šis sąrašas buvo atnaujintas, į jį įtraukiant Pirsą ligą sukeliančią bakteriją *Xylella fastidiosa* Wells et al. Trys kenksmingieji organizmai iš sąrašo buvo išbraukti.

2014 m. Fitosanitariniame registre buvo įregistruoti 198 registro objektai. Atsižvelgus į tai, kad gamybos vietose nebuvo aptikta kenksmingųjų organizmų bei nustatyta galiojančių teisės aktų pažeidimų, 87 registruotiems ūkio subjektams buvo leista patiekti išsirašyti augalų pasus.

Ūkio subjektams, kurie ketina laikyti augalinės kilmės produkciją prekių saugojimo ir muitinio tikrinimo vietose, yra būtinas pažymėjimas, kuris išduodamas atlikus minėtų vietų vertinimą. 2014 m. buvo išduoti 52 tokie pažymėjimai.

Vykdamas augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinės būklės valstybinę kontrolę Augalininkystės tarnybos regioninių skyrių ir pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postų specialistai paėmė ir į Fitosanitarinių tyrimų laboratoriją (skyrių) pristatė 2695 mėginius. Iš jų – 45 mėginiuose nustatyta auksinių bulvinių nematodų (*Globodera rostochiensis*), 20 mėginių – bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*), 5 mėginiuose – slyvų raupligės viruso sukėlėjų (*Plum pox virus*), 8 mėginiuose – *Mycosphaerella* spp., 15 mėginių – bakterija *Erwinia amylovora*.

Vadovaujantis 2008 m. liepos 4 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 690/2008, pripažįstančio apsaugotas Bendrijos zonas, kuriose augalų sveikatai gresia ypatingas pavojus, su paskutiniaisiais pakeitimais nuostatomis, Lietuvos Respublikai, išskyrus Babtų ir Kėdainių miesto seniūnijas, patvirtintas saugomos zonos dėl bakterinės degligės statusas iki 2016 balandžio 30 d. 2014 m. atliekant fitosanitarinę priežiūrą dėl galimo užkrėtimo bakterine deglige (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.), buvo patikrinti 104 sodai (bendras plotas 524 ha), 93 vaismedžių medelynai (bendras plotas 37 ha), 6 dekoratyvinių augalų ir vaismedžių medelynai (bendras plotas 1,71 ha), 3 dekoratyvinių ir miško augalų medelynai (bendras plotas 1,31 ha), 22 miško augalų medelynai (bendras plotas 2,45 ha), 62 dekoratyvinių augalų medelynai (bendras plotas 9,06 ha), natūralios augavietės bei viešosios erdvės, parkai (bendras plotas 7 871 ha) bei 32 kitos teritorijos (bendras plotas 2,53 ha). Buvo paimti 216 mėginiai, kuriuos ištyrus nustatyta 15 bakterinės degligės židinių. 13 židinių buvo nustatyti saugomos zonos statusą turinčioje Lietuvos teritorijoje, o 2 – saugomos zonos statuso netekusioje teritorijoje. Pažymėtina, kad šiais metais ši liga nebuvo nustatyta medelynuose. Dauguma jų (14) buvo nustatyti natūraliose augavietėse, viešose erdvėse ar privačiose sodybose ir tik 1-ame sode (bendras sodo plotas 2 ha). Sunaikinti visi židiniai, kurie buvo nustatyti šiais metais, taip pat užbaigti naikinimo darbai viename 2013 m. nustatytame židinyje.

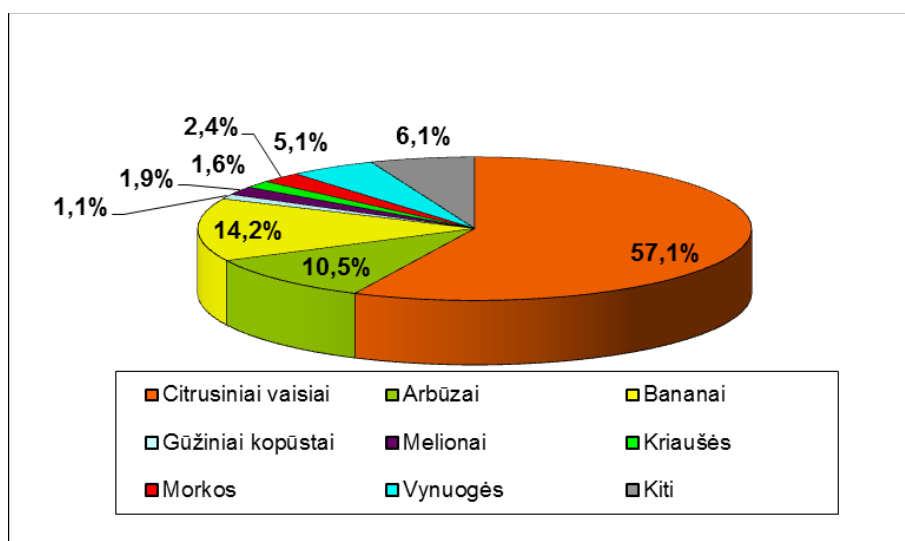
2014 m. prieš sėklinių bulvių sodinimą buvo atlikti lauko dirvožemio tyrimai, paimti ir ištirti mėginiai iš 177,24 ha ploto. Šiuose laukuose bulvinių cistas sudarančių nematodų nebuvo nustatyta. Atliekant maistinėms bulvėms auginti skirtų laukų dirvožemio tyrimus, buvo ištirta 1 842 ha. Bulviniais cistas sudarančiais nematodais užkrėstas 35,8 ha plotas. Užkrėstuose plotuose buvo uždrausta auginti bulves. Dėl bulvių žiedinio (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) ir rudojo (*Ralstonia solanacearum*) puvinio buvo ištirta 3 648 t sėklinių bulvių stiebagumbių. Dėl šių bakterinių ligų ištyrus mėginius, paimtus nuo 25 356 t maistinių bulvių, nustatyta, kad 700 t bulvių užkrėstos žiediniu puvinio. Visos užkrėstos maistinės bulvės buvo sunaikintos užkasant, kompostuojant arba termiškai apdorojus panaudotos gyvulių pašarui. Bulvių rudojo puvinio židinių 2014 m. Lietuvoje nustatyta nebuvo.

2014 m. buvo stebimi ir Lietuvos miškai – vien dėl pušinių stiebinių nematodų (*Bursaphelenchus xylophilus*) buvo paimtas ir ištirtas 91 mėginys iš 270 ha ploto. Šio kenksmingojo organizmo nustatyta nebuvo. Dėl *Gibberella circinata* buvo paimti ir ištirti 79 mėginiai iš 530 ha

miškų, parkų, medelynų ir pušų sėklinių plantacijų. Šis kenksmingasis organizmas taip pat neaptiktas. Dėl *Mycosphaerella* spp. paimta ir iširta 35 mėginių, iš kurių 8 mėginiuose šis kenksmingasis organizmas buvo patvirtintas. Vykdamas šviežių vaisių ir daržovių kokybės kontrolę, 2014 m. buvo patikrintos 67 395 t Lietuvos rinkai tiekto šviežių vaisių ir daržovių. Iš jų 71,1 % sudarė ne Europos Sąjungos šalių produkcija, 4,3 % – lietuviškos kilmės švieži vaisiai ir daržovės, dar mažesnis procentas – lenkiškos kilmės produktai.

Pagal prekybos standartus 2014 m. daugiausia buvo patikrinta citrusinių vaisių. Jų bendras kiekis sudarė 57,1 % viso patikrinto šviežių vaisių ir daržovių kiekio.

Pagal prekybos standartus 2014 m. patikrintų šviežių vaisių ir daržovių kiekiai

2014 m. prekyautojai, pažeisdami prekybos standartus, mėgino realizuoti 3,3 % produktų. Daugiausiai pažeidimų (39,7 % visų pažeidimų) nustatyta prekiaujant apelsiniais, o dėl bananų ir granatų nustatyta atitinkamai 28,5 ir 9,6 % visų per metus užregistruotų pažeidimų.

Viena dažniausiai pasitaikiusių prekybos šviežiais vaisiais ir daržovėmis pažeidimų priežasčių buvo informacijos apie tiekiamus produktus stoka. Paženkintos nepakankamo informatyvumo etiketėmis arba nepaženkintos etiketėmis prekės sudarė 72,7 % prekybos standartų neatitikusių šviežių vaisių ir daržovių. Ligų ir puvinio sužaloti vaisiai sudarė 23,9 % visų per metus užregistruotų pažeidimų. Dėl šių priežasčių prekyautojai vaisius ir daržoves rūšiavo, klijavo naujas etiketes, o maistui netinkamus produktus – naikino.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-543 "Dėl įvežamų į Lietuvos Respubliką, vežamų per ją į kitas Europos Sąjungos šalis, taip pat vežamų tranzitu žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų augalų, augalinių produktų ir dauginamosios medžiagos, kurie galėjo būti genetiškai modifikuoti, stebėsenos taisyklių patvirtinimo", Augalininkystės tarnybos fitosanitarijos postų specialistai vykdė GMO atsiradimo rizikos kultūrų stebėseną. Per 2014 m. pasienyje buvo paimti 59 mėginiai. Tirti sėjamųjų linų (*Linum usitatissimum* L.), rapsų (*Brassica napus* L.) ir paprastųjų kukurūzų (*Zea mays* L.) kroviniai, gabenti iš Kazachstano, Ukrainos ir Rusijos. Nei viename iš tirtų mėginių 35S promotorių ir (arba) Nos terminatorių nerasta.

Vadovaujantis Genetiškai modifikuotų augalų pasėlių, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų genetiškai modifikuotų augalų, augalinių produktų ir dauginamosios medžiagos siuntų bei tų pasėlių ir siuntų, kurie galėjo būti genetiškai modifikuoti, kontrolės ir stebėsenos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. A1-6 „Dėl genetiškai modifikuotų augalų pasėlių, žmonių maistui ir gyvūnų pašarams neskirtų genetiškai modifikuotų augalų, augalinių produktų ir dauginamosios medžiagos siuntų bei tų pasėlių ir siuntų, kurie galėjo būti genetiškai modifikuoti, kontrolės ir stebėsenos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ Augalininkystės tarnybos regioninių skyrių specialistai vykdė GMO atsiradimo rizikos kultūrų pasėlių stebėseną. Tirti plotai, kuriuose buvo auginami vasariniai ir žieminiai rapsai, valgomosios bulvės ir paprastieji kukurūzai. Iš dešimties Lietuvos apskričių viso paimta 100 mėginių genetinei modifikacijai nustatyti. Nei viename iš tirtų mėginių 35S promotorių ir (arba) Nos terminatorių nerasta.

Fitosanitariniai tyrimai

Siekiant užtikrinti veiksmingą fitosanitarinę kontrolę visuose augalų sodinimo, auginimo, produktų laikymo, perdirbimo bei pardavimo etapuose Fitosanitarinių tyrimų laboratorija (skyrius) (toliau – FT(S) laboratorija) atlieka importuojamų, eksportuojamų ir Lietuvos Respublikos teritorijoje užaugintų augalų ir augalinių produktų ir augalams pavojingų organizmų (grybų, bakterijų, virusų, viroidų, fitoplazmų, vabzdžių, erkių, piktžolių sėklų, nematodų) rūšių ir kenkėjų nustatymą, identifikavimą ir patvirtinimą.

2014 m. buvo tiriami į FT(S) laboratorija pristatyti mėginiai iš medelynų, mokslo tyrimo įstaigų, sėklininkystės, gėlių ir dekoratyvinių augalų ūkių, plotų, paskelbtų tarpiniu karantinu, gamybinių pasėlių, sodų ir kitų sklypų, siekiant išaiškinti, ar naudota sėklinė ir sodinamoji medžiaga nėra užkrėsta karantinėmis organizmų rūšimis. 2014 m. FT(S) laboratorija pateikė 2 695 laboratorinės ekspertizės liudijimus, iš kurių 83 pateikė išvadą apie nustatytą kenksmingąjį organizmą.

2014 m. bakteriologiniame sektoriuje ištirti 1 254 mėginiai, atlikti 3 045 tyrimai, 42 atvejais patvirtintas kenksmingasis organizmas; entomologiniame sektoriuje ištirti 972 mėginiais, atlikta 1 912 tyrimų, nematologiniame sektoriuje ištirti 3 109 mėginiai, atlikti 6 577 tyrimai, patvirtinti 25 kenksmingojo organizmo nustatymo atvejai, mikologiniame sektoriuje ištirti 427 mėginiai, atlikti 1 099 tyrimai, 8 atvejais patvirtintas kenksmingasis organizmas, virusologiniame sektoriuje ištirti 47 mėginiai, atlikta 9 012 tyrimų, patvirtinti 8 kenksmingojo organizmo nustatymo atvejai, herbologiniame sektoriuje ištirti 305 mėginiai, atlikti 305 tyrimai, viroidologijos sektoriuje ištirta 12 mėginių, atlikta 330 tyrimų.

Mėginiai, kuriuose nustatyti kenksmingieji organizmai:

- augintojų savo ūkyje užauginta ir asmeninėms reikmėms naudojama bulvių sėkla, kurioje nustatyta ir identifikuota bakterija, sukelianti bulvių žiedinį puvinį;
- maistinės bulvės, kuriose nustatyta ir identifikuota bakterija, sukelianti bulvių žiedinį puvinį;

- dirvožemis, kuriame nustatytas auksinis bulvinis nematodas;
  - slyvos (sodai), kuriuose nustatytas slyvų raupligės virusas (Šarka);
  - pomidorai (vaisiai), kuriuose nustatytas kiauliauogės mozaikos virusas;
  - pušų sodinukai, kuriuose nustatyti grybai, sukiantys raudonkraštę spyglių dėmėtligę ir rudąją spyglių dėmėtligę;
  - obelys, kriaušės ir kiti *Rosaceae* šeimos dekoratyviniai augalai, kuriuose nustatyta ir identifikuota bakterija, sukianti vaismedžių bakterinę degligę.
- 2014 m. parengtos ir patvirtintos 2 mėginių ėmimo metodikos: grybui *Boeremia foveata*, baltasparnių (*Hemiptera: Aleyrodidae*) rūšims nustatyti.

2014 metais FT(S) laboratorijoje ištirtų mėginių ir atliktų tyrimų skaičius

Eil. Nr.	Tyrimų rūšis / kryptis	Iš viso		Ištirtų įvežtos produkcijos mėginių skaičius	Ištirtų mėginių, paimtų vykdant nacionalinę prižiūrą, skaičius	Mėginių, užkrėstų kenksmingaisiais organizmais, skaičius		
		Ištirtų mėginių skaičius	Atliktų tyrimų skaičius			Iš viso	Įvežtos produkcijos mėginių skaičius	Mėginių, paimtų vykdant nacionalinę prižiūrą, skaičius
1.	Bakteriologija	1 254	3 045	93	1 161	42	1	41
2.	Entomologija	972	1 912	46	926	0	0	0
3.	Nematologija	3 109	6 577	66	3 043	29	4	25
4.	Herbologija	305	305	3	302	0	0	0
5.	Mikologija	427	1 099	36	391	8	0	8
6.	Virusologija	47	9 012	16	31	8	3	5
7.	Viroidologija, Fitoplazmologija	12	330	11	1	0	0	0

Lietuvos Respublikos Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

Direktorius Dr. Jonas Milius

Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas

Direktoriaus pavaduotojas

Dr. Vidmantas Paulauskas

administravimo sritis:

gyvūnų sveikatos, sveikatingumo, pašarų, ŠGP, pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės, veterinarinių vaistų, ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo, gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės, gyvūninio maisto tvarkymo įmonių, veterinarinės ir farmacinės praktikos licenzijavimo kontrolės, mokslinių rizikos vertinimų ir laboratorinių klausimų

Direktoriaus pavaduotojas

Zenonas Stanevičius

administravimo sritis:

negyvūninio maisto tvarkymo, vartotojų teisių apsaugos maisto ir su maistu susijusių paslaugų srityje reklamos įstatymo Produktų saugos įstatymo pažeidimų tyrimo, ūmių žmonių susirgimų kilusių dėl nesaugaus maisto koordinavimas, maisto tvarkymo subjektų registravimo duomenų valdymo organizavimas

Direktoriaus pavaduotoja

Daiva Švelnienė

administravimo sritis:

tarptautinių projektų rengimo ir įgyvendinimo, finansinės kontrolės, mokesčių tarptautinėms organizacijoms, tarptautinio bendradarbiavimo, rengiamų mokymo programų organizavimo, atstovavimo Tarnybai ES institucijoms, tarptautinėms organizacijoms koordinavimas. Personalo valdymo ir žmogiškųjų išteklių politikos; informacinių sistemų ir technologijų vystymo ir plėtros koordinavimas

Direktoriaus pavaduotojas

Virginijus Jauga

administravimo sritis:

teritorinių VMVT vykdomos kontrolės, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto vykdomos veiklos, viešųjų pirkimų procedūrų, bendrųjų reikalų administravimo priežiūros koordinavimas.

Gyvūnų sveikatingumo ir gerovės skyrius

Veterinarijos sanitarijos skyrius

Skubios veiklos skyrius

Pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės skyrius

13 pasienio veterinarijos postų

Maisto skyrius

VMVT atstovas spaudai

Teisės skyrius

Finansų ir biudžeto skyrius

Vidaus audito skyrius

Maisto ir veterinarinės kontrolės poskyrius

76

Tarptautinių klausimų skyrius

Strateginio planavimo ir kokybės valdymo skyrius

Informacinių sistemų skyrius

Personalo skyrius

Bendrųjų reikalų skyrius

Viešųjų pirkimų skyrius

51 VMVT teritorinė VMVT